

02/09

Uitspraak op het beroep van ds [...] [appellant]

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 26 februari 2009, bij het generale college ingekomen op 3 maart 2009, heeft ds [appellant] (hierna: de predikant) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing (hierna: GCA) van 11 december 2008, verzonden op 27 januari 2009, betreffende de losmaking van de predikant van de protestantse gemeente te [...] (hierna: de protestantse gemeente).
- 1.2 Bij brief van 30 maart 2009 heeft het generale college de predikant verzocht om inlichtingen te verstrekken in verband met mogelijke overschrijding van de beroepstermijn. Bij brief van 21 april 2009 heeft de raadsman van de predikant hieraan gevolg gegeven.
- 1.3 Bij brief van 2 juni 2009 heeft het generale college de predikant om nadere inlichtingen verzocht. Deze zijn door de raadsman van de predikant verstrekt bij brief van 21 juli 2009.
- 1.4 Bij brief van 6 oktober 2009 heeft de protestantse gemeente desgevraagd op het beroepschrift gereageerd.
- 1.5 Partijen hebben niet verzocht om een mondelinge behandeling en het generale college ziet geen aanleiding daartoe ambtshalve over te gaan.

2. Ontvankelijkheid

- 2.1 Op grond van de hiervoor onder 1.2 en 1.3 bedoelde inlichtingen die namens de predikant zijn verstrekt, gaat het generale college ervan uit dat het beroep tijdig is ingesteld.
- 2.2 Nu er evenmin andere beletselen zijn die aan ontvankelijkheid in de weg staan, kan de predikant in zijn beroep worden ontvangen.

3. De bestreden uitspraak

- 3.1 Het GCA is tot het oordeel gekomen dat de predikant de protestantse gemeente niet langer met stichting kan dienen en heeft bepaald dat de predikant, indien hij zich niet naar dit oordeel voegt, per 1 mei 2009 wordt losgemaakt van de protestantse gemeente.
- 3.2 Voorts heeft het GCA bepaald dat de periode voor de bewoning van de ambtswoning ingevolge artikel 28 lid 5 van de generale regeling voor de predikantstraktementen uiterlijk zal eindigen op 30 oktober 2009.

4. Het beroep

- 4.1 Het beroep richt zich met name tegen de in 3.1 vermelde termijn die voor de losmaking is bepaald. De predikant betoogt dat die termijn onredelijk kort is, aangezien hij reeds vanaf 1998 aan de gemeente is verbonden, het enige tijd zal vergen een alternatieve aanstelling te krijgen en de protestantse gemeente voldoende draagkrachtig is om voor hem een regeling te dragen over een ruimere termijn.
- 4.2 Met betrekking tot de in 3.2 weergegeven voorziening voor bewoning van de ambtswoning voert de predikant aan dat hij die woning ten tijde van het instellen van het beroep al ruim een jaar niet meer bewoonde en hij van de verplichting van bewoning direct, althans per dezelfde datum als die van losmaking, dient te worden vrijgesteld.

5. Het verweer

- 5.1 De protestantse gemeente voert aan dat de in de uitspraak van het GCA bepaalde termijn van losmaking niet onredelijk kort is, aangezien de predikant vanaf februari 2008 geen werkzaamheden voor de protestantse gemeente meer heeft verricht, dat in de desbetreffende wijkgemeente sprake is van teruglopende bezoekersaantallen en afnemende betrokkenheid en dat het voor de gemeente van groot belang is om zo spoedig mogelijk een nieuwe predikant te kunnen gaan beroepen.
- 5.2 Voorts stelt de protestantse gemeente zich op het standpunt dat zolang de losmaking niet formeel is gerealiseerd de kosten van de huur op de inkomsten van de predikant blijven worden ingehouden.

6. Beoordeling

- 6.1 Het generale college vat het beroep, gelet op de inhoud van het beroepschrift, op als uitsluitend gericht tegen de in 3.1 en 3.2 vermelde termijnen van respectievelijk losmaking en bewoning van de ambtswoning.

- 6.2 Aangaande de termijn van losmaking wordt overwogen dat het GCA – hoewel enige motivering van de gekozen termijn voorstelbaar zou zijn geweest – door de termijn op 1 mei 2009 te stellen geen blijk heeft gegeven van een onredelijke termijnbepaling. Daarbij laat het generale college meewegen de in 5.1 weergegeven – en op zichzelf niet bestreden – omstandigheid van de feitelijke beëindiging van de werkzaamheden van de predikant voor de protestantse gemeente in februari 2008, waaruit voortvloeit dat de predikant zich vanaf dat moment had kunnen gaan oriënteren op een andere werkkring. Tevens is van belang dat de wijkgemeente waarin de predikant voorheen werkzaam was, gelet op de aldaar geschetste problemen ten aanzien van de voortgang van het gemeentelieven, op een niet al te lange termijn het beroepingswerk ter hand kan nemen. Het generale college ziet op grond van een en ander geen aanleiding om wat betreft de datum van losmaking tot een andere termijnstelling te komen dan het GCA. De hiertegen gerichte beroepsgrond faalt.
- 6.3 Voorzover de predikant in het beroepschrift ervan uitgaat dat het GCA hem, door het treffen van de voorziening met betrekking tot de ambtswoning, de verplichting heeft opgelegd om tot 30 oktober 2009 de ambtswoning te bewonen, is die veronderstelling onjuist. De verplichting tot bewoning van de ambtswoning staat in deze procedure niet ter beoordeling. Evenmin is hier aan de orde de vraag of en in hoeverre door de protestantse gemeente ten laste van de predikant terecht inhoudingen als bedoeld in artikel 9 lid 1 onder b van de generale regeling voor de predikantstraktementen zijn gedaan, welke inhoudingen blijkens die bepaling bedoeld zijn als bijdragen voor het bewonen van de ambtswoning.
- 6.4 De door het GCA ingevolge artikel 28 lid 5 van voormelde generale regeling gegeven voorziening houdt niet meer in dan dat het de predikant is toegestaan om ook na de losmaking nog tot uiterlijk 30 oktober 2009 de ambtswoning te bewonen. Aangezien de predikant, naar hij heeft gesteld, op de datum van losmaking de ambtswoning niet meer bewoonde, is bedoelde voorziening voor hem zonder betekenis. Daarom treft het beroep in zoverre geen doel.
- 6.5 Uit het voorgaande volgt dat het beroep ongegrond is en de bestreden uitspraak moet worden bevestigd.
7. Beslissing
- 7.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart het beroep ongegrond;
  - bevestigt de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing van 11 december 2008;
  - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 10 december 2009

door mw mr M.G. J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr H.W.A. Haeck, prof mr J. van Baars, ds J. Vroegindeweyj, ds J.C. Fockens, dhr P.J. Oudshoorn RA.

03/09 S

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennis genomen van

- a. het beroepschrift van de heer [...], de heer en mevrouw [...] en de heer en mevrouw [...] [appellanten] van 23 maart 2009 tegen de uitspraken van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland van 2 maart 2009, kenmerk 2008-58, 2008-61 en 2008-60, en het in dat beroepschrift vervatte verzoek om schorsing van het besluit van de Algemene kerkenraad van de Hervormde gemeente te [...] (hierna: de Ak) van 12 september 2008 tot verlening van goedkeuring aan de bouw van een dienstgebouw op de begraafplaats [...], waarvan die hervormde gemeente eigenaar en beheerder is;
- b. het aanvullend beroep van 30 maart 2009;
- c. de reactie van de Ak van 31 maart 2009 op het schorsingsverzoek;
- d. de stukken die het regionale college ter beschikking stonden.

#### Beoordeling

1. In beroep stellen [appellanten], evenals in hun destijds bij het regionale college gemaakte bezwaar, de rechtmatigheid van voormeld besluit van de Ak aan de orde. Zij betogen, samengevat weergegeven, dat de uitgave van het met de bouw gemoeide bedrag van ongeveer € 500.000,- het functioneren in gevaar brengt van Wijk [...], de wijkgemeente waartoe zij behoren. Deze uitgave betekent dat dit bedrag niet meer voor het eigenlijke gemeentewerk kan worden aangewend en zal volgens [appellanten] tot direct te verwachten gevolg hebben dat het wijkgebouw van Wijk [...] moet worden verkocht om de financiën van de gemeente aan te vullen.
2. Het regionale college heeft in zijn (voorzover hier van belang gelijklopende) uitspraken het besluit van de Ak niet onrechtmatig bevonden en daartoe geoordeeld dat de Ak geen verplichting had de gemeente te horen alvorens het besluit te nemen, dat het besluit niet zonder de vereiste zorgvuldigheid is genomen en dat er geen grond is voor het oordeel dat de Ak bij afweging van de betrokken belangen niet tot het bestreden besluit kon komen.
3. Aan hun verzoek tot schorsing leggen [appellanten] ten grondslag dat er sprake is van een onomkeerbaar proces, aangezien na de uitspraken van het regionale college inmiddels opdracht is gegeven tot de bouw van het dienstgebouw en de daarvoor eenmaal uitgegeven middelen definitief verloren zullen zijn voor het gemeentewerk, zoals pastoraat en onderhoud van het wijkgebouw. Volgens [appellanten] heeft de Ak geen spoedeisend belang bij de bouw van het dienstgebouw.
4. De Ak heeft in zijn reactie aangevoerd dat verder uitstel van de bouw voor de hervormde gemeente tot zeer hoge kosten kan leiden, zowel tengevolge van het verlopen van de geldigheidsduur van de bouwofferte als in verband met extra kosten voor de terreininrichting, waarvan het oorspronkelijke overeengekomen bedrag wordt betaald door de burgerlijke gemeente [...]. Verder betoogt de Ak dat de voor de bouw uit te geven gelden in geen geval voor gemeentewerk beschikbaar zijn, aangezien zij bestemd zijn voor [begraafplaats] en niet voor pastoraal werk. Door de voorgenomen plannen met betrekking tot [begraafplaats] wordt jaarlijks een bedrag van ongeveer € 50.000,- batig saldo verwacht, dat wel beschikbaar is voor gemeentewerk. Sluiting van een wijkgemeente of verkoop van het wijkgebouw van Wijk [...] is volgens de Ak in het geheel niet aan de orde.
5. Afweging van de hierboven weergegeven wederzijdse belangen leidt ertoe dat het schorsingsverzoek niet voor toewijzing in aanmerking komt. Daartoe is met name redengevend dat in de beschikbare stukken geen aanknopingspunt is te vinden voor de door [appellanten] geuite vrees dat het met de bouw gemoeide bedrag wordt onttrokken aan de voor pastoraat of ander gemeentewerk bestemde gelden, dan wel dat de uitgave van dat bedrag zal leiden tot sluiting van een wijkgemeente of verkoop van het wijkgebouw van Wijk [...].
6. Het verzoek om opschorting zal daarom worden afgewezen. Daarmee wordt niet vooruitgelopen op de beslissing die het generale college te zijner tijd op het beroepschrift zal geven.

#### Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen wijst het verzoek om spoedvoorziening af.

Gedaan te 's-Gravenhage op 14 april 2009  
door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin

03/09

Uitspraak op de beroepen van [...], [...] en [...], alsmede [...] en [...] [appellanten], allen te [...]

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 23 maart 2009, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen op 24 maart 2009, zijn [appellanten] in beroep gekomen tegen de uitspraken van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het regionale college) van 24 februari 2009, verzonden 2 maart 2009, kenmerk 2008-58, 2008-60 en 2008-61 op de bezwaren van [appellanten] tegen het besluit van de algemene kerkenraad van de Hervormde gemeente te [...] (hierna: de algemene kerkenraad) van 12 september 2008 tot verlening van goedkeuring aan de bouw van een dienstgebouw op de begraafplaats [...], waarvan de hervormde gemeente [...] eigenaar en beheerder is (hierna: het besluit van de algemene kerkenraad).
- 1.2 Tevens bevat het beroepschrift een verzoek tot schorsing van het besluit van de algemene kerkenraad.
- 1.3 Bij brief van 31 maart 2009 heeft de algemene kerkenraad een reactie gegeven op het verzoek tot schorsing.
- 1.4 Op het verzoek tot schorsing heeft de voorzitter van het generale college beslist op 14 april 2009. Daarbij is het verzoek tot schorsing afgewezen.
- 1.5 Bij brief van 30 maart 2009 hebben [appellanten] een aanvullend beroepschrift ingediend.
- 1.6 De algemene kerkenraad heeft bij brief van 2 mei 2009 een reactie gegeven op het aanvullend beroepschrift.
- 1.7 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 28 oktober 2009.
- Aldaar zijn verschenen:  
 appellanten: [...], [...] en [...], alsmede hun raadsman mr. drs. K. met mr. G. (stagiaire);  
 namens de algemene kerkenraad: de heer [...], penningmeester van het college van kerkvoogden en mevrouw [...], voorzitter van de algemene kerkenraad.  
 De heer mr. drs. K. heeft ter zitting een pleitnota overgelegd.

2. Beroepstermijn

- 2.1 Het beroep in deze zaak is tijdig binnen de in ordinantie 12-8-2 voorgeschreven termijn ingediend, zodat [appellanten] ontvankelijk zijn in hun beroep.

3. De bestreden uitspraak en de gronden van het beroep en het verweer

- 3.1 In beroep stellen [appellanten] evenals in hun destijds bij het regionale college voor bezwaren en geschillen ingediende bezwaarschrift, dat het besluit niet op zorgvuldige wijze is tot stand gekomen, nu de gemeente niet is gehoord en het besluit niet is gepubliceerd in het kerkblad. Ook ontbreekt een deugdelijk (financieel) beleidskader. Daartoe wijzen zij er op dat tot op heden geen beleidsplan en een plaatselijke regeling is vastgesteld.
- Voorts stellen zij de rechtmatigheid van het besluit van de algemene kerkenraad aan de orde. Zij betogen, samengevat weergegeven, dat de uitgave van de met de bouw van het dienstgebouw op de begraafplaats [...] gemoeide bedrag van ongeveer € 500.000,- het functioneren in gevaar brengt van Wijk [...], de wijkgemeente waartoe zij behoren. Deze uitgave betekent dat dit bedrag niet meer voor het eigenlijke gemeentewerk kan worden aangewend, zoals het pastoraat en het onderhoud van het wijkgebouw. Dit zal, volgens [appellanten], tot direct te verwachten gevolg hebben dat het wijkgebouw van Wijk [...] moet worden verkocht om de financiën van de gemeente aan te vullen.
- 3.2 Het regionale college heeft in zijn (voor zover hier van belang gelijklopende) uitspraken het besluit van de algemene kerkenraad niet onrechtmatig bevonden en daartoe geoordeeld dat de algemene kerkenraad geen verplichting had de gemeente te horen alvorens het besluit te nemen, dat het besluit niet zonder de vereiste zorgvuldigheid is genomen en dat er geen grond is voor het oordeel dat de algemene kerkenraad bij de afweging van de betrokken belangen niet tot het bestreden besluit kon komen.
- 3.3 De algemene kerkenraad heeft aangevoerd dat de voor de bouw uit te geven gelden in geen geval voor gemeentewerk beschikbaar zijn, aangezien zij bestemd zijn voor [begraafplaats] en niet voor pastoraal werk. Door de voorgenomen plannen met betrekking tot [begraafplaats] wordt jaarlijks een bedrag van € 50.000,- batig saldo verwacht, dat wel beschikbaar is voor

gemeentewerk. Sluiting van een wijkgemeente of verkoop van het wijkgebouw is volgens de algemene kerkenraad niet aan de orde.

#### 4. Beoordeling

- 4.1 Na afweging van de hiervoor weergegeven wederzijdse belangen komt het generale college tot het oordeel dat het beroep van [appellanten] ongegrond moet worden verklaard.
- 4.2 Het generale college is met het regionale college van oordeel dat het bestreden besluit op voldoende zorgvuldige wijze is tot stand gekomen. Weliswaar is de gemeente bij het nemen van het besluit niet gehoord en had dit de communicatie over het te nemen besluit kunnen bevorderen en in positieve zin kunnen bijgedragen tot het verkrijgen van voldoende draagvlak voor het te nemen besluit, maar zoals ook is overwogen door het regionale college, was de algemene kerkenraad daartoe op grond van de kerkorde en ordinantiën niet verplicht. Ook is de publicatie van het besluit in het kerkblad niet voorgeschreven.
- 4.3 Met betrekking tot de bezwaren van [appellanten] dat een financiële onderbouwing van het besluit ontbreekt en dat er ter zake geen beleid is, overweegt het generale college dat het ontbreken van een beleidsplan en een plaatselijke regeling in dit geval slechts tot gevolg heeft dat het bestreden besluit niet aan deze documenten kon worden getoetst. Maar dat betekent niet dat er geen toetsbaar beleid is met betrekking tot de uitbreiding van de begraafplaats, onverminderd het feit dat dit beleid slechts marginaal door het generale college kan worden getoetst.
- 4.5 Het generale college zal daarom, evenals het regionale college heeft gedaan, beoordelen of, gelet op het door de algemene kerkenraad gevoerde beleid met betrekking tot de uitbreiding van de begraafplaats, mede gelet op de mogelijke alternatieven, de algemene kerkenraad in redelijkheid tot het genomen besluit heeft kunnen komen.
- 4.6 Ter onderbouwing van zijn beleid heeft de algemene kerkenraad gemotiveerd aangegeven dat de bouw van het dienstgebouw verband houdt met de uitbreiding van de begraafplaats, het einde van het gedogen door de burgerlijke gemeente van de huidige situatie met de aanwezige zeecontainers en naleving van de arbo-wetgeving. Verder heeft de algemene kerkenraad aangegeven dat alternatieven zijn onderzocht en dat de daarbij gemaakte afweging is uitgevallen in het voordeel van het goedgekeurde plan.
- 4.7 Evenals het regionale college heeft overwogen, is het generale college niet gebleken dat de algemene kerkenraad bij het gevoerde beleid en het genomen besluit afwegingen heeft gemaakt die hij in redelijkheid niet kon maken. Hierin heeft het generale college ook betrokken de financiële onderbouwing van het besluit door de algemene kerkenraad en de door [appellanten] verstrekte financiële onderbouwing van hun bezwaren.
- 4.8 De overgelegde stukken, waaronder die uit het regionale dossier geven geen aanknopingspunten voor de door [appellanten] geuite vrees dat het met de bouw van het dienstgebouw voor de begraafplaats [...] gemoeide bedrag wordt onttrokken aan de voor het pastoraat of ander gemeentewerk bestemde gelden, dan wel dat de uitgave van dat bedrag zal leiden tot sluiting van een wijkgemeente of verkoop van het wijkgebouw van Wijk [...]. Ook de ter zitting aangevoerde feiten en omstandigheden zijn onvoldoende voor een andersluidend oordeel. Daarbij acht het generale college het van belang dat in de door [appellanten] ingediende stukken slechts in versluierde bewoordingen inzicht is gegeven in de financiën.
- 4.9 Ook overigens is het generale college niet gebleken dat het bestreden besluit in strijd is met de kerkorde of enige wettelijk regeling.
- 4.10 De beslissing valt daarom ten gunste uit van de algemene kerkenraad, dit onverminderd het feit dat het generale college met [appellanten] van oordeel is dat het beheer van het kerkelijk bureau door (oud) kerkrentmeesters mede heeft bijgedragen aan onduidelijkheid in de communicatie bij partijen. Het generale college onderschrijft dan ook de door het regionale college maakte kanttekeningen met betrekking tot het gescheiden voeren van de kerkadministratie en de communicatie tussen [appellanten] en de gemeente en volstaat ermee hiernaar te verwijzen.
- 4.11 Om deze reden zullen de bestreden uitspraken van het regionale college worden bevestigd.

#### 5. De beslissing

- 5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart het beroep van [appellanten] ontvankelijk, maar ongegrond;
  - bevestigt de uitspraken van het regionale college van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland van 24 februari 2009, RCGB 2008-58, 2008-60 en 2008-61;

- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 16 februari 2010

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, , mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewij, mw mr J.C. Nouwt, dhr J.B.W. van Vark RA.

04/09

Uitspraak op het bezwaar van [...] [bezwaarde] te [...]1. Procedure

- 1.1 Bij brief van 4 maart 2009, ingekomen op 5 maart 2009, heeft [bezwaarde] te [...] (hierna: bezwaarde) bezwaar gemaakt tegen het besluit van de kleine synode van 27 juni 2008 tot wijziging van artikel 28 van de generale regeling predikantstraktementen, betreffende de verrekening van neveninkomsten van predikanten die wachtgeld ontvangen, van welk besluit hij kennis heeft genomen door een aan hem gerichte brief van de Beleidscommissie Predikanten, die hij heeft ontvangen op 28 oktober 2008.
- 1.2 Bij brief van 17 juni 2009 heeft bezwaarde desgevraagd aan het generale college inlichtingen verstrekt over de reden van overschrijding van de bezwaartermijn als bedoeld in ordinantie 12-3-4.
- 1.3 Het generale college heeft, gelet op het bepaalde in artikel 20 lid 2 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak, geen aanleiding gezien om aan de kleine synode een schriftelijke reactie op het bezwaarschrift te vragen. Evenmin ziet het generale college aanleiding voor een mondelinge behandeling

2. Ontvankelijkheid

- 2.1 In ordinantie 12-3-4 is bepaald dat bezwaren dienen te worden ingediend binnen dertig dagen na de dag waarop de beslissing werd verzonden of na de dag waarop daarvan redelijkerwijze kennis kon worden genomen.
- 2.2 Het bezwaar is gericht tegen het in 1.1 vermelde besluit van de kleine synode van 27 juni 2008. Het generale college gaat ervan uit dat bezwaarde van dit besluit heeft kennisgenomen door middel van de door hem op 28 oktober 2008 ontvangen, in 1.1 vermelde, brief van de Beleidscommissie Predikanten. De dag waarop redelijkerwijze van het besluit kennis kon worden genomen is derhalve 28 oktober 2008.
- 2.3 Het op 5 maart 2009 bij het generale college binnengekomen bezwaarschrift is niet binnen dertig dagen na laatst bedoelde dag ingediend, zodat de in de kerkorde voorgeschreven bezwaartermijn is overschreden.
- 2.4 In zijn brief van 17 juni 2009 voert bezwaarde aan dat hij niet eerder bezwaar heeft gemaakt, omdat hij de gevolgen van het besluit pas besepte toen de feitelijke korting op zijn uitkering zichtbaar werd op zijn bankafschriften en omdat zijn aandacht in de periode van november 2008 tot februari 2009 in beslag werd genomen door andere zaken.
- 2.5 Een en ander kan evenwel niet worden aangemerkt als verschoonbare redenen voor de overschrijding van de bezwaartermijn. Deze termijn – en dit geldt evenzeer voor soortgelijke bezwaar- en beroepstermijnen in de kerkorde – die is voorgeschreven ten behoeve van de rechtszekerheid, dient in beginsel strikt in acht genomen te worden. De door bezwaarde vermelde feiten en omstandigheden rechtvaardigen niet het maken van een uitzondering daarop.
- 2.6 Het voorgaande leidt ertoe dat het bezwaar wegens termijnoverschrijding niet-ontvankelijk dient te worden verklaard.

3. Ten overvloede

- 3.1 Overigens zou het bezwaar, indien het wel tijdig zou zijn ingediend, ongegrond zijn geweest.
- 3.2 Het generale college verwijst daartoe naar zijn aan deze uitspraak gehechte uitspraak van 3 september 2009 in zaak 14/08 met betrekking tot soortgelijke bezwaren tegen hetzelfde besluit van de kleine synode van 27 juni 2008.

4. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het bezwaar van bezwaarde tegen het besluit van de kleine synode van 27 juni 2008 niet-ontvankelijk.
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 28 oktober 2009

door mw mr M.G. J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindeweij, dhr J.B.W. van Vark RA.

05/09

Uitspraak op het beroep van [...] [appellant], wonende te [...] tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Noord-Holland van 4 februari 2009, verzonden 16 februari 2009, nummer RCGB 05/09

## 1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 13 maart 2009, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen op 16 maart 2009, is [appellant], wonende te [...], predikant van de Protestantse gemeente [...], in beroep gekomen tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Noord-Holland (hierna: het regionale college) van 4 februari 2009, verzonden 16 februari 2009, op zijn bezwaarschrift van 6 oktober 2008 tegen de in de vergadering van het college van kerkrentmeesters van 3 september 2008 getrokken conclusie dat het onderwerp vervoerskosten is afgehandeld door de met [appellant] gesloten overeenkomst van 24 juni 2008. Dit is [appellant] medegedeeld bij brief van 8 september 2008.
- 1.2 Ds [appellant] heeft bij zijn beroepschrift stukken uit het regionale dossier gevoegd. Bij brief van 14 maart 2009 heeft hij de bestreden uitspraak van het regionale college van 4 februari 2009 toegezonden aan het generale college.
- 1.3 Op 1 mei 2009 heeft het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente [...] (hierna: het college van kerkrentmeesters) bij het generale college een reactie ingediend op het beroep van [appellant] met twee bijlagen.
- 1.4 Het college van kerkrentmeesters heeft verzocht te worden gehoord in het geval dat het generale college zich ontvankelijk verklaart het beroep in behandeling te nemen. [appellant] heeft niet verzocht om te worden gehoord. Het generale college acht zich op basis van de stukken voldoende voorgelicht en heeft geen aanleiding gevonden voor een mondelinge behandeling van het beroepschrift.

## 2. Uitspraak van het regionale college

- 2.1 Bij brief van 23 mei 2008 heeft [appellant] bij het regionale college een bewaarschrift ingediend tegen het besluit van het college van kerkrentmeesters de kilometervergoeding over 2007 stop te zetten. Telefonisch heeft de secretaris van het regionale college [appellant] medegedeeld dat dit bezwaarschrift niet binnen de in ordinantie 12-3-4 genoemde termijn van dertig dagen is ingediend en dat daarom [appellant] in zijn bezwaar niet ontvankelijk is.
- 2.2 Tevens heeft hij aan [appellant] medegedeeld dat het regionale college zich niet bevoegd acht kennis te nemen van zijn bezwaar, aangezien in artikel 41 van de generale regeling predikantstractementen, zoals deze geldend is vanaf 1 januari 2005, "meningsverschillen" over de toepassing van deze regeling zijn voorbehouden aan de in artikel 42 genoemde commissie van beroep (hierna: commissie van beroep).
- 2.3 Medio 2008 vindt een gesprek plaats tussen partijen hetwelk leidt tot een tussen [appellant] en het college van kerkrentmeesters getroffen regeling met betrekking tot de vervoerskosten over de jaren 2005 en volgende. Deze regeling is [appellant] toegezonden bij brief van 24 juni 2008.
- 2.4 Op een naar aanleiding hiervan verstuurd brief van 11 juli 2008 reageert het college van kerkrentmeesters bij brief van 8 september 2008 met de mededeling dat het college het onderwerp vervoerskosten door de met [appellant] getroffen financiële regeling als afgehandeld beschouwt.
- 2.5 In zijn bij het regionale college ingediende bezwaarschrift geeft [appellant] aan dat weliswaar een regeling is getroffen voor de vervoerskosten vanaf 1 januari 2005, maar dat dit nog niet zo is met betrekking tot de periode 1997 tot 1 januari 2005.
- 2.6 In het bezwaar voor zover het betreft de vervoerskostenvergoeding over de periode vanaf 1997 tot 1 januari 2005 verklaart het regionale college [appellant] niet ontvankelijk. Uit hetgeen [appellant] heeft aangevoerd leidt het regionale college af dat reeds in 1996 over de vervoerskostenvergoeding een regeling is getroffen neerkomende op een maximale vergoeding van 750 gulden per maand. Deze afspraak is in een brief van het college van kerkrentmeesters aan [appellant] van 19 januari 2005 bevestigd. Tegen deze besluiten is geen bewaar of beroep ingesteld door [appellant]. Ook overigens is door hem geen beroep ingesteld tegen enig ander besluit, handeling of als besluit aan te merken verzuim voor zover het betreft de vervoerskostenvergoeding in die periode. Bezwaren moeten worden ingediend binnen 30 dagen na dagtekening van een besluit, de handeling of het verzuim, dan wel binnen



- 30 dagen na de dag waarop de bezwaarde daarvan redelijkerwijs kennis had kunnen nemen. Indien en voor zover verzuimd is hem meer te betalen dan het overeengekomen bedrag van 750 gulden per maand ligt dit verzuim zo ver in het verleden dat het thans ingediende bezwaar niet binnen deze termijn van dertig dagen is ingediend, aldus het regionale college.
- 2.7 In de brief van het college van kerkrentmeesters van 8 september 2008 ligt niet een nieuw besluit vevat over de vervoerskostenvergoeding vanaf 1997 tot en met 2004, waartegen opnieuw bezwaar kan worden gemaakt. Een bezwaar tegen de in de brief vervatte conclusie van het college van kerkrentmeesters de zaak als afgedaan aan te merken gelet op de getroffen financiële regeling is geen bezwaar tegen een besluit, een handeling of een verzuim als bedoeld in ordinantie 12-3-3 van de Kerkorde.
- 2.8 In zijn onder 1.1 vermelde uitspraak heeft het regionale college daarom [appellant] niet ontvankelijk verklaard in zijn bezwaar wegens overschrijding van de bezwaartermijn en voorts omdat het bezwaar zich niet richt tegen een besluit, een handeling of een verzuim als bedoeld in ordinantie 12-3-3 van de Kerkorde.
- 2.9 Het regionale college heeft zich onbevoegd verklaard voor zover het bezwaar betrekking heeft op de vervoerskostenvergoeding na 1 januari 2005. Het bezwaar betreft niet een in artikel 41 van de generale regeling predikantstractementen bedoeld bezwaar. Meningsverschillen over de toepassing van deze regeling zijn voorbehouden aan de in artikel 42 van deze regeling genoemde commissie van beroep. Derhalve is het regionale college niet bevoegd te oordelen over de vervoerskostenvergoeding vanaf 1 januari 2005, aldus dit college.
3. De tegen de uitspraak van het regionale college aangevoerde beroepsgronden
- 3.1 In zijn tegen de uitspraak van het regionale college gerichte beroep voert [appellant] samengevat aan dat het regionale college ten onrechte geen rekening heeft gehouden met de grondslag van de overeenkomst en de wijze waarop het college van kerkrentmeesters en kerkvoogden zich in de loop van de jaren heeft onttrokken aan de gemaakte afspraak die er op neer komt dat het college van kerkvoogden bij wijziging van de financiële situatie op de zaak zou terugkomen.
- 3.2 Daarvoor was volgens [appellant] voldoende aanleiding geweest nu uit het besluit van het college van kerkrentmeesters van medio 2008 blijkt dat de financiële situatie is gewijzigd door jarenlange "overheveling" van diaconaal geld en door de verstrekking van een lening vanaf 2002, zodat het college van rentmeesters sedertdien gelden kon reserveren. Dit is voldoende reden om het bezwaar gegrond te verklaren en in ieder geval de werkelijk gemaakte vervoerskosten over de jaren 2002 tot en met 2004 aan [appellant] uit te betalen.
- 3.3 In zijn reactie op het beroep heeft het college van kerkrentmeesters samengevat aangegeven welke omstandigheden een rol hebben gespeeld bij het tot stand komen van de financiële regeling medio 2008. Met betrekking tot de vervoerskostenvergoeding voor 1 januari 2005 heeft het college van kerkrentmeesters op de bij brief van 22 oktober 1996 overeengekomen maximale vergoeding van 750 gulden per maand gewezen, welke tot 2005 zonder bezwaar van [appellant] is gecontinueerd. In de brief van 19 januari 2005 wordt vervolgens namens het college van kerkrentmeesters mededeling gedaan van de wijzigingen in de vervoerskostenregeling in verband met het tot stand komen van de gids arbeidsvoorwaarden predikanten en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen. Eerst naar aanleiding van deze brief komt [appellant] medio 2006 met het verzoek de door hem gereden kilometers in de jaren 2004 en 2005 te vergoeden, zonder specificaties van deze verreden kilometers.
4. Bevoegdheid en ontvankelijkheid
- 4.1 In zijn beroepschrift heeft [appellant] duidelijk aangegeven dat zijn beroep zich niet richt tegen de met de kerkrentmeesters getroffen financiële regeling over de periode na 1 januari 2005. Op grond hiervan neemt het generale college aan dat het beroep ook niet is gericht tegen de uitspraak van het regionale college voor zover het regionale college zich onbevoegd heeft verklaard kennis te nemen van het bezwaar tegen de vervoerskostenvergoeding over de periode vanaf 1 januari 2005.
- 4.2 Wat betreft de vervoerskostenvergoeding vóór 1 januari 2005 staat vast dat [appellant] de in 1996 overeengekomen vergoeding heeft ontvangen en dat hij tot medio 2006 met deze vergoeding genoegen heeft genomen, nooit gevraagd heeft naar aanleiding van begroting of jaarrekening van het college van kerkrentmeesters en college van diakenen om wijziging van de vervoerskostenregeling en dat pas in 2008 doet na een getroffen regeling over de periode na 1 januari 2005. Onder deze omstandigheden heeft het regionale college terecht geoordeeld dat [appellant] niet tijdig bezwaar heeft gemaakt in de zin van ordinantie 12-3-3 en dat de

brief van 8 september 2008 niet kan worden gezien als een nieuw besluit of een als zodanig aan te merken verzuim of handeling waartegen bezwaar en beroep open staat.

- 4.3 Het voorgaande leidt er toe dat de bezwaren ongegrond zijn en de uitspraak van het regionale college dient te worden bevestigd.
- 4.4 Het generale college komt niet toe aan een beoordeling van de overige inhoudelijke gronden van beroep en verweer.

5. Beslissing

- 5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart het beroep van [appellant] ongegrond;
  - bevestigt de tussen partijen gewezen uitspraak van het regionale college van bezwaren en geschillen in Noord-Holland van 4 februari 2009, nummer 05/09;
  - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 3 september 2009

Door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, door mw mr M.G. J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, dhr P.J. Oudshoorn RA.

06/09

Uitspraak op het beroep van [appellant], wonende te [...] tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Noord-Holland van 4 februari 2009, verzonden 16 februari 2009, nummer RCGB 06/09

## 1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 13 maart 2009, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen op 16 maart 2009, is [appellant], wonende te [...], predikant van de Protestantse gemeente [...], in beroep gekomen tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Noord-Holland (hierna: het regionale college) van 4 februari 2009, verzonden 16 februari 2009, op zijn bezwaarschrift van 15 januari 2009, betreffende de vergoeding voor zijn werkzaamheden als consulent voor de [...]kerk te [...] in de periode mei 2002 tot en met maart 2006.
- 1.2 [appellant] heeft bij zijn beroepschrift stukken uit het regionale dossier gevoegd. Bij brief van 14 maart 2009 heeft hij de bestreden uitspraak van het regionale college van 4 februari 2009 toegezonden aan het generale college.
- 1.3 Aan de algemene kerkenraad van de Protestantse gemeente [...] (hierna: AK) is reactie gevraagd bij brief van 6 april 2009.
- 1.4 Deze reactie is ingezonden door het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente [...] (hierna: het college van kerkrentmeesters) bij brief van 1 mei 2009.
- 1.5 Het college van kerkrentmeesters heeft verzocht te worden gehoord in het geval dat het generale college zich bevoegd verklaart het beroep in behandeling te nemen. [appellant] heeft niet verzocht om te worden gehoord. Het generale college acht zich op basis van de stukken voldoende voorgelicht en heeft geen aanleiding gevonden voor een mondelinge behandeling van het beroepschrift.

## 2. Uitspraak van het regionale college

- 2.1 Volgens mededeling van [appellant] in zijn bezwaarschrift zijn zijn werkzaamheden als consulent voor de [...]kerk diverse malen onderwerp van gesprek geweest in de AK met als deelnemer de toenmalige penningmeester van het college van kerkrentmeesters. Dit heeft nimmer geleid tot een concreet besluit op het verzoek van [appellant] tot financiële vergoeding voor deze werkzaamheden. Ook zijn hierover geen afspraken gemaakt.
- 2.2 Drie maanden na een gesprek hierover in juni 2008 met het moderamen van het college ontvangt [appellant] een brief van het college van kerkrentmeesters waarin samengevat staat dat het college zich geen partij acht in deze zaak en dat [appellant] zich moet wenden tot de AK. Het moderamen van de AK vergadert vervolgens over zijn verzoek.
- 2.3 In de notulen van de vergadering van de AK van 17 december 2008 staat vermeld over de vergoeding voor de werkzaamheden van [appellant] als consulent onder 'mededelingen moderamen': "Het moderamen heeft gekeken naar de vervoersvergoeding en consulentschapvergoeding van [appellant]. Duidelijk is dat er grote verschillen zijn tussen de gegevens die [appellant] beschikbaar heeft gesteld en de gegevens van het college van kerkrentmeesters. Gezien de grootte van het bedrag stelt het moderamen voor de commissie van beroep in te schakelen. Zowel [appellant] als het college van kerkrentmeesters hebben al aangegeven in te stemmen met het voorstel de commissie van beroep in te schakelen, voordeel is dat de commissie objectief is. Zij zullen dan met een antwoord komen dat in principe bindend is; het is natuurlijk altijd nog mogelijk tegen hun besluit bezwaar aan te tekenen en dan zal de zaak worden voorgelegd aan het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Noord-Holland."
- 2.4 In de besluitenlijst staat dan evenwel:  
 "De zaak met betrekking tot de vergoeding voor [appellant] zal aan het regionale college worden voorgelegd."  
 Het generale college neemt aan dat dit een vergissing is en is bedoeld in de besluitenlijst op te nemen dat de zaak zal worden voorgelegd aan de commissie van beroep.
- 2.5 [appellant] dient binnen de termijn van dertig dagen na deze vergadering van de AK een bezwaar in bij het regionale college. In zijn bezwaarschrift voert [appellant] aan dat de AK zijn verantwoordelijkheid niet heeft genomen, respectievelijk niet is ingegaan op de brief van het college van kerkrentmeesters; hij maakt bezwaar tegen de resultaten van dit proces.

- 2.6 Het regionale college splitst dit bezwaarschrift in een bezwaar voor zover het betreft de gevraagde vergoeding voor werkzaamheden verricht voor 1 januari 2005 en na 1 januari 2005 en beoordeelt eerst de vraag of het regionale college bevoegd is op het bezwaar te beslissen.
- 2.7 Met betrekking tot de vergoeding voor werkzaamheden als consulent, voor zover deze betrekking heeft op de periode voor 1 januari 2005 overweegt het regionale college dat zij hiertoe bevoegd is op grond van artikel 49 lid 5 van de voor 1 januari 2005 geldende generale regeling voor predikantstraktementen, waaruit blijkt dat bezwaren over de toepassing van de hervormde generale regeling worden behandeld volgens de bepalingen van de hervormde ordinantie over bezwaren en geschillen.
- 2.8 Met betrekking tot de vergoeding voor werkzaamheden als consulent, voor zover deze betrekking heeft op de periode na 1 januari 2005 acht het regionale college zich niet bevoegd, aangezien in artikel 41 van de generale regeling predikantstraktementen, zoals deze geldend is vanaf 1 januari 2005, "meningsverschillen" over de toepassing van deze regeling zijn voorbehouden aan de in artikel 42 genoemde commissie van beroep (hierna: commissie van beroep).
- 2.9 Het regionale college wijst er in dit verband op dat in de notulen van de AK vergadering van 17 december 2008 is vastgelegd dat [appellant] en het college van kerkrentmeesters hebben ingestemd met het voorstel van het moderamen van de AK de vraag over de consulentschapsvergoeding voor te leggen aan genoemde commissie van beroep.
- 2.10 In het bezwaar voor zover het betreft de vergoeding voor werkzaamheden als consulent over de periode vanaf mei 2002 tot 1 januari 2005 verklaart het regionale college voorts [appellant] niet ontvankelijk. Uit hetgeen [appellant] heeft aangevoerd leidt het regionale college af dat door hem bij herhaling deze vergoeding aan de orde is gesteld bij de AK en het college van kerkrentmeesters en dat niettemin geen betaling heeft plaatsgevonden, zodat sprake is van een verzuim. Bezwaren moeten worden ingediend binnen 30 dagen na dagtekening van een besluit, de handeling of het verzuim, dan wel binnen 30 dagen na de dag waarop de bezwaarde daarvan redelijkerwijs kennis had kunnen nemen. Het verzuim ligt evenwel zo ver in het verleden dat het thans ingediende bezwaar niet binnen deze termijn van dertig dagen is ingediend.
- 2.11 In de notulen van de AK vergadering van 17 december 2008 ligt aldus het regionale college niet een nieuw besluit over de vergoeding voor werkzaamheden als consulent over deze periode voor 1 januari 2005 vevat, waartegen opnieuw bezwaar kan worden gemaakt. Een bezwaar tegen "de resultaten van een proces", zoals de [appellant] het formuleert is geen bezwaar tegen een besluit, een handeling of een verzuim als bedoeld in ordinantie 12-3-3 van de kerkorde.
- 2.12 In zijn onder 1.1 vermelde uitspraak heeft het regionale college zich daarom niet bevoegd verklaard kennis te nemen van het, bij het college door [appellant] op 15 januari 2009 met bijlagen ingediende bezwaar betreffende de vergoeding voor zijn werkzaamheden als consulent voor de [...]kerk te [...] in de periode mei 2002 tot en met maart 2006, voor zover dat betrekking heeft op de periode vanaf 1 januari 2005, en voor het overige heeft het regionale college [appellant] niet ontvankelijk verklaard in zijn bezwaar wegens overschrijding van de bezwaartermijn en voorts omdat het bezwaar zich niet richt tegen een besluit, een handeling of een verzuim als bedoeld in ordinantie 12-3-3 van de Kerkorde.
3. De tegen de uitspraak van het regionale college aangevoerde beroepsgronden
- 3.1 In zijn tegen de uitspraak van het regionale college gerichte beroep voert [appellant] samengevat aan dat zijn bezwaar is gericht tegen het beleid van het college van kerkvoogden / kerkrentmeesters om niet over te gaan tot uitbetaling van de vergoeding voor zijn werkzaamheden als consulent, terwijl hij op vele momenten de vergoedingen kwestie in de (SoW)AK en ten behoeve van de kerkrentmeesters aan de orde heeft gesteld, uiteindelijk steeds weer zonder resultaat.
- 3.2 In zijn reactie op het beroep heeft het college van kerkrentmeesters samengevat aangegeven:
- niet controleerbaar is welke afspraken de centrale kerkenraad heeft gemaakt met [appellant];
  - de bestede tijd aan het consulentschap is niet controleerbaar; er is geen urenadministratie bijgehouden;
  - [appellant] ging in zijn eigen wijk minder werken; navraag bij de centrale kerkenraad leert dat er nooit over een geldelijke vergoeding is gesproken;

- [appellant] reageert zeer laat, voor het eerst in juni 2008, bij het college van kerkrentmeesters over het consulentschap, dat door de komst van ds X in ieder geval in maart 2006 is beëindigd.
- 3.3 Voorts maakt het college van kerkrentmeesters de navolgende bezwaren:
- door het dusdanig laat reageren van [appellant] is niet meer te achterhalen wat er in het verleden is afgesproken inzake het consulentschap;
  - door het lange wachten was het voor het college van kerkrentmeesters niet mogelijk een goed beeld van de zaak te krijgen;
  - [appellant] heeft geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat het consulentschap financiële gevolgen had voor het college van kerkrentmeesters;
  - de voormalige penningmeester heeft verklaard dat er nooit is gesproken over een financiële vergoeding voor het consulentschap;
  - de algemene kerkenraad heeft in de periode van het consulentschap niets vernomen van [appellant] over een financiële claim voor het consulentschap [...]kerk, terwijl [appellant] toen deel uitmaakte van de algemene kerkenraad waarin onder meer de hervormde centrale kerkenraad zitting had;
  - als [appellant] schriftelijk had gereageerd in de door hem aangegeven periode van consulentschap hadden zijn financiële vragen toen kunnen worden besproken en afgehandeld.
4. Bevoegdheid en ontvankelijkheid
- 4.1 Vaststaat dat zowel de voor 1 januari 2005 geldende (Hervormde) generale regeling predikantstraktementen, als de vanaf 1 januari 2005 geldende generale regeling predikantstraktementen een regeling bevatten voor beloning van de werkzaamheden van een consulent.
- 4.2 Het generale college gaat er evenals het regionale college, vanuit dat [appellant] herhaaldelijk bij de AK en het college van kerkrentmeesters het onderwerp van de financiële compensatie voor zijn werkzaamheden als consulent aan de orde heeft gesteld maar dat daarop tot medio 2008 geen actie is ondernomen en daarover ook geen besluiten zijn genomen of afspraken zijn gemaakt. Dit is ook bevestigd door het college van kerkrentmeesters. Anders dan het regionale college is het generale college van oordeel dat de omstandigheid dat de vergoeding voor het consulentschap onderwerp van gesprek is geweest in de AK en/of in het college van kerkrentmeesters niet zonder meer betekent dat sprake is van een als besluit aan te merken verzuim dat voor bezwaar en beroep vatbaar is. Daartoe zal het te bespreken verzoek voldoende concreet moeten zijn. Uit de stukken is niet gebleken dat daarvan sprake is geweest. Als vervolgens na een inhoudelijk gesprek met de kerkrentmeesters in juni 2008 de zaak wordt voorgelegd aan de AK mocht [appellant] er dan ook van uit gaan dat dit zou leiden tot een inhoudelijk besluit van de AK over de door hem geclaimde vergoeding.
- 4.3 In de AK vergadering van 17 december 2008 wordt evenwel geen inhoudelijk besluit genomen. Er wordt slechts onder de mededelingen verwezen naar het feit dat partijen hebben ingestemd met het voorstel van het moderamen van de AK het verzoek van [appellant] voor te leggen aan de in artikel 42 van de generale regeling genoemde commissie van beroep, "gezien de grootte van het bedrag". Uit de notulen van de AK vergadering kan niet worden afgeleid dat [appellant] door deze "instemming" er tevens mee heeft ingestemd dat de AK geen inhoudelijk besluit meer hoefde te nemen op zijn verzoek. Het ligt ook niet voor de hand dit aan te nemen, omdat het immers niet zinvol is een geschil voor te leggen aan een beroepscommissie als de omvang en inhoud van het geschil niet kan worden vastgesteld. Anders dan het regionale college is het generale college dan ook van oordeel dat het in de AK vergadering genomen besluit (tevens) moet worden aangemerkt als een weigering een inhoudelijk besluit te nemen op het verzoek van [appellant] tot vergoeding van zijn werkzaamheden als consulent over genoemde periode. Het generale college vat het onder 2.5 genoemde bezwaar van [appellant] tegen de "resultaten van het proces" voorts op als een bezwaar gericht tegen het weigeren een inhoudelijk besluit te nemen op zijn verzoek om compensatie voor zijn werkzaamheden als consulent in voornoemde periode. Dit bezwaar tegen een als besluit aan te merken verzuim in de zin van ordinantie 12-3-3 is binnen de in ordinantie 12-3-4 gestelde termijn ingediend.
- 4.4 Dit besluit is geen geschil over de toepassing van de generale regeling, zodat het regionale college bevoegd was een hiertegen gericht bezwaar in behandeling te nemen. Daarbij is derhalve niet van belang dat het verzoek om vergoeding een periode betreft die deels ligt voor

1 januari 2005 en deels na 1 januari 2005 met verschillende traktementsregelingen. Immers eerst zal moeten worden beoordeeld of en zo ja op welke gronden en tot welk bedrag [appellant] aanspraak kan maken op een vergoeding voor zijn werkzaamheden als consulent, te toetsen aan de generale regeling die dan van toepassing is. Daarbij zal mede in de beoordeling kunnen worden betrokken of en in hoeverre de aanspraken van [appellant] zijn verjaard, of en in hoeverre zijn vorderingen niet zijn verjaard, zijn vorderingen strijdig zijn met de redelijkheid en billijkheid en er mogelijk sprake is van rechtsverwerking, omdat het indienen van de vordering dusdanig strijdig is met eerder gedrag of nalaten van [appellant] waardoor het toekennen van de vordering tot een onaanvaardbare uitkomst leidt. Bij de beoordeling daarvan kunnen de bezwaren van het college van kerkrentmeesters worden betrokken.

4.5 Het regionale college had derhalve op grond hiervan het bezwaar gegrond moeten verklaren.

4.6 Dit heeft tot gevolg dat het beroep gegrond dient te worden verklaard en de uitspraak van het regionale college dient te worden vernietigd. Het generale college ziet aanleiding zelf in deze zaak te voorzien en zal daarbij de AK een termijn stellen om alsnog op het verzoek van [appellant] te beslissen. Indien dan blijkt dat partijen van mening blijven verschillen over de toepassing van de generale regeling kan overeenkomstig artikel 42 lid 3 van de generale regeling predikantstraktements (en overeenkomstig de tussen partijen gemaakte procedure afspraak) bezwaar worden gemaakt bij de commissie van beroep, voor zover het betreft de vergoeding over de periode na 1 januari 2005 en kan direct bezwaar worden gemaakt bij het regionale college voor zover het betreft de vergoeding over de periode voor 1 januari 2005.

4.7 Het generale college komt niet toe aan een beoordeling van de overige inhoudelijke gronden van beroep en verweer.

## 5. Beslissing

5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het beroep van [appellant] gegrond;
- vernietigt de uitspraak van het regionale college van bezwaren en geschillen in Noord-Holland van 4 februari 2009, nummer 06/09;
- bepaalt dat de algemene kerkenraad van de Protestantse kerk [...] binnen acht weken na verzending van een afschrift van deze uitspraak alsnog een besluit neemt op het verzoek van [appellant], strekkende tot vergoeding van zijn werkzaamheden als consulent voor de [...]kerk te [...] in de periode mei 2002 tot en met maart 2006;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 3 september 2009

Door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, door mw mr M.G. J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, dhr P.J. Oudshoorn RA.

07/09

Uitspraak op de beroepen van de heer [appellanten].1. De procedure

- 1.1. Bij brief van 13 maart 2009, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna te noemen: het generale college) ingekomen op 16 maart 2009, zijn de heren [appellanten] (hierna te noemen: appellanten) in beroep gekomen tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Noord-Holland (hierna te noemen: het regionale college) van 4 februari 2009, verzonden op 16 februari 2009, waarbij het bezwaarschrift van appellanten niet-ontvankelijk is verklaard.
- 1.2. Appellanten hebben bij brief van 17 december 2008 bij het breed moderamen van de protestantse classis [...] een bezwaarschrift ingediend onder gelijktijdige toezending van een kopie van dit bezwaarschrift aan het regionale college.
- 1.3. Appellanten hebben bij brief van 2 februari 2009 aan het regionale college bericht dat het breed moderamen het bezwaarschrift niet-ontvankelijk zal verklaren en verzocht het bezwaarschrift van 17 december 2008 in behandeling te nemen.
- 1.4. Het regionaal college voor de visitatie in Noord-Holland heeft bij brief van 22 april 2009 een verweerschrift ingediend.
- 1.5. Het generale college heeft geen aanleiding gevonden over te gaan tot een mondelinge behandeling.

2. Het beroep

- 2.1. Appellanten stellen zich op het standpunt, dat zij ten onrechte niet-ontvankelijk zijn verklaard in hun bezwaren, omdat het rapport van bevindingen, conclusies en aanbevelingen d.d. 25 oktober 2008 bij de bijzondere visitatoren en de mondelinge presentatie daarvan en de gegeven toelichting daarop in het gemeenteberaad op 30 november 2008 wel degelijk zijn aan te merken als een besluit, handeling en/of verzuim zoals bedoeld in ordinantie 12.3.
- 2.2. Appellanten stellen zich voorts op het standpunt dat de visitatoren aan zijn te merken als een kerkelijk lichaam als bedoeld in ordinantie 12.3 en dat zij zich beschadigd voelen nu de persoonlijke levenssfeer van één van de predikanten en zijn familie ernstig door de visitatoren is aangetast.

3. Beoordeling

- 3.1. Op grond van ordinantie 12.3.2 kan tegen een besluit van een kerkenraad, een classicale vergadering of een ander kerkelijk lichaam bezwaar worden gemaakt bij het bevoegde regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen voorzover bezwaarde, zijnde onder andere een kerkenraadslid of gemeentelid, meent door het besluit in zijn werkelijk belang of in zijn kerkelijke verantwoordelijkheid te zijn getroffen. Onder een besluit wordt krachtens ordinantie 12.3.3 mede verstaan een handeling of een verzuim.
- 3.2. Het generale college is van oordeel dat het rapport van bevindingen, conclusies en aanbevelingen van de visitatoren van 25 november 2008, de mondelinge presentatie ervan en de gegeven toelichting daarop in het gemeenteberaad op 30 november 2008 (hierna: het rapport) niet zijn aan te merken als een besluit in bovengenoemde zin.
- 3.3. Op grond van ordinantie 10.4 hebben colleges voor de visitatie tot taak zich op de hoogte te stellen van het geestelijk leven van de gemeenten, onderzoek te doen naar de wijze waarop de gemeenten gehoor geven aan haar roeping en naar de vervulling van de ambten en diensten en te bemiddelen – door het voeren van overleg en het geven van gevraagd en ongevraagd advies – in geval van moeilijkheden, in het bijzonder in en tussen ambtelijke vergaderingen.
- 3.4. Het breed moderamen van de classis [...] heeft aan het regionaal college voor de visitatie in Noord-Holland op 23 juni 2008 een buitengewone visitatie verzocht in de protestantse gemeente [...]. Het rapport, dat naar aanleiding van deze buitengewone visitatie is opgesteld, is in het kader van de taakstelling van ordinantie 10.4 bedoeld als grondslag voor de bevoegde kerkelijke organen om op basis hiervan tot een besluit te kunnen komen.
- 3.5. Voor een besluit, handeling of verzuim geldt dat deze pas vatbaar zijn voor bezwaar of beroep indien deze gericht zijn op het tot stand brengen van enig rechtsgevolg. Hiervan is naar het oordeel van het generale college geen sprake nu het rapport bevindingen, conclusies en aanbevelingen bevat.

3.6 Nu geen sprake is van een besluit komt het generale college op grond van vorenstaande niet toe aan de overige beroepsgronden van appellanten, zodat het beroep ongegrond moet worden geoordeeld.

#### 4 Beslissing

4.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het beroep van appellanten tegen de uitspraak van het regionale college d.d. 4 februari 2009 – verzonden op 16 februari 2009 – ongegrond;
- bevestigt de uitspraak van het regionale college van 4 februari 2009 – verzonden op 16 februari 2009 –;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 30 september 2009 door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, dhr P.J. Oudshoorn RA.



08/09

Uitspraak op het bezwaarschrift d.d. 2 april 2009 van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk van [...].

## 1. De procedure

- 1.1 Op 7 april 2009 is bij het generale college binnen gekomen een bezwaarschrift van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk van [...] (hierna: de kerkenraad), gedateerd 2 april 2009. Dit bezwaar is gericht tegen het besluit van het moderamen van de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland (hierna te noemen: het moderamen), genomen in de vergadering van 24 februari 2009 en verzonden bij brief van 13 maart 2009. Dit besluit strekt tot afwijzing van het oorspronkelijk bij brief van 13 oktober 2008 door de kerkenraad gedane verzoek tot verlening van een preekconsent aan mevrouw [B], die als pastoraal werker aan de gemeente is verbonden. Omdat de aanvraag kerkordelijk moet worden ingediend door het breed moderamen van de classicale vergadering (BMCV), in dit geval van [...], is het verzoek door het BMCV bij brief van 22 november 2008 ondersteund. De toezending van het afwijzingsbesluit is mitsdien aan het BMCV van [...] gericht.
- 1.2 Bij brief, eveneens gedateerd 3 april 2009, heeft de kerkenraad bij het moderamen een revisieverzoek ingediend. Gelet op het bepaalde in ordinantie 12-12-2 is de behandeling van het bezwaar van de kerkenraad door het generale college opgeschort totdat het moderamen uitspraak heeft gedaan inzake het revisieverzoek.
- 1.3 Het moderamen heeft op 22 september 2009, meegedeeld bij brief van 29 oktober 2009 aan de kerkenraad, besloten niet over te gaan tot de gevraagde revisie.
- 1.4 Bij brief van 4 november 2009 heeft de kerkenraad het generale college verzocht het bezwaar van 3 april 2009 tegen de afwijzing van het preekconsent in behandeling te nemen.
- 1.5 Bij brief van 15 december 2009 heeft het moderamen op het bezwaar gereageerd en daarbij verwezen naar de motivering in de brief van 29 oktober 2009, waarin alle argumenten op het bezwaar, dat identiek was aan het revisieverzoek, staan vermeld. Het verweer strekt dan ook tot ongegrondverklaring van het bezwaar.

## 2. Samenvatting van het bezwaar en de reactie daarop

- 2.1 De kerkenraad voert als bezwaar tegen de afwijzende beslissing aan dat bij de beoordeling, die formeel is gegrond op artikel 6 lid 1 van de Generale Regeling Preekconsent, geen rekening is gehouden met de plaatselijke omstandigheden.
- Die plaatselijke omstandigheden behelzen:
- een gemeente van circa 5000 leden waarbij op zondag in drie kerkgebouwen dienst wordt gedaan;
  - een vacature onder de predikanten die al langer dan 1,5 jaar voortduurt zodat er slechts 3 predikanten beschikbaar zijn;
  - een 2e vacature over enkele maanden;
  - het vertrek van een predikant en een kerkelijk werker in de Hervormde gemeente van [...], zodat er vanuit die gemeente nauwelijks ondersteuning mogelijk is om op zondag in een eredienst voor te gaan;
  - een aantal vacatures onder de predikanten in de classis [...].
- Op grond van genoemde omstandigheden is de kerkenraad van mening dat hij door de afwijzing van het verzoek om een preekconsent voor mevrouw [B], te zwaar wordt getroffen in het dragen van zijn verantwoordelijkheid voor de kerk.
- Mevrouw [B] heeft bovendien eerder in de periode 2001-2008 in de gemeente [Y] tot volle tevredenheid gewerkt. Zij had toen een preekconsent.
- De kerkenraad verzoekt het moderamen het besluit van 13 maart 2009 in te trekken en bij het nemen van een nieuw besluit rekening te houden met de genoemde omstandigheden. De kerkenraad hoopt van het generale college spoedig omtrent het bezwaar te mogen vernemen.
- 2.2 Het moderamen heeft in het revisiebesluit aangegeven en als verweer in deze procedure opgeworpen dat de afwijzing van het preekconsent voor mevrouw [B] terecht en op kerkordelijk juiste gronden heeft plaatsgevonden.
- Aan mevrouw [B] is geen preekconsent verleend omdat:
- a) de gemeente [...] niet een gemeente is, waarvan de kerkelijk werker op grond van artikel 6 lid 1 van de Generale Regeling Preekconsenten voor verlening van een preekconsent in aanmerking komt.
- Voor verlening van een preekconsent aan een in de bediening gestelde pastoraal werker

is alleen ruimte indien

- de gemeente op enigerlei wijze betrokken is bij schaalvergroting;
- er niet op andere wijze voldoende voorzien kan worden in bevoegde voorgangers;
- e.e.a. mede ter beoordeling van het BMCV.

Het moderamen stelt dat de door de kerkenraad aangevoerde argumenten de Gereformeerde Kerk van [...] nog niet binnen de criteria van artikel 6 Generale Regeling Preekconsenten doen vallen.

- b) het preekconsent dat mevrouw [B] had, niet een preekconsent is dat voor verlenging in aanmerking komt op grond van de overgangsbepaling. Overgangsbepaling 1 bij de generale regeling dient aldus te worden uitgelegd,
- dat het om de verlenging van een bestaand preekconsent gaat;
  - dat het om hetzelfde preekconsent moet gaan en ook,
  - dat de verlenging aansluitend dient te geschieden aan het verlopen van het preekconsent.

Het preekconsent van mevrouw [B] d.d. 14 oktober 2002 is verleend voor 5 jaar en derhalve vanaf 14 oktober 2007 niet meer geldig. De aanvraag was mitsdien een jaar te laat. Dit hoeft op zichzelf nog niet tot afwijzing te leiden, maar het preekconsent was aan haar verleend voor een andere gemeente dan de Gereformeerde Kerk te [...].

Het moderamen heeft er op gewezen dat de verlening van een preekconsent in de Protestantse Kerk in Nederland gebonden is aan beperkende voorwaarden. De huidige generale regeling heeft - mede - de bedoeling de verlenging van preekconsenten, zoals deze bestond in de SoW-kerken, enigszins te reguleren.

### 3. Beoordeling

- 3.1 Het onderhavige bezwaar is gericht tegen een besluit van het moderamen, zodat het generale college op grond van het bepaalde in ordinantie 12-3-2 bevoegd is daarvan kennis te nemen. Het bezwaarschrift is tijdig ingediend, zodat de kerkenraad in zoverre in het bezwaar ontvankelijk is.
- 3.2 Het generale college dient bij de beoordeling op een bezwaar, het besluit van een kerkelijk lichaam te toetsen of (artikel 23 lid 1 Generale Regeling voor de kerkelijke rechtspraak):
- het bestreden besluit is genomen in strijd met de kerkorde of met wettelijke bepalingen,
  - het kerkelijk lichaam bij het nemen van het besluit niet de vereiste zorgvuldigheid in acht genomen heeft,
  - het kerkelijk lichaam de bevoegdheid tot het nemen van het besluit heeft gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze bevoegdheid is verleend,
  - het kerkelijk lichaam - bij een afweging van de betrokken belangen - in redelijkheid niet tot het bestreden besluit had kunnen komen.
- 3.3 De kerkenraad heeft niet gesteld en dit blijkt ook geenszins, dat het moderamen bij het nemen van het besluit niet de vereiste zorgvuldigheid in acht heeft genomen, dan wel de bevoegdheid tot het verlenen of weigeren van preekconsenten heeft gebruikt voor een ander doel dan waarvoor die bevoegdheid is gegeven.
- 3.4 De Generale regeling tot het verlenen van consent tot het leiden van kerkdiensten geeft in artikel 6 de criteria waaraan voldaan moet worden om een preekconsent te kunnen verlenen voor hen die in een gemeente werkzaam zijn als kerkelijk werker, zoals in dit geval mevrouw [B]. Het moderamen heeft in de brief van 13 maart 2009, waarin de beslissing van 24 februari 2009, op het verzoek tot het verlenen van het gevraagde preekconsent, als ook in de brief van 29 oktober 2009, waarin het revisiebesluit van 22 september 2009 aan de kerkenraad is meegedeeld, uitgebreid gemotiveerd waarom de Gereformeerde Kerk van [...] niet is een kerkelijke gemeente als bedoeld in artikel 6 lid 1 van de Generale regeling tot het verlenen van consent tot het leiden van kerkdiensten en waarom het gevraagde preekconsent niet valt onder de overgangsregeling. De motivering van het moderamen moet als een juiste uitleg van zowel bedoeld artikel 6 lid 1 van de genoemde generale regeling, als ook van overgangsbepaling 1 bij die generale regeling worden aangemerkt.
- 3.5 Nu er sprake is van een strikte regeling voor het al dan niet verlenen van een preekconsent is er geen ruimte om bij de beoordeling van een verzoek als het onderhavige te komen tot een belangenafweging.
- 3.6 Het vorenoverwogene leidt tot de conclusie dat het bezwaar van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te [...] ongegrond verklaard moet worden.

4. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart het door de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te [...] ingediende bezwaar ongegrond;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gedaan op 12 mei 2010

door mw. mr. M.G.J. Parkins-de Vin, mw. mr. J. Vijlbrief-van der Schaft, mr. G.H. Bunt, mw. mr. J.C.Nouwt, ds. J.C. Fockens, ds. J. Vroegindeweyj en dhr. J.B.W. van Vark R.A.

09/09, 10/09, 11/09

Uitspraak op de beroepen van

1. ds. B. te [...]
2. het breed moderamen van de classicale vergadering [...]
3. de kerkenraad van de hervormde wijkgemeente van bijzondere aard “[...]” te [...]

## 1. De procedure

- 1.1 Op 7 april 2009 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen ingekomen het beroepschrift van 4 april 2009 van ds B. te [...] (hierna: de predikant), gericht tegen de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing van 18 maart 2009, nr 2008/10, met betrekking tot diens losmaking van de hervormde wijkgemeente van bijzondere aard “[...]” te [...]. Dit beroep is geregistreerd onder nummer 09/09.
- 1.2 Op 9 april 2009 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen ingekomen de brief, met bijlage, van het breed moderamen van de classicale vergadering [...] (hierna: het BMCV) van 8 april 2009, waarbij beroep wordt ingesteld tegen dezelfde uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing. Dit beroep is geregistreerd onder nummer 10/09.
- 1.3 Op 15 april 2009 is bij het generale college voor de behandeling voor bezwaren en geschillen ingekomen de brief, met bijlagen, van mr F., waarbij namens de kerkenraad van de hervormde wijkgemeente van bijzondere aard “[...]” te [...] (hierna: de kerkenraad c.q. de wijkgemeente) beroep wordt ingesteld tegen de in 1.1 genoemde uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing. Dit beroep is geregistreerd onder nummer 11/09.
- 1.4 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft besloten de beroepen vanwege de onderlinge samenhang gevoegd te behandelen. De predikant, het BMCV en de kerkenraad worden hierna gezamenlijk ook aangeduid als appellanten.
- 1.5 Appellanten zijn in de gelegenheid gesteld om op elkaars beroepschriften te reageren. Zij hebben daarvan geen gebruik gemaakt.
- 1.6 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft voorts kennisgenomen van de stukken die het generale college voor de ambtsontheffing ter beschikking stonden.
- 1.7 Appellanten hebben niet verzocht om een mondelinge behandeling en het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen ziet evenmin aanleiding om daartoe ambtshalve over te gaan.

## 2. Achtergronden en bestreden uitspraak

- 2.1 Als feitelijke achtergronden neemt het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen tot uitgangspunt hetgeen in de punten 1.1 t/m 1.5 van de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing is vermeld, aangezien de daar weergegeven feiten en omstandigheden door appellanten in beroep niet zijn bestreden.
- 2.2 Het verzoek tot losmaking van de predikant van de wijkgemeente op grond van ordinantie 3-20 is zowel gedaan door de predikant als door de kerkenraad en is bij brief van 28 november 2008 door het BMCV aan het generale college voor de ambtsontheffing voorgelegd. Aan het verzoek ligt ten grondslag dat de geloofs- en theologische inzichten van de predikant zodanig zijn gewijzigd dat deze niet meer passen in de geloofsbeleving van de wijkgemeente, waardoor de predikant in deze gemeente niet langer kan functioneren.
- 2.3 Het generale college voor de ambtsontheffing heeft in de bestreden uitspraak geoordeeld dat de situatie van de predikant niet voldoet aan de voorwaarden als bedoeld in ordinantie 3-20, het verzoek tot losmaking niet gehonoreerd en het BMCV geadviseerd het verzoek van de predikant van 20 juni 2008, tot ontheffing uit het ambt van predikant, alsnog in te willigen.

## 3. De beroepsgronden

- 3.1 Appellanten voeren allen aan, samengevat en zakelijk weergegeven, dat het generale college voor de ambtsontheffing ten onrechte en zonder genoegzame motivering heeft geoordeeld dat een situatie als hier aan de orde, waarin predikant en gemeente ten gevolge van de theologische ontwikkeling van eerstgenoemde uit elkaar zijn gegroeid qua geloofsbeleving, niet wordt bestreken door ordinantie 3-20.
- 3.2 Verder betogen appellanten dat het generale college voor de ambtsontheffing ten onrechte het BMCV adviseert tot toepassing en inwilliging van de procedure van ordinantie 3-26, ontheffing uit het ambt op eigen verzoek.

3.3 Het BMCV voert daarnaast nog aan dat het generale college voor de ambtsontheffing bij zijn beslissing ten onrechte de afscheidsdienst van 21 december 2008, waarvoor het BMCV toestemming had gegeven, heeft betrokken en zich aldus onbevoegd heeft ingelaten met het arbeidsterrein en het beleid van het BMCV.

#### 4. Beoordeling

- 4.1 Uit de voorliggende stukken blijkt dat de predikant op 20 juni 2008 conform ordinantie 3-26-2 het BMCV heeft verzocht hem per 1 september 2008 te ontheffen uit het ambt van predikant. Bij brief van 31 juli 2008 heeft de predikant, na tevoren de preses en scriba van het BMCV te hebben ingelicht, het BMCV medegedeeld dat zijn brief van 20 juni 2008 onder druk is geschreven en hij achteraf gezien geen ontheffing uit het ambt wil maar graag de kerk op een andere plaats als predikant wil blijven dienen. In die brief verzoekt hij daarom zijn verzoek tot ontheffing van 20 juni 2008 "te vernietigen".
- 4.2 De brief van 31 juli 2008 bevat in zoverre een ondubbelzinnige intrekking van het verzoek om ontheffing uit het ambt op grond van ordinantie 3-26. Tot zodanige intrekking was de predikant, nu op dat verzoek nog niet was beslist, bevoegd.
- 4.3 Het voorgaande brengt mee dat er ten tijde van van de bestreden uitspraak van 18 maart 2009 geen verzoek van de predikant om ontheffing uit het ambt op grond van ordinantie 3-26 voorlag en het in de uitspraak gegeven advies van het generale college voor de ambtsontheffing omtrent toepassing van de procedure op grond van die ordinantie bepaling, geen doel kan treffen.
- De onder 3.2 genoemde vermelde beroepsgrond slaagt.
- 4.4 Met betrekking tot de onder 3.3 weergegeven beroepsgrond wordt overwogen dat uit de formulering van de door het BMCV in dit verband bestreden onderdelen uit de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing niet blijkt dat het houden van een afscheidsdienst een dragende grond is geweest voor de beslissing van het college omtrent de losmaking van de predikant.
- Die beroepsgrond kan reeds daarom niet slagen.
- 4.5 Met betrekking tot de onder 3.1 vermelde beroepsgrond wordt als volgt overwogen. Blijkens ordinantie 3-20-1 en 2 is het criterium voor losmaking of een predikant de gemeente nog langer met stichting kan dienen en wordt de in dat criterium besloten vraag beoordeeld aan de hand van het rijzen van spanningen in de gemeente, door oorzaken bij de gemeente of in de persoon van de betrokken predikant of door andere oorzaken.
- 4.6 De tekst van de ordinantie bepaling biedt geen aanknopingspunt om toepassing ervan uit te sluiten in geval de predikant de gemeente niet langer met stichting kan dienen wegens zodanige verandering van zijn theologische inzichten dat deze niet meer bij de geloofsbeleving van de gemeente aansluiten. In ordinantie 3-20-1 wordt als een relevant element immers ook oorzaken gelegen in de persoon van de predikant genoemd.
- 4.7 Uit de totstandkomingsgeschiedenis van ordinantie 3-20 blijkt evenmin dat de bepaling toepassing zou missen in een geval van gewijzigde geloofsinzichten van de betrokken predikant. In de toelichting op de bepaling (destijds nog 3-24) is vermeld dat deze ziet op de verbreking van de relatie tussen de predikant en de gemeente en dat de oorzaak gelegen kan zijn zowel bij de predikant als bij de gemeente. Verder is in die toelichting het volgende vermeld:
- "Ontheffing van werkzaamheden kan plaatsvinden als blijkt dat predikant en gemeente niet bij elkaar passen. Er is niet direct een schuldige aan te wijzen, maar de hoop dat de predikant ooit nog goed in de gemeente zal kunnen functioneren, moet heel klein geacht worden."
- 4.8 Uit het hiervoor weergegeven citaat valt voorts af te leiden dat voor de vraag of er grond voor losmaking bestaat, tevens de verwachting omtrent het toekomstig functioneren van de predikant in de gemeente van belang is. De schuldvraag speelt daarbij geen rol.
- Hetgeen in de punten 4.14 en 4.15 van de bestreden uitspraak is overwogen, is dan ook niet voldoende om het oordeel van het generale college voor de ambtsontheffing te kunnen dragen. Hetzelfde geldt voor hetgeen overigens in de uitspraak is overwogen, voorzover het generale college voor de ambtsontheffing zijn oordeel dat niet wordt voldaan aan de voorwaarden als bedoeld in ordinantie 3-20, mede daarop heeft gebaseerd.
- 4.9 Uit de voorliggende stukken blijkt dat de predikant heeft aangegeven dat zijn visie op de Bijbel, zijn Godsbeeld en mensbeeld en zijn visie op verzoening en voorzienigheid gaandeweg zodanig zijn veranderd dat deze in zijn beleving niet langer past in het hervormd gereformeerde kader waarbinnen het geloof beleden en beleefd wordt in de wijkgemeente. De kerkenraad heeft daaruit de conclusie getrokken dat de theologische ontwikkeling die de

predikant heeft doorgemaakt er toe heeft geleid dat deze in geloof en theologie te ver af is komen te staan van het geloofsleven van de gemeente, waarbij het gaat om de kern van het belijden van de gemeente, en dat daarom tot losmaking van de predikant van de wijkgemeente moet worden gekomen.

- 4.10 Gelet op deze gerezen fundamentele verschillen in geloofsbeleving – die op zichzelf tussen partijen vaststaan – moet het ervoor worden gehouden dat de predikant de wijkgemeente niet langer met stichting kan dienen.
- 4.11 Het voorgaande brengt mee dat de beroepsgrond slaagt en de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing niet in stand kan blijven. Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen zal de uitspraak vernietigen, zal zelf in de zaak voorzien en daarbij de termijn bepalen na afloop waarvan de predikant van de wijkgemeente wordt losgemaakt. Ingevolge artikel 11 lid 6 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak wordt bij de bepaling van die termijn door het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen rekening gehouden met de duur van de behandeling van het beroep. Tevens neemt het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen bij de bepaling van de termijn in aanmerking dat de predikant op 31 juli 2008 zelf heeft verzocht om losmaking en hij zich daarom reeds vanaf dat moment op een beroep naar elders c.q. een andere werkkring heeft kunnen oriënteren. De termijn zal daarom worden gesteld op 1 april 2010. Het generale college oordeelt dat de ingediende financiële gegevens geen aanleiding geven af te wijken van de door het generale college voor de ambtsontheffing in overleg met de Beleidscommissie Predikanten vastgestelde algemene beleidsregels inzake de kostentoedeling van het wachtgeld.

## 5. Beslissing

- 5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart de beroepen in de zaken 09/09, 10/09 en 11/09 gegrond;
  - vernietigt de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing van 18 maart 2009, nr 2008/10;
  - oordeelt dat de predikant op grond van het bepaalde in ordinantie 3-20-1 en 3-20-2 wordt losgemaakt van de hervormde wijkgemeente van bijzondere aard “[...]” te [...] per 1 april 2010;
  - bepaalt inzake het wachtgeld dat de Beleidscommissie Predikanten aan de predikant het wachtgeld uitbetaalt in overeenstemming met artikel 28 en 29 van de generale regeling voor de predikantstraktementen, waarbij de in de bij deze uitspraak behorende Bijlage aangegeven wijze van berekenen wordt gehanteerd.
  - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 16 februari 2010

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewey, mr H.W.A. Haeck, prof mr J. van Baars, dhr P.J. Oudshoorn RA.

Bijlage bij de uitspraak in de zaken 09/09, 10/09 en 11/09 van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen d.d. 16 februari 2010.

1. De lasten van het wachtgeld bedragen het bruto wachtgeld verminderd met de te verrekenen inkomsten uit arbeid en bedrijf en vermeerderd met de tegemoetkoming in de premie van de ziektekostenverzekering en de pensioenpremie van de gemeente.
2. Het eerste jaar van de wachtgeldperiode brengt de Beleidscommissie Predikanten de lasten wachtgeld in rekening bij de gemeente, ongeacht de vraag of de gemeente gedurende dat jaar de vacature al heeft vervuld. Daarbij geldt dat:
  - a. de doorbelasting gemaximeerd wordt op het bij de werktijd van de betreffende predikant geldende totaal van basistraktement, tegemoetkoming in de premie ziektekostenverzekering, bezettingsbijdrage en pensioenpremie van de gemeente.
  - b. in alle gevallen de doorbelasting verminderd wordt met de door de gemeente verschuldigde vacaturebijdrage en de door de Beleidscommissie Predikanten op het wachtgeld ingehouden woonbijdrage.
3. Het tweede, derde en vierde jaar van de wachtgeldperiode wordt:
  - a. zolang naar het oordeel van het breed moderamen van de classicale vergadering de vacature niet vervuld is, het wachtgeld aan de gemeente doorbelast op de wijze als genoemd onder punt 2.
  - b. vanaf het moment dat naar het oordeel van het breed moderamen van de classicale vergadering de vacature bezet is, bij de gemeente 15% van de lasten van het wachtgeld in rekening gebracht.
4. Het vijfde en eventuele volgende jaren van de wachtgeldperiode wordt geen aandeel meer bij de gemeente in rekening gebracht.

12/09

Uitspraak: op het bezwaar van de heer [...] te [...] tegen de afwijzing door het Bureau Kerkelijk Werkers om hem in te schrijven in het register van kerkelijk werkers.

## 1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 18 maart 2009, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen op 23 maart 2009, heeft de heer [...] een aanvraag tot inschrijving in het register kerkelijk werkers van de Protestantse Kerk in Nederland gedaan c.q. bezwaar gemaakt tegen eerdere afwijzing daarvan.
- 1.2 Bij e-mail van 21 april 2009 heeft de heer [...] geantwoord op het verzoek van het generale college aan te geven tegen welk besluit, handeling of verzuim het bezwaar zich richt.
- 1.3 Bij e-mail van 27 april 2009 heeft de heer [...] aangegeven geen verzoek tot revisie bij het Bureau Kerkelijk Werkers te hebben gedaan.
- 1.4 Bij brief van 15 juli 2009 heeft de heer [...] desgevraagd geantwoord niet te beschikken over een stuk waaruit een beslissing blijkt dat hij niet in aanmerking zou kunnen komen voor inschrijving in het register.
- 1.5 Dr N. heeft namens het Bureau Kerkelijk Werkers bij brief van 20 oktober 2009 verweer gevoerd tegen het bezwaar van de heer [...].
- 1.6 De heer [...] heeft nog nader gereageerd in zijn brieven van 3 november 2009 en 8 februari 2010.  
Het Bureau Kerkelijk Werkers heeft nog gereageerd bij brief van 3 februari 2010.
- 1.7 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 12 mei 2010. Aldaar zijn verschenen: de heer [...] en namens het Bureau Kerkelijk Werkers: dr. N.

## 2. Ontvankelijkheid

- 2.1 De heer [...], noch het Bureau Kerkelijk Werkers hebben een concreet afwijzings-besluit aangewezen, waartegen het bezwaar van de heer [...] zich kan richten en waartegen binnen 30 dagen bezwaar aangetekend had moeten worden. De kennelijk niet in een besluit neergelegde afwijzing wordt daarom aangemerkt als een weigering om een (voor de heer [...] positief) besluit te nemen.  
De heer [...] heeft nader aangevoerd dat er sprake is van een verzuim van de kerk/het Bureau Kerkelijk Werkers omdat hij nimmer op de hoogte is gesteld van de mogelijkheid in het verleden om zich in het register kerkelijk werkers in te schrijven.  
Tegen beide situaties kan ingevolge ordinantie 12-3-2 en 12-3-3 bezwaar bij het generale college worden aangetekend.
- 2.2 De heer [...] is daarom in zijn bezwaar in zoverre ontvankelijk.

## 3. De aangevoerde gronden en het verweer

- 3.1 De heer [...] stelt dat hij de catechetenopleiding van de Nederlandse Hervormde Kerk heeft gevolgd en daarvan op 7 november 1987 het diploma heeft ontvangen.  
Omdat hij lid was van de Gereformeerde Kerken in Nederland is hij niet (automatisch) ingeschreven in het hervormde register voor kerkelijk werkers. Het was hem niet bekend dat hij opname in het register van de Gereformeerde Kerken in Nederland kon vragen. De afgestudeerde catecheten in de periode tussen 1986 en 1992 konden, zoals hem achteraf is gebleken, nog tot 1992 registratie aanvragen in het kader van een overgangsregeling van de Nederlandse Hervormde Kerk en bij de Gereformeerde Kerken in Nederland tot 1995. Zij zijn automatisch ingeschreven in het register van kerkelijk werkers in de Protestantse Kerk in Nederland. De heer [...] ervaart het als een verzuim en een onbehoorlijke gang van zaken, als ook als rechtsongelijkheid, dat hij vanwege de kerk nooit op de mogelijkheid tot registratie is geweest.  
De heer [...] meent dat hij op grond van zijn aanvullende opleidingen en ervaringen (zowel werk- als levenservaring), zoals hij in een curriculum vitae heeft neergelegd, alsnog tot een onderzoek voor de opname in het register moet worden toegelaten. Hij acht het onjuist dat aan hem nog een aanvullende opleiding wordt opgelegd om daarvoor in aanmerking te kunnen komen.
- 3.2 Het Bureau Kerkelijk Werkers heeft aangevoerd dat het in de Nederlandse Hervormde Kerk na 1992 niet meer mogelijk was om op basis van het oude catechetendiploma registratie aan te vragen om tot de bediening van kerkelijk werker te worden toegelaten. In de Gereformeerde



Kerken in Nederland was dit na 1995 niet meer mogelijk. Registratie was na die tijd alleen nog met een HBO-diploma godsdienst-pastoraal werk mogelijk. De heer [...] had, als lidmaat van de Gereformeerde Kerken in Nederland, na het behalen van zijn catechetendiploma inschrijving in het register van pastoraal-assistenten kunnen aanvragen bij het deputaatschap toerusting en opleiding van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Hij heeft dat nagelaten. De heer [...] had zelf informatie moeten inwinnen omtrent zijn mogelijkheden. De heer [...] heeft niet een op HBO/bachelors niveau afgeronde niet-theologische opleiding, op grond waarvan hij aanspraak kan maken op het verlenen van deel-bevoegdheden. De heer [...] heeft wel de mogelijkheid om met een nog te volgen aanvullende opleiding alsnog een aanvraag te doen voor toelating tot het onderzoek om in het register ingeschreven te worden. Het Bureau Kerkelijk Werkers meent dat de heer [...] niet in aanmerking komt voor de uitzondering als bedoeld in artikel 3.5 van de Generale regeling kerkelijk werkers. Toelating van de heer [...] heeft een onwenselijke precedent werking.

#### 4. Beoordeling

- 4.1 Vast staat dat de heer [...] niet voldoet aan de opleidingseisen om thans als kerkelijk werker geregistreerd te kunnen worden. Artikel 3 lid 5 van de generale regeling kerkelijk werkers geeft de kleine synode de mogelijkheid om in bijzondere omstandigheden een elders opgeleide toe te laten tot het in artikel 4 lid 3 van de generale regeling bedoelde onderzoek. De vraag die daarom voor ligt is of ten aanzien van de heer [...] dergelijke bijzondere omstandigheden aanwezig zijn.
- 4.2 Het generale college is van oordeel dat niet zonder meer vast staat dat de heer [...], wanneer hij in 1987, althans in de periode tot 1995 een daartoe strekkende aanvraag had gedaan, in het register zou zijn ingeschreven. Hoewel aan de heer [...] kan worden toegegeven dat hij een uitgebreide werk- en levenservaring heeft, heeft hij geen arbeidsverleden als kerkelijk werker in de zin van ordinantie 3-12 en 3-13. In de periode 1987-1995 was hij wel in deeltijd als catecheet werkzaam, maar stond hij niet in de dienst als pastoraal werker. Zijn situatie is dan ook niet vergelijkbaar met die van de kerkelijk werkers die na de vorming van de Protestantse Kerk in Nederland op grond van artikel 3.5 van de generale regeling volgens het Bureau Kerkelijk Werkers tot het onderzoek zijn toegelaten. Andere met de heer [...] vergelijkbare situaties, die wel in het register zijn ingeschreven, zijn niet aangevoerd. Er kan daarom niet worden gesteld dat door de heer [...] niet voor te dragen voor het onderzoek om te kunnen worden ingeschreven in het register, er gehandeld is in strijd met de zorgvuldigheid of met het gelijkheidsbeginsel. Evenmin dienen de persoonlijke belangen van de heer [...], bij afweging, te prevaleren boven de belangen van de kerk bij handhaving van de eenheid van opleiding voor de in de kerk te vervullen ambten, diensten en functies, waarbij aan iedereen dezelfde opleidingseisen worden gesteld.
- 4.3 Er is geen sprake van een verzuim van de kerk gelegen in het feit dat de heer [...] niet op de inschrijvingsmogelijkheid in het register is gewezen. Het ligt primair op de weg van degene die een bepaald diploma wil halen of heeft gehaald om zich te informeren omtrent de mogelijkheden die dit diploma biedt. Hetzelfde geldt voor degene die een bepaalde functie, zoals in dit geval kerkelijk werker, ambieert, om zich op de hoogte te stellen van de eisen voor die functie. Ook in de destijds van kracht zijnde kerkordelijke regels van de Nederlandse Hervormde Kerk en de Gereformeerde Kerken in Nederland waren de mogelijkheden en eisen terug te vinden. Hoewel de huidige digitale mogelijkheden in 1987 nog ontbraken, waren de regelingen via de kerkelijke instanties voldoende opvraagbaar en voor iedereen ter inzage.
- 4.4 Thans kan niet meer achterhaald worden hoe destijds bekend gemaakt is en of dit in brede kring is gebeurd, dat de mogelijkheid om zich als catecheet nog in het register te doen inschrijven in 1992 respectievelijk 1995 zou eindigen. Vast staat dat dit in ieder geval niet aan de heer [...] persoonlijk is bericht, maar niet kan worden vastgesteld of de heer [...] wel op de hoogte had kunnen zijn. Echter, zelfs al zou geoordeeld moeten worden dat destijds het eindigen van de mogelijkheid voor catecheten als de heer [...] beter bekend gemaakt had moeten worden, dan kan dit bijna 15 jaar na datum niet leiden tot de conclusie dat sprake is van een zodanig verzuim, dat om die reden de heer [...] thans zonder meer tot het onderzoek moet worden toegelaten, hoewel zijn opleiding niet voldoende is. Immers sinds het beëindigen van die opleiding is door de heer [...] tot hij met het Bureau Kerkelijk Werkers in discussie is geraakt, registratie als kerkelijk werker kennelijk niet noodzakelijk geacht.
- 4.5 Een en ander leidt dan ook tot het oordeel dat het bezwaar van de heer [...] ongegrond is.

#### 5. De beslissing

- 5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart het bezwaar van de heer [...] ontvankelijk, maar ongegrond;
  - bepaalt dat de kosten van behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 21 oktober 2010

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.J. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J. Vroegindeweyj, ds J.C. Fockens, dhr J.B.W. van Vark RA.

13/09

Uitspraak op het beroep van ds. Y. te [...]1. De procedure

- 1.1 Op 22 april 2009 heeft ds. Y. (hierna: Y.) bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) op nader aan te voeren gronden beroep aangetekend tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Gelderland (hierna: het regionale college), gedateerd 23 maart 2009 – verzonden op 24 maart 2009 – waarbij de klacht van Y. tegen zijn collega ds. X. (hierna: X.) ongegrond is verklaard.
- 1.2 Bij brief van 20 mei 2009 heeft mevrouw mr. M., werkzaam bij de [...], namens Y. de gronden van het beroep aangevuld.
- 1.3 Bij brief van 6 juli 2009 heeft de directeur van de Bond van Nederlandse Predikanten, namens X. gereageerd op het beroepschrift van Y.
- 1.4 Partijen hebben niet verzocht te worden gehoord en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. De feiten

- 2.1 Het generale college gaat uit van de navolgende door het regionale college vastgestelde feiten, die in beroep niet zijn bestreden.
- 2.2 De hervormde gemeente [...]kerk te [...] heeft twee wijken. In wijkdeel west is Y. predikant en in wijkdeel oost X.
- 2.3 Vanwege de slechte verhouding en communicatie tussen Y. en X. heeft X. met haar moderamen van de wijkkerkenraad de afspraak gemaakt dat zij verslag doet van haar contacten met Y.
- 2.4 Mevrouw T., gemeentelid behorend tot wijkdeel oost van de hervormde gemeente [...]kerk te [...], is ernstig ziek en verblijft in het Hospice, omdat zij gaat sterven. Mevrouw T. heeft via derden gevraagd of zij een keer met X. mag praten, die zij kent vanuit haar vorige woonplaats.
- 2.5 Op 3 november 2008 doet de zoon van mevrouw T. dit verzoek opnieuw zowel aan Y. als aan X. Dezelfde dag bezoekt Y. mevrouw T. 's morgens en X. haar 's middags.
- 2.6 Op 4 november 2008 maakt X. van haar bezoek aan mevrouw T. een verslag voor het moderamen van haar wijkkerkenraad. X. vertelt in dit verslag ondermeer hoe haar collega mevrouw T. heeft benaderd en haar duidelijk maakte dat in zijn visie een eenmalig bezoek van X. niet kon en hij het pastoraat over mevrouw T. over zou dragen aan X. X. schrijft in haar verslag ondermeer: "Afgrijselijk!: op je sterfbed zo liggen tobben; ik heb mij geschaamd over onze kerk."
- 2.7 Y. en X. verschillen van mening hoe mevrouw T. dit gesprek heeft beleefd.
- 2.8 Het verslag van X. komt mede ter kennis van Y.
- 2.9 Y. is ontstemd omdat zijn naam en zijn familie door deze zaak zijn beschadigd en schrijft ook zelf een ongedateerd verslag van zijn bezoek aan mevrouw T.

3. Beoordeling

- 3.1 De kern van de grieven, die Y. aan het regionale college ter beoordeling heeft voorgelegd, komt hierop neer dat hij zich op het standpunt stelt dat X. de pastorale geheimhoudingsplicht heeft geschonden dan wel in strijd heeft gehandeld met de geldende collegiale omgangsnormen.
- 3.2 Het generale college zal deze grieven behandelen mede aan de hand van het gestelde in de artikelen 13, 19 en 20 van de gedragsregels voor predikanten zoals die toen golden.
- 3.3 Het generale college zal voorbij gaan aan het pastorale optreden van Y. bij het ziekbed van mevrouw T., aangezien dit in het onderhavige geschil niet in het geding is.
- 3.4 Het generale college is van oordeel dat X. niet in strijd heeft gehandeld met de op haar ingevolge haar ambt rustende geheimhoudingsplicht. X. heeft ingevolge de afspraken met het moderamen van de kerkenraad oost schriftelijk verslag gedaan van haar contacten met Y. Er kan niet gezegd worden dat X. in het kader van deze verslaglegging inhoudelijk heeft gesproken over al datgeen wat haar door mevrouw T. vertrouwelijk ter kennis is gebracht.
- 3.5 X. geeft met name in punt 3 van haar verslag een conclusie weer, die zij heeft getrokken naar aanleiding van het gesprek met mevrouw T., die de relatie met Y. raakt. Het generale college merkt op dat ook Y. in zijn eigen verslag van het bezoek aan mevrouw T. op gelijke summiere wijze als X. bericht doet van zijn contacten met mevrouw T.

- 3.6 Het generale college is van oordeel dat uit de artikelen 19 en 20 van de gedragsregels voortvloeit dat van X. verwacht had mogen worden dat bij kritiek op het functioneren van haar collega zij Y. daarop had moeten aanspreken dan wel hem daarover schriftelijk (bij voorbeeld via email) had moeten benaderen. Overigens had het ook Y. gesierd te trachten met X. in contact te komen in plaats van direct bij het regionale college een klacht in te dienen.
- 3.7 Het generale college stelt zich voorts op het standpunt dat X. met name waar het betreft haar woordkeus bij de weergave van haar standpunt in punt 5 van haar verslag een meer zakelijke toon had dienen aan te houden. Ook al laat een verhouding tussen predikanten te wensen over dan nog dienen zij zich zakelijk en niet onnodig grievend over elkaar uit te laten.
- 3.8 Het generale college is van oordeel dat het beroep van Y. ten dele gegrond is voor wat betreft het schenden van de collegiale omgangsnormen en dat de uitspraak van het regionale college niet in stand kan blijven.

#### 4. Beslissing

- 4.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart het beroep van Y. gedeeltelijk gegrond voor wat betreft het schenden door X. van de collegiale omgangsnormen;
  - vernietigt de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Gelderland van 23 maart 2009, verzonden op 24 maart 2009, in zoverre;
  - verklaart het beroep van Y. voor het overige ongegrond;
  - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 16 februari 2010 door mevrouw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mevrouw mr J. Vijlbrief van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, mw mr J.C. Nouwt, J.B.W. van Vark RA.

13/09 H

Uitspraak op het verzoek van ds. X. te [...] om herziening van de uitspraak van het generale college van 16 februari 2010

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 15 maart 2010 heeft ds. X (hierna: X.) het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) verzocht op de in die brief opgenomen gronden over te gaan tot herziening van de uitspraak van 16 februari 2010.
- 1.2 Bij brief van 30 juni 2010 heeft mevrouw mr. M. namens ds. Y. (hierna: Y.) op de in die brief genoemde gronden verzocht het verzoek van X. om herziening af te wijzen.

2. Beoordeling

- 2.1 Ingevolge ordinantie 12-11 is het generale college bevoegd tot herziening van een zaak over te gaan indien het inzake een uitspraak, waartegen geen beroep meer mogelijk is, feiten en omstandigheden ontmoet waarmee geen of onvoldoende rekening is gehouden en welke, indien deze in aanmerking waren genomen, naar de mening van het generale college tot een andere uitspraak aanleiding zouden hebben gegeven.
- 2.2 Ten onrechte stelt X. dat het generale college voorbij is gegaan aan het pastorale optreden van Y. bij het ziekbed van mevrouw T. De grieven, die Y. bij het regionale en generale college heeft geformuleerd, zijn gericht tegen het optreden van X. zodat de beoordeling van het generale college zich daartoe heeft moeten beperken, aangezien X. geen klacht heeft ingediend tegen Y.
- 2.3 X. voert voorts aan dat de kerkenraad haar heeft ontraden en zelfs heeft verboden op directe wijze contact te zoeken met Y., zodat zij het niet juist vindt dat het generale college van oordeel is dat zij Y. bij kritiek op diens functioneren eerst had moeten aanspreken dan wel hem daarover schriftelijk (bij voorbeeld via email) had moeten benaderen. Het generale college stelt vast dat X. in haar email van 3 november 2008 aan Y. ondermeer schrijft, dat zij mevrouw T. gaat bezoeken, waarop Y. op dezelfde datum aan X. een antwoord stuurt. Het generale college leidt hieruit af dat X. – in ieder geval per email – contact onderhield met Y. en zelfs per e-mailbericht van 4 november 2008, gericht aan andere personen, schrijft dat zij misschien nog probeert bij Y. thuis aan te gaan (bijlage 2 bij de brief Bond van Nederlandse Predikanten d.d. 6 juli 2009). Nu blijkt dat tussen X. en Y. rechtstreeks contact mogelijk was en ook werd onderhouden, is het generale college derhalve terecht tot de door X. bestreden overweging gekomen.
- 2.4 Ten onrechte stelt X. dat het generale college haar niet kan verwijten dat haar verslag op een oneigenlijke manier naar buiten is gekomen. X. miskent hiermee dat dit niet het verwijt is dat het generale college haar maakt doch dat het generale college uitsluitend overweegt dat zij, waar het betreft de woordkeuze en de weergave van haar standpunt, een meer zakelijke toon had dienen aan te houden.
- 2.5 X. voert voorts aan dat het haar verbaast dat, waar het generale college stelt dat de stukken elkaar tegenspreken, het generale college niet zelf een hoorzitting heeft bepaald. Het generale college heeft in de bestreden uitspraak slechts overwogen dat partijen van mening verschillen hoe mevrouw T. het gesprek met Y. destijds heeft beleefd en het generale college is terecht niet tot het horen van partijen overgegaan nu dit voor de uitspraak geen dragende overweging is geweest.
- 2.6 Het generale college heeft onder 2 van haar uitspraak de door het regionale college vastgestelde feiten genoemd, die in beroep – en evenmin in het herzieningsverzoek – door X. zijn bestreden. Het door X. in het herzieningsverzoek onder punten 2.1 tot en met 2.7 gestelde kan onbesproken blijven, nu het door haar gestelde niet dragend is voor de totstandkoming van de uitspraak van het generale college. Voorts doet het enkele feit dat – zoals X. stelt – een ambtsdrager zijn belofte geschonden zou hebben en daardoor volgens X. haar verslag mede ter kennis van Y. is gekomen, niets af aan het oordeel van het generale college dat bij kritiek op het functioneren van Y. zij deze daar eerst op had moeten aanspreken.
- 2.7 Het generale college heeft de gedragsregels voor predikanten terecht als algemeen – ook door X. – aanvaarde norm voor het handelen van predikanten aan haar uitspraak mede ten grondslag gelegd.
- 2.8 De klachten van X. over de verslaglegging van Y. en diens overige optreden maken terecht geen deel uit van de bestreden uitspraak nu door X. geen klachten jegens Y. zijn ingediend.

- 2.9 Het generale college heeft in 4.1 van de uitspraak het beroep van Y. gedeeltelijk gegrond verklaard, hetgeen inhoudt dat de overige klachten van Y. ongegrond zijn. De motivering hiervan heeft het generale college in 3.4 van de uitspraak gegeven.
- 2.10 Gezien het bovenstaande is er geen sprake van feiten en omstandigheden, waarmee geen of onvoldoende rekening is gehouden en welke, indien deze in aanmerking waren genomen, tot een andere uitspraak aanleiding zouden hebben gegeven. Het verzoek om herziening van X. wordt derhalve afgewezen.

### 3 Beslissing

- 3.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- wijst het verzoek tot herziening van X. van de uitspraak van 16 februari 2010 af;
  - bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak voorzover het generale college betreffende voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 10 januari 2011

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindeweyj, J.B.W. van Vark RA.

14/09

Uitspraak op het bezwaar van de kerkenraad van de Hersteld Hervormde gemeente te [...] tegen de voorziening van de Commissie van Bijzondere Zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten van 5 maart 2009, door de kleine synode aanvaard in de vergadering van 27 maart 2009.

## 1. De procedure

- 1.1 Op 23 april 2009 heeft de kerkelijke rechtspersoon Hervormde gemeente (in hersteld verband) te [...] middels haar advocaat mr X., gevestigd te Y., bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) bezwaar op nader aan te voeren gronden aangetekend tegen het besluit van de Commissie van Bijzondere Zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten (hierna: de commissie), gedateerd 5 maart 2009, door de kleine synode aanvaard in de vergadering van 27 maart 2009, verzonden bij brief van 27 maart 2009, waarbij een voorziening is getroffen ingevolge overgangsbepaling 33 van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: PKO) ten aanzien van de Hersteld Hervormde gemeente te [...] (hierna: de HHG).
- 1.2 Het bezwaarschrift is aangevuld bij brief van 25 mei 2009.
- 1.3 Op 10 juli 2009 heeft de commissie een verweerschrift ingediend onder overlegging van een bijlage.
- 1.4 Bij brief van 8 december 2009, bij het generale college binnengekomen op 10 december 2009 heeft mr X. namens de HHG medegedeeld dat geen gebruik wordt gemaakt van de uitnodiging van het generale college om op donderdag 10 december 2009 het bezwaar nader toe te lichten en dat geen afvaardiging van de HHG ter zitting zal verschijnen.
- 1.5 De mondelinge behandeling van het bezwaar heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 10 december 2009. Namens de commissie zijn verschenen ds W., mr B. en de heer G. De sub 1.4 genoemde brief van mr X. is ter zitting gelezen.
- 1.6 Ter zitting heeft de commissie een pleitnota overgelegd.

## 2. De getroffen voorziening

- 2.1 De door de commissie op 5 maart 2009 getroffen voorziening komt in hoofdzaak op het volgende neer:
  1. het kerkgebouw met toren, de begraafplaats en de woning aan de [...]straat worden voor 50 jaar in erfpacht uitgegeven aan de HHG tegen een canon van € 1,- per jaar. De Hervormde gemeente verkrijgt het recht om -in overleg met de HHG- rouw- en trouwdiensten en op zondag een dienst te houden in het kerkgebouw, zulks tegen een reële vergoeding, gebaseerd op de werkelijke kosten. De begraafplaats wordt in erfpacht uitgegeven onder het beding dat niet-leden van de HHG onder dezelfde condities begraven mogen worden als de leden van de HHG;
  2. aan de HHG worden alle activa en passiva overgedragen onder inhouding van € 10.000,- voor de Hervormde gemeente;
  3. aan de diaconie van de HHG wordt een bedrag van € 25.000,- ter beschikking gesteld.
- 2.2 De effectuering van de voorziening vindt plaats onder de voorwaarden:
  1. dat de naam van de Hervormde gemeente blijft toebehoren aan de Hervormde gemeente dan wel de protestantse gemeente, waarin zij verenigd is, die deel blijft uitmaken van de Protestantse Kerk in Nederland;
  2. dat de HHG conform de gesloten overeenkomst van 31 augustus 2004 tussen de Hersteld Hervormde Kerk en de Protestantse Kerk in Nederland en ingevolge het vonnis van de voorzieningenrechter te Arnhem van 15 mei 2006 inzake de "naamskwestie" geen gebruik zal maken van de naam (of afgeleiden hiervan) van de Hervormde gemeente te [...];
  3. dat dientengevolge de overdracht van vermogensrechtelijke bestanddelen conform deze voorziening alleen plaats zal vinden aan de rechtspersoon "Hersteld Hervormde gemeente te [...]" (en haar diaconie) overeenkomstig artikel 1.2 van de vaststellingsovereenkomst tussen de Hersteld Hervormde Kerk en de Protestantse Kerk in Nederland;
  4. dat de Hersteld Hervormde gemeente geen gebruik zal maken van het logo (zegel) en andere vormen van presentatie van de Hervormde gemeente te [...];

5. dat in publiksuitingen en correspondentie de correcte naam van de gemeente en organen en van de Protestantse Kerk in Nederland wordt gebruikt;
6. dat de erfpachtovereenkomst, waarin verwerkt onderstaande bepalingen, ter voorafgaande goedkeuring aan de commissie zal worden voorgelegd en het volgende zal inhouden:
  - de jaarlijkse canon bedraagt € 1,- te voldoen aan het college van kerkrentmeesters van de Hervormde gemeente te [...], c.q. diens rechtsopvolger(s);
  - de HHG mag het in erfpacht uitgegeven gebouw niet vervreemden of structureel ter beschikking stellen aan derden. Hiermee wordt bedoeld dat in de erfpachtovereenkomst bepalingen zullen worden opgenomen die de HHG beperken in haar bevoegdheden zoals genoemd in de artikelen 5:91-94 BW. Dit betreft dus beperkingen aangaande overdracht, toedeling en splitsing van de erfpacht (artikel 5:91 lid 1 en lid 2 BW), het in ondererfpacht geven (artikel 5:93 BW) en het verhuren en verpachten (artikel 5:94 BW). Niet structurele verhuur moet mogelijk blijven;
  - exploitatie, onderhoud, alsmede alle zakelijke lasten en belastingen komen voor rekening van de HHG;
  - voor groot onderhoud -dus anders dan het reguliere onderhoud- en verbouwingen dient de HHG vooraf goedkeuring te verkrijgen van het college van kerkrentmeesters van de Hervormde gemeente te [...] of diens rechtsopvolger(s). Hieronder valt in ieder geval het onderhoud en de aanpassing waarvoor- op grond van de status als monument- een vergunning noodzakelijk is van de burgerlijke overheid;
  - de HHG voert het dagelijks beheer over, alsmede de exploitatie van gebouwen;
  - de HHG vrijwaart de Hervormde gemeente, c.q. zal instaan voor eventuele (financiële) aanspraken en claims die voortkomen uit het gebruik van het kerkgebouw door de HHG gedurende de periode van voor de vestiging van het erfpachtrecht;
  - niet-leden van de HHG mogen onder dezelfde condities begraven worden als leden van de HHG;
  - eventuele procedures die door pachters van grondpercelen geïnitieerd worden in verband met het optreden van een nieuwe eigenaar c.q. verpachter zullen afgehandeld worden door de kerkenraad van de HHG. De kerkenraad van de HHG zal hiertoe een schriftelijke vrijwaring verstrekken aan de Hervormde gemeente.

### 3. Het toetsingskader

- 3.1 Het generale college verstaat onder het treffen van een voorziening krachtens de overgangsbepaling 33 PKO, gelet op de tekst van deze bepaling en de toelichting hierop, dat de voorziening niet meer hoeft te omvatten dan hetgeen noodzakelijk is voor het komen tot nieuw kerkelijk leven van de ontstane nieuwe kerkgemeenschap met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden en onverminderd de maatregelen die nodig zijn voor het voortbestaan van de hervormde gemeente.
- 3.2 Primair dient derhalve de voorziening gericht te zijn op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN en vervolgens -waar dat mogelijk en verantwoord is- op het geven van een handreiking om nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken waarbij de "basisbehoefte" van het kerkelijk leven uitgangspunt vormt.
- 3.3 Dit brengt mede dat de nieuwe kerkgemeenschap in ieder geval moet kunnen beschikken over de kerkelijke gegevens van de leden, die hun registratie in de plaatselijke hervormde gemeente hebben beëindigd en thans behoren tot de HHG. Met het oog op nieuw kerkelijk leven van de betrokkenen is het van belang dat een voorziening aan de HHG de gelegenheid biedt -om gedurende een bepaalde periode- te beschikken over een ruimte voor het houden van erediensten en doordeweekse kerkelijke activiteiten en een ruimte voor het huisvesten van de predikant(en). Ook andere vermogensrechtelijke aspecten worden daarbij in aanmerking genomen.
- 3.4 Aangezien de commissie, uit hoofde van haar in de overgangsbepalingen neergelegde taak, een grote mate van vrijheid toekomt bij de invulling van de door haar te treffen voorziening, dient het besluit door het generale college terughoudend worden getoetst. Dat betekent dat



het generale college slechts beoordeelt of de commissie bij de totstandkoming van het besluit de nodige zorgvuldigheid in acht heeft genomen en, gelet op de overgangsbepalingen, in redelijkheid tot de invulling van de voorziening heeft kunnen komen.

#### 4. Ontvankelijkheid

4.1 Het generale college acht de HHG ontvankelijk in haar bezwaren. Daarbij gaat het generale college ervan uit dat met de rechtspersoon namens welke bezwaar is ingediend, de Hersteld Hervormde gemeente te [...] wordt bedoeld. Hierbij heeft het generale college in aanmerking genomen de brief van mr X. van 8 december 2009, waarin hij namens de Hersteld Hervormde gemeente te [...] meldt geen gebruik te zullen maken van het geven van een toelichting op de bezwaren van genoemde rechtspersoon ter zitting van het generale college van 10 december 2009, ingevolge welke brief het generale college ervan uit mag gaan dat deze (nieuwe) kerkgemeenschap (vertegenwoordigd door haar gemachtigde) geacht kan worden bezwaar te hebben ingediend. Het bezwaarschrift is voorts binnen de termijn van 30 dagen ingediend.

#### 5. De bezwaren

5.1 De HHG heeft allereerst aangevoerd zich niet gebonden te achten aan de door de commissie getroffen voorziening en/of de uitspraak van het generale college op haar bezwaar hiertegen, indien en voor zover het Gerechtshof te Amsterdam het vonnis van de rechtbank Utrecht van 12 maart 2008, gewezen tussen de Hersteld Hervormde kerk en een aantal hersteld hervormde gemeenten enerzijds en de Protestantse kerk anderzijds, geheel of gedeeltelijk vernietigt. In deze procedure stelt de Hersteld Hervormde kerk onder meer aan de orde de positie van de hersteld hervormde gemeenten met betrekking tot de eigendommen van de hervormde gemeenten van de Nederlandse Hervormde Kerk, die door de vereniging op 1 mei 2004 tot de Protestantse kerk zijn gaan behoren, de positie van de commissie en de betekenis voor partijen van de door de commissie gegeven voorzieningen.

5.2 Het generale college is van oordeel dat de kerkvereniging op 1 mei 2004 heeft meegebracht dat alle hervormde gemeenten van rechtswege zijn gaan behoren tot de PKN en het generale college verwijst voor de motivering van dit standpunt naar zijn eerdere uitspraken en naar de uitspraken van de commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de NHK. De bezwaren van de HHG op dit punt zijn gebaseerd op het in 5.1 weergegeven onjuiste uitgangspunt van de HHG. Nu de HHG geen beroep heeft ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank Utrecht staat bovendien in rechte vast, door het in kracht van gewijsde gaan van het vonnis van de rechtbank Utrecht ten opzichte van de HHG, dat zij niet de rechtsopvolger is van de Hervormde gemeente te [...] en dat zij geen civielrechtelijke aanspraken heeft op (delen van) het vermogen van de Hervormde gemeente te [...]. Deze bezwaren zijn derhalve ongegrond.

5.3 De HHG heeft voorts de bevoegdheid bestreden van zowel de commissie, de PKN als haar rechtsprekende kerkelijke organen om ten aanzien van haar besluiten (in welke vorm en van welke inhoud dan ook) te nemen en bindend te verklaren voor de HHG. Nu in de kerkorde en de daarvan deeluitmakende overgangsbepalingen de bevoegdheid om een voorziening te treffen is gelegd bij de commissie -wanneer een aanzienlijk deel van de gemeenteleden is overgegaan naar een nieuw kerkgemeenschap- en de bevoegdheid om van bezwaren kennis te nemen tegen een zodanig besluit in overgangsbepaling 33 PKO is gelegd bij het generale college, kan dit bezwaar geen doel treffen en dient te worden verworpen.

5.4 Voor zover de HHG stelt dat de commissie, de PKN en het generale college geen verplichtingen kunnen opleggen aan gemeenten die niet tot deze Protestantse kerk behoren, miskent zij dat de voorziening alleen verplichtingen oplegt aan de hervormde gemeente, te weten de overdracht aan de HHG van een deel van haar kerkrentmeesterlijke en diaconale vermogen. Dat dit deels onder voorwaarden gaat betekent niet dat aan de HHG verplichtingen worden opgelegd. Zij kan immers de aan de Hervormde gemeente opgelegde verplichting tot overdracht niet aanvaarden. Dan blijft het vermogen in zijn geheel bij de hervormde gemeente.

5.5 De bezwaren van inhoudelijke aard richten zich tegen het feit dat het rijksmonumentale kerkgebouw van de Hervormde gemeente niet aan de HHG in eigendom wordt overgedragen. De commissie heeft daartegen aangevoerd dat het haar vaste beleid is rijksmonumentale kerkgebouwen niet in eigendom over te dragen. Bovendien wordt de HHG door deze voorziening niet in haar gemeentelijke activiteiten belemmerd, onverminderd het feit dat er in financiële zin geen verzwaaring is van lasten en de HHG kan beschikken over een ruimte voor

- erediensten. Het generale college neemt deze motivering over en acht dit bezwaar ongegrond.
- 5.6 De HHG voert voorts aan dat de vermogenspositie van de Hervormde gemeente binnen de PKN niet helder is en niet op verifieerbare wijze wordt voorgesteld. Met de commissie is het generale college van oordeel dat deze vermogenspositie voldoende is weergegeven in de voorziening op pagina 4 en 7 en aan de huidige kerkenraadsleden van de HHG bekend kan zijn, omdat zij per 30 april 2004 behoorden tot de Hervormde gemeente te [...].
- 5.7 In haar verweerschrift en de nadere toelichting daarop tijdens de mondelinge behandeling van de bezwaren heeft de commissie naar het oordeel van het generale college genoegzaam toegelicht het voornemen om de Hervormde gemeente te [...] samen te voegen met een naburige gemeente, alsmede op welke wijze de ledenontvlechting tot stand is gekomen. Het gaat hierbij om de ingeschreven leden, niet om de kerkgangers. Anders dan van de zijde van de HHG is betoogd is het generale college van oordeel dat de commissie in redelijkheid het standpunt kon innemen geen onderscheid te maken tussen papieren en andere leden.
- 5.8 Dit geldt ook voor de in de nadere toelichting op het bezwaarschrift aangevoerde bezwaar dat de voorziening niets zou regelen over de inhoud van het te vestigen recht van erfpacht en de verwijzing van de commissie naar de beschrijving van dit recht onder 7.6 en 8 van de voorziening. De bezwaren hierop betrekking hebbende acht het generale college eveneens ongegrond.
- 5.9 Het generale college is voorts van oordeel dat de commissie, - voor zover het betreft de toedeling van een bedrag van € 25.000,- aan de diaconie van de HHG- voldoende in aanmerking heeft genomen, dat de voorziening primair gericht dient te zijn op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN en dat vervolgens, waar dat mogelijk en verantwoord is een handreiking kan worden gegeven om nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken, waarbij de basisbehoefte van het kerkelijk leven uitgangspunt vormt. De commissie heeft dit bedrag een voldoende handreiking voor de HHG kunnen achten om een eigen diaconie op te zetten.
- 5.10 Op grond van bovengenoemde feiten en omstandigheden is het generale college van oordeel dat met de voorziening van de commissie een "ruimhartige handreiking" wordt gegeven aan de HHG.
- 5.11 Ook overigens is de voorziening op voldoende zorgvuldige wijze tot stand gekomen. De voorziening is voldoende gemotiveerd. De commissie heeft naar het oordeel van het generale college voldoende overleg gepleegd met de daarvoor in aanmerking komende kerkelijke organen.
- 5.12 Uit het bovenstaande blijkt dat de ingediende bezwaren ongegrond zijn en de voorziening in stand kan blijven.
6. Beslissing
- 6.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart de bezwaren van de kerkenraad van de Hersteld Hervormde gemeente te [...] ongegrond;
  - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 16 februari 2010  
 door mw mr M.G. J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar, dhr J.B.W. van Vark RA

15/09

Uitspraak op het bezwaar van de kerkenraad en het college van kerkvoogden en notabelen van de Hersteld Hervormde Gemeente te [...]

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 24 april 2009, gericht aan de Commissie van Bijzondere Zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten (hierna: CBZ), bij het generale college ingekomen op 6 mei 2009, hebben de kerkenraad en het college van kerkvoogden en notabelen van de Hersteld Hervormde Gemeente te [...] (hierna gezamenlijk: de HHG) bezwaar gemaakt tegen de door de CBZ bij besluit van 5 maart 2009 ten aanzien van de HHG getroffen en op 27 maart 2009 aan de HHG verzonden voorziening.
- 1.2 Bij brief van 18 juni 2009 heeft de HHG het bezwaar desgevraagd nader toegelicht.
- 1.3 Bij brief van 14 september 2009 heeft de CBZ op het bezwaar gereageerd.
- 1.4 Het generale college heeft geen aanleiding gezien voor het bepalen van een mondelinge behandeling.

2. Het bezwaar

- 2.1 Het bezwaar van de HHG is uitsluitend van principiële aard en is niet gericht tegen de inhoud van de voorziening.  
De HHG voert aan dat zij het bindende karakter van de voorziening afwijst omdat deze is gebaseerd op het in haar visie principiële onjuiste uitgangspunt dat de leden van de HHG deel hebben uitgemaakt van de Protestantse Kerk in Nederland, zij niet langer van de Protestantse Kerk in Nederland deel kunnen uitmaken en zijn overgegaan tot de vorming van een nieuwe kerkgemeenschap.
- 2.2 De HHG betoogt dat haar leden nimmer lid zijn geweest van een gemeente binnen de Protestantse Kerk in Nederland en wijst de voorziening af, aangezien deze is bedoeld om nieuw kerkelijk leven te ondersteunen, terwijl zij geen nieuwe kerk is begonnen.

3. Beoordeling

- 3.1 De HHG beschouwt zich blijkens haar bezwaarschrift als de voortzetting van de hervormde gemeente zoals die bestond voor de kerkvereniging op 1 mei 2004. Uitsluitend op die grond maakt zij bezwaar tegen de voorziening die door de CBZ getroffen is ingevolge de overgangsbepalingen 32 en 33 van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland.
- 3.2 Zoals het generale college, onder verwijzing naar eerdere uitspraken en naar uitspraken van de generale commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Nederlandse Hervormde Kerk, eerder heeft overwogen (onder meer in zijn uitspraak 08/08 van 15 januari 2009), heeft de kerkvereniging op 1 mei 2004 meegebracht dat alle hervormde gemeenten van rechtswege zijn gaan behoren tot de Protestantse Kerk in Nederland.
- 3.3 Uit het voorgaande vloeit voort dat het bezwaar van de HHG niet kan slagen.

4. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het bezwaar ongegrond;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 10 december 2009

door mw mr M.G. J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr H.W.A. Haeck, prof mr J. van Baars, ds J. Vroegindeweyj, ds J.C. Fockens, dhr P.J. Oudshoorn RA.

16/09

Uitspraak op het bezwaar van de classicale vergadering [...]1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 18 mei 2009, bij het generale college ingekomen op 21 mei 2009, heeft de classicale vergadering [...] (hierna: de classicale vergadering) bezwaar gemaakt tegen het besluit van de generale synode van 24 april 2009 betreffende verhoging van de bijdrage voor de solidariteitskas.
- 1.2 Bij brief van 14 juli 2009, met bijlagen, heeft de generale synode op het bezwaar gereageerd.
- 1.3 Partijen hebben niet verzocht om een mondelinge behandeling en het generale college ziet geen aanleiding daartoe ambtshalve over te gaan.

2. Het bestreden besluit

- 2.1 Het door de classicale vergadering bestreden besluit van de generale synode houdt, voor zover thans van belang, in:
- a) als uitgangspunt voor beleid te aanvaarden een verhoging van de bestaande solidariteitsbijdrage van € 5,- naar € 7,50 per belijdend lid;
- b) het moderamen te verzoeken deze hoofdlijn uit te (doen) voeren en daartoe alle nodige besluiten te (doen) nemen en uitwerking in (kerkordelijke) regels te effectueren.

3. Het bezwaar

- 3.1 De classicale vergadering voert aan dat de kerkelijke gemeenten die zij vertegenwoordigt door dit besluit getroffen worden in hun belang, aangezien een verhoging van de afdracht aan de solidariteitskas voor de gemeenten extra uitgaven betekent, terwijl er geen extra inkomsten tegenover staan.

4. Ontvankelijkheid

- 4.1 Ingevolge ordinantie 12-3-1 en 12-3-2, voor zover thans van belang, kan een kerkelijk lichaam bezwaar maken tegen een besluit van een ander kerkelijk lichaam indien de bezwaarde meent door dit besluit in zijn werkelijk belang of kerkelijke verantwoordelijkheid te zijn getroffen.
- 4.2 Zoals blijkt uit hetgeen is weergegeven in overweging 2.1 strekt het bestreden besluit, anders dan de classicale vergadering meent, niet tot verhoging van de solidariteitsbijdrage van € 5,- naar € 7,50. Het besluit houdt slechts in dat zodanige verhoging wordt aanvaard als uitgangspunt voor beleid en voorts dat aan het moderamen verzocht wordt om ter zake nadere besluiten ter uitvoering en uitwerking van deze beleidslijn te (doen) nemen. De generale synode heeft voorts in de reactie van 14 juli 2009 toegelicht dat het eigenlijke besluit tot verhoging van de solidariteitsbijdrage door het daartoe bevoegde orgaan, namelijk de kleine synode, nog niet is genomen.
- 4.3 Aangezien geen besluit tot verhoging van de solidariteitsbijdrage van € 5,- naar € 7,50 voorligt, is het bezwaar van de classicale vergadering prematuur voorgedragen en reeds daarom niet-ontvankelijk.
- De vraag of de classicale vergadering, gelet op haar in de kerkorde omschreven arbeidsveld, zou zijn aan te merken als een kerkelijk lichaam dat door zodanig besluit in zijn werkelijk belang of kerkelijke verantwoordelijkheid wordt getroffen, behoeft daarom thans geen beoordeling.

5. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart de classicale vergadering niet ontvankelijk in haar bezwaar;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 10 december 2009

door mw mr M.G. J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr H.W.A. Haeck, prof mr J. van Baars, ds J. Vroegindeweij, ds J.C. Fockens, dhr P.J. Oudshoorn RA.

17/09

Uitspraak op het beroep van mevrouw J. te [...]1. Procedure

- 1.1 Bij brief van 20 april 2009 heeft mevrouw J. te [...] (hierna: [appellant]) het moderamen van de kleine synode verzocht om revisie van het besluit van de kleine synode van 27 maart 2009, waarbij het bezwaar van [appellant] tegen het oordeel van de Geschiktheidscommissie voor het Ambt tot Predikant (hierna: de geschiktheidscommissie), inhoudend dat zij niet geschikt is voor het ambt van predikant, als ongegrond is afgewezen.
- 1.2 Bij brief van 27 mei 2009, met bijlagen, heeft de scriba van de generale synode deze brief doorgezonden aan het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college), met het verzoek dit als bezwaarschrift te behandelen.
- 1.3 Het generale college heeft, ter beoordeling van zijn bevoegdheid om de brief van [appellant] te behandelen, ambtshalve onderzoek ingesteld naar de thans geldende procedure voor bezwaar en beroep tegen een oordeel van de geschiktheidscommissie als hiervoor onder 1.1 bedoeld.
- 1.4 Bij brief van 30 december 2009 heeft het generale college aan [appellant] en aan de generale synode bericht dat het de bevoegde instantie is om de brief van [appellant] van 20 april 2009 te behandelen en bij brief van eveneens 30 december 2009 heeft het generale college de geschiktheidscommissie verzocht om op het bezwaar van [appellant] te reageren.
- 1.5 Bij brief van 28 januari 2010 heeft de geschiktheidscommissie haar reactie ingezonden.
- 1.6 Het generale college heeft kennisgenomen van de stukken die de kleine synode ter beschikking stonden.
- 1.7 Partijen hebben niet verzocht om een mondelinge behandeling en het generale college heeft geen aanleiding gevonden om daartoe ambtshalve over te gaan.

2. Bevoegdheid generale college

- 2.1 In gevolge ordinantie 13-4-11 (*gelezen moet worden '13-11-4'*) bepaalt de generale synode door wie en op welke wijze het onderzoek plaatsvindt naar de geschiktheid voor het ambt van predikant en bepaalt daarbij tevens op welke wijze, indien een verklaring inzake de geschiktheid tot het ambt van predikant niet wordt afgegeven, daartegen bezwaar kan worden gemaakt.
- 2.2 In het kader van het hiervoor onder 1.3 bedoelde ambtshalve onderzoek heeft het generale college kennisgenomen van het besluit van de generale synode van 16 juni 2006, inhoudende dat tegen een oordeel van de geschiktheidscommissie bezwaar kan worden gemaakt bij de kleine synode en dat tegen het desbetreffende besluit van de kleine synode beroep kan worden ingesteld bij het generale college.
- 2.3 Waar in de hiervoor vermelde correspondentie de brief van [appellant] van 20 april 2009 is aangeduid als bezwaarschrift dient daarvoor derhalve beroepschrift gelezen te worden. Voor de wijze van behandeling maakt dit geen verschil, aangezien de behandeling van een zaak in beroep ingevolge ordinantie 12-9-1 op overeenkomstige wijze plaatsvindt als de behandeling van een bij het generale college ingediend bezwaar.
- 2.4 Gelet op de door de generale synode bij diens besluit van 16 juni 2006 vastgestelde procedure is het besluit van de kleine synode niet aan te merken als een voor revisie vatbaar besluit van een ambtelijke vergadering, maar als een op bezwaar genomen beslissing en is het generale college bevoegd om van het daartegen gerichte beroep van [appellant] kennis te nemen.

3. Achtergronden

Voor de achtergronden neemt het generale college tot uitgangspunt hetgeen omtrent het verloop van het geschiktheidsonderzoek en de daarop volgende bezwaarprocedure is vermeld in de overwegingen 1 tot en met 5 van het besluit van de kleine synode, nu dat verloop op zichzelf niet in geschil is.

4. Toetsingskader

Het generale college heeft niet tot taak te beoordelen of [appellant] geschikt is voor het ambt van predikant, maar toetst of de kleine synode terecht het bezwaar van [appellant] tegen het oordeel van de geschiktheidscommissie ongegrond heeft bevonden. Bij die toetsing gaat het alleen om de vraag of de geschiktheidscommissie in redelijkheid tot het oordeel heeft kunnen

komen dat [appellant] niet geschikt is voor het ambt van predikant en of de procedure, inclusief die in bezwaar, zorgvuldig is verlopen.

## 5. Beoordeling

- 5.1 Uit het dossier blijkt dat de geschiktheidscommissie in november 1999, april 2002 en november 2005 drie gesprekken met [appellant] heeft gevoerd, waarvan het uiteindelijk oordeel was dat [appellant] niet geschikt werd geacht voor het ambt van predikant. De conclusie van de geschiktheidscommissie luidde dat [appellant] niet voldoet aan criteria betreffende stabiliteit, organisatie, contactmogelijkheden en motivatie. Vervolgens is aan [appellant] in het kader van het geschiktheidsonderzoek de mogelijkheid geboden van een onafhankelijk psychologisch onderzoek, waarvan zij gebruik heeft gemaakt. Dit onderzoek bevestigde de eerdere beoordeling van de geschiktheidscommissie.
- 5.2 Na een begeleidingstraject vanuit het seminarium van de Protestantse Theologische Universiteit, in het kader waarvan [appellant] tevens als pastoraal medewerker in een plaatselijke gemeente heeft gewerkt, is in februari 2008 door de geschiktheidscommissie in andere samenstelling een vierde gesprek met [appellant] gevoerd. Het daarvan opgemaakte verslag is bij brief van 27 maart 2008 aan [appellant] toegezonden. In die brief heeft de geschiktheidscommissie tevens als haar oordeel medegedeeld dat zij [appellant] niet geschikt acht voor het ambt van predikant.
- 5.3 [appellant] heeft bij het moderamen van de geschiktheidscommissie een verzoek tot revisie van dit oordeel ingediend en verzocht om beoordeling door een ander gespreksteam. Zij heeft dit verzoek in de vergadering van het moderamen van 24 april 2008 toegelicht. Bij brief van 28 april 2008 heeft dit moderamen aan [appellant] zijn besluit tot afwijzing van het verzoek om revisie medegedeeld. Zij heeft daartegen bezwaar gemaakt bij de kleine synode. [appellant] is over haar bezwaar gehoord door het moderamen van de generale synode op 9 september 2008. Het verslag van dit horen is haar toegezonden. Vervolgens heeft het moderamen van de generale synode aan twee predikanten extern advies gevraagd over het oordeel van de geschiktheidscommissie. Het gezamenlijk advies luidde dat er sprake is van een consistente lijn van bezwaar omtrent de geschiktheid in de uiteenlopende beoordelingen en daarom geen geschiktheidsverklaring kan worden afgegeven. Vervolgens heeft de kleine synode het thans in beroep bestreden besluit van 27 maart 2009 genomen.
- 5.4 Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen onder 5.1 tot en met 5.3, kan het in beroep gevoerde betoog dat het besluit berust op informatie uit het verleden en geen rekening is gehouden met de ontwikkeling van [appellant] in de loop van het geschiktheidstraject, niet slagen. Het geschiktheidsonderzoek heeft zich uitgestrekt over een periode van ongeveer tien jaar. Gedurende die periode hebben gesprekken plaatsgevonden met verschillende delegaties van de geschiktheidscommissie, is een psychologisch onderzoek verricht, heeft begeleiding plaatsgevonden, is advies van externe deskundigen ingewonnen en zijn hoorzittingen gehouden door moderamina van achtereenvolgens de geschiktheidscommissie en de generale synode. In elk stadium heeft [appellant] schriftelijk en/of mondeling haar visie op haar geschiktheid voor het predikantschap uiteen kunnen zetten. Er is dan ook geen grond voor het oordeel dat met de in de loop van die periode opgetreden ontwikkelingen geen rekening is gehouden. Van enige onzorgvuldigheid in de gevolgde procedure is ook overigens niet gebleken.
- 5.5 Voorts heeft de kleine synode in overweging 6 van het bestreden besluit terecht overwogen dat er gelet op de inhoud van de verslagen van de daarvan door de kerk aangewezen commissies en overige documentatie geen reden is om aan het oordeel van de geschiktheidscommissie te twijfelen. Hetgeen [appellant] in het beroepschrift over haar geschiktheid nog heeft aangevoerd kan daaraan niet afdoen. Zoals hiervoor onder 4. is overwogen staat immers in dit beroep niet ter beoordeling of [appellant] al dan niet geschikt is voor het ambt van predikant, maar of de geschiktheidscommissie in redelijkheid tot het oordeel heeft kunnen komen dat [appellant] niet geschikt is voor dit ambt. Die laatste vraag beantwoordt het generale college, op dezelfde gronden als de kleine synode, bevestigend.
- 5.6 Het voorgaande leidt ertoe dat het beroep ongegrond is en dat het besluit van de kleine synode dient te worden bevestigd.

## 6. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- bevestigt het besluit van de kleine synode van 27 maart 2009;

- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 22 maart 2010

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewij, mw mr J.C. Nouwt en de heer J.B.W. van Vark RA.

18/09

Uitspraak op de beroep van de heer [...], wonende te [...]1. De procedure

- 1.1 Op 2 juni 2009 heeft de heer X. – hierna te noemen X. – bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) beroep aangetekend tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het regionale college), gedateerd 28 april 2009 – verzonden op 4 mei 2009 – waarbij het bezwaarschrift van X. niet-ontvankelijk is verklaard.
- 1.2 Op 26 januari 2010 heeft de algemene kerkenraad van de hervormde gemeente te [...] (hierna: de algemene kerkenraad) aan het generale college bericht reeds voldoende op het beroepschrift te hebben gereageerd.
- 1.3 Partijen hebben niet verzocht te worden gehoord en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. Het beroep

- 2.1 Het regionale college heeft in zijn onder 1.1. vermelde uitspraak het bezwaarschrift van X. van 10 maart 2009 niet-ontvankelijk verklaard omdat deze niet tijdig bij het regionale college was ingediend.
- 2.2 X. voert in beroep – zakelijk weergegeven – aan dat het regionale college in de uitspraak de redelijkheid en billijkheid niet in acht heeft genomen en herhaalt zijn bezwaren zoals bij het regionale college aangevoerd. X. wijdt voorts argumenten aan het feit of in het Centraal Contact van 20 december 2009 de jaarrekening 2006 of 2007 bedoeld wordt.

3. Beoordeling

- 3.1 X. heeft op 10 maart 2009 bij het regionale college bezwaar gemaakt tegen het uitblijven van een reactie op zijn brief van 20 juni 2008 gericht aan de algemene kerkenraad over de jaarrekening 2007.
- 3.2 Het generale college is van oordeel dat het uitblijven van een reactie op schriftelijke vragen, die aan een kerkelijk orgaan zijn gesteld en feitelijk van aard zijn, niet aangemerkt kan worden als een verzuim waartegen ingevolge ordinantie 12.3.3 bezwaar openstaat.
- 3.3 Indien de jaarstukken 2007 zijn vastgesteld, kan het bezwaarschrift van X. geacht worden mede daartegen gericht te zijn. Voorzover de algemene kerkenraad in het Centraal Contact van 20 december 2008 bedoeld heeft te stellen dat de jaarrekening 2007 is vastgesteld, is het bezwaarschrift daartegen niet tijdig ingediend aangezien dit binnen 30 dagen na de bekendmaking in het Centraal Contact had moeten gebeuren. Het generale college acht het overigens aannemelijk dat in de publicatie van 20 december 2008 de jaarrekening van 2007 bedoeld wordt, aangezien de algemene kerkenraad in het Centraal Contact van 9 februari 2008 heeft bericht dat de jaarstukken 2006 zijn vastgesteld.
- 3.4 Het generale college acht de termijnoverschrijding door X. niet verschoonbaar. Indien hij van mening was dat sprake was van verdragingsacties van de kant van de algemene kerkenraad, had hij desalniettemin tijdig een bezwaarschrift in kunnen dienen. Het generale college wijst erop dat bezwaar- en beroepstermijnen strikt in acht genomen dienen te worden bij gebreke waarvan – behoudens de verschoonbaarheid van de termijnoverschrijding – steeds de niet-ontvankelijkheid dient te worden uitgesproken.
- 3.5 Het generale college komt derhalve niet toe aan de inhoudelijke bezwaren van X. tegen de jaarrekening 2007.

4. Beslissing

- 4.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
  - verklaart het beroep van X. ongegrond;
  - bevestigt de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland van 28 april 2009, verzonden op 4 mei 2009;
  - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 11 maart 2010

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewij, mw mr J.C. Nouwt en de heer J.B.W. van Vark RA.



18/09 H

Uitspraak op het verzoek van X. om herziening van de uitspraak van het generale college van 11 maart 2010

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 8 april 2010, ingekomen op 13 april 2010, heeft X. verzocht om herziening van de uitspraak van het generale college van 11 maart 2010, nr. 18/09, waarbij het generale college het beroep van X. tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland van 28 april 2009 ongegrond heeft verklaard.
- 1.2 De algemene kerkenraad van de Hervormde gemeente te [...] is in de gelegenheid gesteld om op het verzoek om herziening te reageren, maar heeft daarvan geen gebruik gemaakt.

2. Beoordeling

- 2.1 Ingevolge ordinantie 12-11 kan herziening uitsluitend aan de orde komen indien het generale college feiten en omstandigheden ontmoet waarmee bij het nemen van de betreffende eindbeslissing geen of onvoldoende rekening is gehouden en die, als zij in aanmerking genomen waren, naar de mening van het generale college tot een andere uitspraak aanleiding zouden hebben gegeven.
- 2.2 In het herzieningsverzoek levert X. in de eerst plaats commentaar op de in punt 1.2 van de uitspraak van 11 maart 2010 vermelde brief van de algemene kerkenraad van 26 januari 2010. Vervolgens zet hij – onder inzending van diverse bijlagen – nogmaals zijn standpunt uiteen over de wijze van vaststelling en de inhoud van de jaarrekening 2007 ten opzichte van die van 2006.
- 2.3 Het aldus aangevoerde levert geen grond op voor herziening. Het generale college heeft in de uitspraak van 11 maart 2010 beslist dat X. niet tijdig bezwaar heeft gemaakt tegen de bekendmaking van 20 december 2008 omtrent de vaststelling van de jaarstukken en dat daarom aan de inhoudelijke bezwaren van X. daarover niet kan worden toegekomen. Nu X. in zijn herzieningsverzoek slechts inhoudelijke bezwaren tegen de jaarrekeningen aanvoert, is reeds daarom geen sprake van feiten en omstandigheden die tot een andere uitspraak aanleiding zouden hebben gegeven. Het verzoek zal daarom worden afgewezen.

3. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- wijst het verzoek om herziening af;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van het bezwaar, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de Kerk.

Aldus gewezen op 15 september 2010 door  
mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindeweyj, dhr J.B.W. van Vark RA.

19/09

Uitspraak op het beroepschrift d.d. 9 juni 2009 van [appellant] te [...].

### 1. De procedure

- 1.1 Op 9 juni 2009 is bij het generale college binnen gekomen een beroepschrift, met drie bijlagen, van [appellant] te [...], gedateerd 9 juni 2009. Het beroep is gericht tegen de uitspraak d.d. 7 mei 2009, verzonden op 12 mei 2009, van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Gelderland (hierna: het regionale college).
- 1.2 Bij brief van 7 juli 2009 heeft de kleine kerkenraad van de Gereformeerde Kerk [...] (hierna: de kerkenraad) zijn reactie, met twee bijlagen, op dit beroepschrift aan het generale college doen toekomen.

### 2. Samenvatting van het beroep en de reactie daarop

- 2.1 Bij de bestreden uitspraak heeft het regionale college beslist dat appellant niet ontvankelijk is in zijn bij het regionale college bij brief van 3 februari 2009 ingediende bezwaar. Het regionale college heeft daartoe overwogen dat het primaire bezwaar van appellant is gericht tegen het besluit van de kerkenraad dat in de brief van 2 juli 2008 aan appellant is meegedeeld. Uitgaande van de termijn van dertig dagen als genoemd in de kerkorde had het bezwaar van appellant vóór 1 augustus 2008 moeten zijn ingediend. Het secundaire bezwaar van appellant is gericht tegen het besluit van de kerkenraad van 15 september 2008 om het besluit van de kleine kerkenraad van 2 juli 2008 niet te herzien. Dat besluit is appellant per brief op 24 september 2008 meegedeeld. Uitgaande van de termijn van dertig dagen had het bezwaar van appellant vóór 24 oktober 2008 moeten zijn ingediend. Hetgeen appellant aanvoert komt er kort gezegd op neer, dat er naar zijn mening nog geen sprake was van een definitief besluit. Na 26 september 2008 hebben tussen hem en de kerkenraad schriftelijk en mondeling contacten plaatsgevonden. Met het telefoongesprek van 18 oktober 2008 heeft de preses van de kerkenraad de indruk gewekt dat er mogelijkheden waren om tot een voor appellant gunstig vergelijk te komen. Eerder heeft appellant in een brief aan het regionale college aangegeven dat de correspondentie ná 18 oktober t/m 14 januari 2009 van de kleine kerkenraad laat zien dat diens besluit (dat appellant niet weer kindernevendienst zou gaan geven) niet onwrikbaar is. Ook de brief van 14 januari 2009 laat volgens appellant de mogelijkheid nog steeds open om tot een gesprek te komen. Omdat evenwel het vertrouwen van appellant om te komen tot een oplossing was gedaald, heeft hij zich tot het regionale college gewend. Appellant meent dat met deze situatie het regionale college bij de beoordeling ten aanzien van de ontvankelijkheid van zijn bezwaar rekening had moeten houden.
- 2.2 In reactie op het beroepschrift voert de kerkenraad aan, dat naar de mening van de kerkenraad het regionale college terecht tot een niet ontvankelijk verklaring is gekomen. Volgens de kerkenraad was het besluit, dat op 2 juli 2008 schriftelijk aan appellant was meegedeeld, definitief. Het revisieverzoek van appellant is op 15 september 2008 door de kerkenraad afgewezen en dit is appellant schriftelijk meegedeeld op 24 september 2008. Appellant heeft de beroepstermijn tegen beide besluiten overschreden.

### 3. Beoordeling

- 3.1 Het beroepschrift is door appellant tijdig ingediend, zodat hij in zoverre in zijn beroep ontvankelijk is.
- 3.2 Partijen hebben niet verzocht om een mondelinge behandeling en het generale college acht daartoe ook ambtshalve geen termen aanwezig.
- 3.3 Het generale college oordeelt dat het regionale college appellant terecht niet ontvankelijk heeft verklaard in zijn bezwaar tegen het besluit van de kerkenraad van 2 juli 2008 en het besluit van 15 september 2008 op het revisieverzoek. Daartoe heeft het volgende te gelden.
- 3.4 Het regionale college heeft terecht overwogen dat de bezwaartermijn van ordinantie 12, artikel 3, lid 4, die ook geldt voor het bezwaar tegen de beslissing op een revisieverzoek (ordinantie 12, artikel 12, lid 4), een termijn is waar in beginsel niet van mag en kan worden afgeweken. Slechts in bijzondere omstandigheden kan een termijnoverschrijding verschoonbaar worden geacht. Met het regionale college is het generale college van oordeel dat het feit dat er na 24 september 2008 nog contacten zijn geweest tussen appellant en de kerkenraad, niet van invloed is op de termijn waarbinnen een bezwaar volgens de Kerkorde dient te worden

ingediend. Onderhandelingen leiden niet tot opschorting van een bezwaar/beroepstermijn, tenzij het besluitvormend orgaan uitdrukkelijk te kennen zou hebben gegeven dat het oorspronkelijk besluit daarmee van de baan zou zijn en een nieuw en andersluidend besluit zal worden genomen.

- 3.5 Uit de inhoud van de contacten tussen appellant en de kerkenraad, zoals die in de procedure naar voren zijn gebracht, valt af te leiden dat de kerkenraad met appellant in gesprek wil blijven. Daaruit blijkt echter geenszins dat de kerkenraad ook maar enig moment het voornemen had om op haar besluit, om appellant niet tot het geven van kindernevendienst toe te laten, terug te komen.
- 3.6 Het vorenoverwogene betekent dat appellant geen verschoonbare feiten en/of omstandigheden heeft aangevoerd, die er toe zouden moeten leiden dat hij alsnog ontvankelijk verklaard zou moeten worden in zijn oorspronkelijk bezwaar tegen de besluiten van de kerkenraad.
- 3.7 Het generale college acht ook ambtshalve geen gronden aanwezig om tot vernietiging van de bestreden beslissing te komen.
- 3.8 Daarmee kan de uitspraak van het regionale college van 7 mei 2009 worden bevestigd en wordt het beroep van appellant ongegrond verklaard.

#### 4 Beslissing

- 4.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
  - verklaart het beroep van appellant ongegrond;
  - bevestigt de uitspraak van het regionale college van 7 mei 2009;
  - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 30 december 2009

door mw mr M.G. J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr. G.H. Bunt, mw. mr. J.C.Nouwt, ds. J.C. Fockens, ds. J. Vroegindeweij en dhr. J.B.W. van Vark R.A.

20A/09 S

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennisgenomen van:

- a. het op 16 juni 2009 bij het generale college ingekomen beroepschrift van het breed moderamen van de classicale vergadering [...] (hierna: BMCV), gericht tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Utrecht van 1 mei 2009, verzonden op 19 mei 2009, op het bezwaar van K. met gekozen woonplaats [...], voorheen predikant, (hierna: K.) tegen de beslissing van het BMCV van 24 december 2008 om niet te beslissen op het verzoek van K. hem op grond van ordinantie 3-25-1 emeritus te verklaren wegens blijvende ongeschiktheid om de werkzaamheden van een predikant te verrichten en om de uitspraak van het generale college voor het opzicht in de ten aanzien van K. aangespannen tuchtrechtelijke procedure af te wachten;
- b. het in dit beroepschrift vervatte verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging van de uitspraak van het regionale college, die inhoudt dat het BMCV binnen 30 dagen na dagtekening van de uitspraak dient te beslissen op bedoeld verzoek van K.;
- c. de reactie van K. van 14 juli 2009 op het verzoek om opschorting;
- d. het antwoord van het BMCV van 11 augustus 2009 op de brief van de voorzitter van het generale college van 5 augustus 2009 met betrekking tot het belang van het BMCV bij de gevraagde voorziening;
- e. de reactie van K. van 2 september 2009 op de brief van het BMCV van 11 augustus 2009;
- f. de stukken die het regionale college ter beschikking stonden.

#### Beoordeling

1. In het beroepschrift handhaaft het BMCV zijn eerder ingenomen standpunt dat ordinantie 3-25-1 geen gebonden bevoegdheid bevat in die zin dat het BMCV een predikant, in geval van diens blijvende ongeschiktheid om de werkzaamheden van een predikant te verrichten, zonder meer emeritus dient te verklaren, ongeacht de omstandigheden van het geval. In zijn brief van 11 augustus 2009 heeft het BMCV ter nadere toelichting op dit standpunt aangevoerd dat de uitspraak van het generale college voor het opzicht van 7 januari 2009, inhoudende de ontzetting van appellant uit het ambt zonder toekenning van wachtgeld, tot gevolg heeft dat het BMCV K. niet meer emeritus kan verklaren, aangezien een uit het ambt ontzette predikant van al zijn rechten als predikant is ontdaan.
2. Deze nadere toelichting moet, naar voorlopig oordeel van de voorzitter, worden aangemerkt als een weigering van het BMCV om K. emeritus te verklaren. In zoverre kan hetgeen K. in zijn brief van 2 september 2009 naar voren heeft gebracht, worden gevolgd.
3. Het voorgaande brengt mee dat het BMCV inmiddels in afwijzende zin op het verzoek van K. heeft beslist, zodat geen aanleiding bestaat voor toewijzing van de door het BMCV verzochte voorziening tot opschorting van het nemen van een beslissing.
4. De beoordeling van deze afwijzende beslissing zal plaatsvinden in de hoofdzaak, waarin zowel het hiervoor onder a vermelde beroepschrift van het BMCV (nummer 20A) als een – voorwaardelijk ingesteld – beroep van K. (nummer 20B) tegen de uitspraak van het regionale college voorliggen.
5. Uit het vooroverwogene volgt dat het verzoek om opschorting dient te worden afgewezen. Daarmee wordt niet vooruitgelopen op de beoordeling van de niet-inwilliging door het BMCV van het verzoek van K. om hem emeritus te verklaren en derhalve niet op de uitspraak in de hoofdzaak.

#### Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen wijst het verzoek om opschorting af.

Gedaan te 's-Gravenhage op 26 september 2009  
door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, voorzitter

20A/09 en 20B/09

Uitspraak op de beroepen van het breed moderamen van de classicale vergadering [...] (hierna: BMCV) en de heer K., met gekozen woonplaats te [...], voorheen predikant, (hierna: K.) tegen de uitspraak van de regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Utrecht van 1 mei 2009 (hierna: het regionale college), zaaknummer RCGB 20/09

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 15 juni 2009, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen op 16 juni 2009, is het BMCV in beroep gekomen tegen de uitspraak van het regionale college van 1 mei 2009, verzonden op 19 mei 2009 op het bezwaar van K. tegen de beslissing van het BMCV van 24 december 2008 om niet te beslissen op het verzoek van K. hem op grond van ordinantie 3-25-1 emeritus te verklaren wegens blijvende arbeidsongeschiktheid om de werkzaamheden van een gemeentepredikant te verrichten en om de uitspraak van het generale college voor het opzicht in de ten aanzien van K. aangespannen tuchtrechtelijke procedure af te wachten.
- 1.2 Tevens bevat het beroepsschrift een verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging van de uitspraak van het regionale college, die inhoudt dat het BMCV binnen dertig dagen na dagtekening van de uitspraak dient te beslissen op bedoeld verzoek van K.
- 1.3 Op het verzoek tot opschorting heeft de voorzitter van het generale college beslist op 26 september 2009. Daarbij is het verzoek om opschorting afgewezen.
- 1.4 Bij brief van zijn raadsman mr. drs. A., kantoorhoudende te [...], van 18 juni 2009, bij het generale college ingekomen op 19 juni 2009, is ook K. (voorwaardelijk) in beroep gekomen tegen de onder 1.1 genoemde uitspraak van het regionale college.
- 1.5 Op 29 juli 2009 heeft het BMCV bij het generale college een reactie ingediend op het beroep van K.
- 1.6 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 28 oktober 2009.  
Aldaar zijn verschenen:  
namens het BMCV: ds P., preses classis [...]; ds H., assessor classis [...]; ds B., adviseur classis [...];  
namens de heer K.: de heer en mevrouw K.; de heer B., adviseur van de heer K.; zijn raadsman mr. drs. A. met de heer G. (stagiaire).  
Het BMCV en de heer mr. drs. A. hebben ter zitting een pleitnota overgelegd.

2. Beroepstermijn

- 2.1 De beroepen in deze zaak zijn tijdig binnen de in ordinantie 12-8-2 voorgeschreven termijn ingediend. Partijen hebben ingestemd met gevoegde behandeling van hun beroepen.

3. De bestreden uitspraak en de gronden van de beroepen

- 3.1 De heer K. was laatstelijk en sedert 20 mei 2007 als predikant verbonden aan de hervormde gemeente [...], wijkgemeente [...].
- 3.2 K. is ter zake van tuchtrechtelijke vergrijpen, die tevens hebben geleid tot zijn veroordeling door de strafrechter ter zake van het plegen van misdrijven tegen de zeden, bij beslissing van het regionaal college voor het opzicht van 25 juli 2008 uit het ambt van predikant ontzet. In het door K. hiertegen ingestelde hoger beroep heeft het generale college voor het opzicht bij beslissing van 7 januari 2009 K. uit het ambt van predikant ontzet zonder toekenning van wachtgeld.
- 3.3 K. heeft bij brief van 30 juli 2008 het Pensioenfonds verzocht hem een arbeidsongeschiktheidspensioen toe te kennen als bedoeld in artikel 14 van het pensioenreglement.
- 3.4 Artikel 14-1 van het pensioenreglement luidt als volgt:  
"Het arbeidsongeschiktheidspensioen gaat in op de dag waarop de deelnemer emeritaat is verleend wegens arbeidsongeschiktheid dan wel vanwege gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid vermindering van werktijd ontvangt dan wel losgemaakt wordt van de gemeente. Het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt uitgekeerd zolang de arbeidsongeschiktheid duurt, doch uiterlijk tot de pensioendatum."
- 3.5 De directie van het Pensioenfonds heeft dit verzoek afgewezen bij besluit van 16 januari 2009, nader toegelicht bij e-mailbericht van de directeur aan de advocaat van K., mr. A., van 21 januari 2009. Bij brief van 16 februari 2009 heeft K. het bestuur van het Pensioenfonds

- verzocht het besluit te herzien. Bij besluit van 15 april 2009 heeft het bestuur van het Pensioenfonds het besluit van de directie bevestigd.
- 3.6 Op verzoek van partijen heeft de Commissie van Beroep het herzieningsverzoek genoemd onder 3.5 als bij de Commissie van Beroep ingediend bezwaarschrift in de zin van ordinantie 12-5 in behandeling genomen, gericht tegen het besluit van het bestuur van 15 april 2009.
- 3.7 Bij besluit van 22 juli 2009 heeft de Commissie van Beroep het bestreden besluit van het bestuur van het Pensioenfonds vernietigd en het Pensioenfonds opgedragen binnen vier weken na dagtekening van deze beslissing een besluit te nemen dat er toe strekt K. wegens algehele arbeidsongeschiktheid een arbeidsongeschiktheidspensioen toe te kennen als bedoeld in artikel 14-1 van het pensioenreglement met ingang van 7 januari 2009.
- 3.8 Tegen deze uitspraak heeft het Pensioenfonds bij het generale college op 19 augustus 2009 beroep ingesteld.
- 3.9 Bij separate uitspraak heeft het generale college op het beroep van het Pensioenfonds in deze met de onderhavige zaken samenhangende zaak, nummer 30/09 heden beslist. In deze beslissing is de uitspraak van de Commissie van Beroep bevestigd en is het Pensioenfonds opgedragen de onder 3.7 genoemde beslissing te nemen binnen vier weken na verzending van de uitspraak van het generale college.
- 3.10 Naar aanleiding van het hiervoor in 3.3 vermelde verzoek van de heer K. aan het Pensioenfonds tot toekenning van een arbeidsongeschiktheidspensioen, waarbij hij tevens om een medische keuring ten behoeve van dat pensioen heeft verzocht, heeft het Pensioenfonds de heer G., huisarts te [...], aangewezen als keuringsarts en deze verzocht de keuring te verrichten. Hiervan heeft het Pensioenfonds bij brieven van 4 augustus 2008 de heer K. alsmede de algemene kerkenraad van de hervormde gemeente [...] (waartoe de hervormde wijkgemeente [...] behoort) en het BMCV in kennis gesteld. Bij brief van 18 augustus 2008 heeft de hervormde wijkgemeente [...] aan het Pensioenfonds bericht- kort gezegd- dat, nu de heer K. door het regionaal college voor het opzicht uit het ambt was ontzet, zij (indien dit nog nodig zou zijn) op geen enkele wijze zou meewerken aan een dergelijke keuring.
- 3.11 De medische keuring van K. heeft plaatsgevonden op 29 september 2008. Bij brief van 24 november 2008 heeft de keuringsarts meegedeeld dat hij op grond van zijn onderzoek en diverse rapportages K. 80-100% ongeschikt achtte voor het ambt van gemeentepredikant en dat er geen indicaties waren voor reïntegratie.
- 3.12 Het Pensioenfonds heeft bij brieven van 26 november 2008 het BMCV en de heer K. bericht dat de keuringsarts K. volledig ongeschikt heeft verklaard voor het ambt van gemeentepredikant.
- 3.13 Het Pensioenfonds heeft het BMCV tevens gevraagd om K. met ingang van een in overleg met de predikant en de gemeente vast te stellen datum, volledig emeritaat te verlenen wegens arbeidsongeschiktheid. Dit heeft het Pensioenfonds vervolgens ook aan K. meegedeeld.
- 3.14 Een vergelijkbaar verzoek is bij het BMCV ingediend door de raadsman van K. bij brief van 11 december 2008.
- 3.15 Bij brief van 23 december 2008 heeft het BMCV besloten vooralsnog geen emeritaatsverklaring wegens arbeidsongeschiktheid af te geven om de volgende redenen:
- a) in de Kerkorde is geen termijn bepaald, waarbinnen moet worden beslist op een emeritaatsverzoek;
  - b) de overtuiging dat er geen gronden zijn om de tuchtrechtelijke procedure te beïnvloeden, door in te gaan op uw suggestie de beslissingen van het moderamen en het regionaal college voor het opzicht op elkaar af te stemmen.
- 3.16 Tegen het besluit van het BMCV de emeritaatsverklaring vooralsnog niet af te geven, heeft K. bezwaar ingesteld bij het regionale college. Dit college heeft bij beslissing van 1 mei 2009 geoordeeld dat de classicale vergadering binnen dertig dagen na dagtekening van de uitspraak een beslissing neemt inzake het verzoek van K. tot toekenning van emeritaat wegens arbeidsongeschiktheid. Aan deze uitspraak heeft het regionale college ten grondslag gelegd dat op een miskennis van de feiten in deze zaak berust de motivering van het BMCV dat men bij de uitvoering van hetgeen bepaald is in ordinantie 3-25-1 zich met succes kan beroepen op de stelling dat tot de tuchtmaatregelen ook behoort dat de onder tucht geplaatste in zijn inkomen wordt getroffen. Er is immers sprake van een arbeidsongeschikte predikant en niet van een "werkloos" geworden gewone werknemer.
- 3.17 Over de vraag of ordinantie 3-25-1 als een met een in het bestuursrecht genoemde gebonden bevoegdheid moet worden beschouwd heeft het regionale college zich niet uitgelaten.

- 3.18 Het BMCV en K. hebben tegen deze uitspraak beroep ingesteld bij het generale college.
- 3.19 Het BMCV voert samengevat aan dat ordinantie 3-25-1 geen gebonden bepaling is en dat zij rekening mocht houden met de nog aanhangige beroepsprocedure bij het generale college voor het opzicht. Zij voert verder nog aan dat de normale ziekmeldingsprocedure niet is gevolgd, dat geen ziekmelding aan de kerkenraad heeft plaatsgevonden, waardoor er geen melding is geweest bij de arbodienst en er geen contact is geweest met de bedrijfsarts, respectievelijk dat een keuring alleen plaats kan vinden via de bedrijfsarts.
- 3.20 K. voert in beroep aan dat hij weliswaar op een aantal punten in het gelijk is gesteld door het regionale college voor bezwaren en geschillen in Utrecht, maar dat niet is ingewilligd het verzoek om emeritaatsverklaring wegens invaliditeit. Dit had wel moeten worden toegewezen omdat naar zijn oordeel ordinantie 3-25 aangeeft dat de betrokken predikant emeritaat moet worden verleend als aan de gestelde voorwaarden van arbeidsongeschiktheid wordt voldaan. Omdat aan de verlening van emeritaat bepaalde kerkrechtelijke rechten en bevoegdheden zijn verbonden, heeft K. als tegemoetkoming aan het BMCV aangegeven dat K. daar geen gebruik van zal maken.
- 3.21 Hij heeft verder aangegeven dat het beroep voorwaardelijk is ingediend en zal worden ingetrokken als het BMCV alsnog invaliditeitsemeritaat verleent. Hij zal het beroep tevens intrekken als middels de procedure voor de Commissie van Beroep tot een bevredigende oplossing kan worden gekomen.

#### 4. Beoordeling

- 4.1 Nu het generale college in de met deze beroepen samenhangende zaak 30/09 heden heeft beslist dat het Pensioenfonds binnen vier weken na dagtekening van haar uitspraak een besluit dient te nemen dat ertoe strekt K. wegens algehele arbeidsongeschiktheid een arbeidsongeschiktheidspensioen toe te kennen als bedoeld in artikel 14-1 van het pensioenreglement met ingang van 7 januari 2009, gaat het generale college er van uit dat K. geen belang meer heeft bij zijn voorwaardelijk ingesteld beroep in de zaak 20B/09.
- 4.2 De in 3.2 genoemde beslissing van het generale college voor het opzicht, waarbij K. om de daar vermelde redenen uit het ambt van predikant is ontzet met ingang van 7 januari 2009 heeft voor het beroep van het BMCV in de zaak 20A/09 tot gevolg dat geen emeritaatsverklaring meer kan worden afgegeven. Reeds om deze reden kan de bestreden uitspraak van het regionale college niet in stand blijven en zal deze uitspraak worden vernietigd.
- 4.3 De in beroep opgeworpen vraag of het BMCV op redelijke gronden heeft besloten om niet onverwijld te beslissen op het verzoek van K. tot afgifte van de emeritaatsverklaring wegens algehele arbeidsongeschiktheid en de beslissing van het generale college voor het opzicht af te wachten ten einde de bij het generale college voor het opzicht lopende procedure niet te verstoren, wordt door het generale college in bevestigende zin beantwoord. Op grond van de door het BMCV in beroep genoemde omstandigheden zoals deze nader ter zitting zijn toegelicht kon het BMCV in redelijkheid tot de beslissing komen de uitspraak van het generale college voor het opzicht af te wachten alvorens een beslissing te nemen op het verzoek van K. hem emeritus te verklaren. Daarbij acht het generale college mede van belang dat de Kerkorde geen mogelijkheid geeft om emeritaat te verlenen met het uitsluiten van de rechten en bevoegdheden die bij het emeritaat en het ambt van emeritus predikant behoren. De omstandigheid dat namens K. is aangeboden van deze rechten en bevoegdheden af te zien maakt dit niet anders.
- 4.4 Het generale college is op grond hiervan van oordeel dat het BMCV bevoegd was onder de door haar genoemde feiten en omstandigheden het hoger beroep bij het generale college voor het opzicht af te wachten alvorens een beslissing te nemen op het verzoek van K. hem een emeritusverklaring te geven.
- 4.5 Het regionale college had op grond hiervan het bezwaar van K. ongegrond moeten verklaren. Het generale college ziet aanleiding zelf in deze zaak te voorzien en zal daarbij het bezwaar van K. alsnog ongegrond verklaren.
- 4.6 Het generale college komt niet toe aan overige bezwaren en gronden van beroep.

#### 5. De beslissing

- 5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart het beroep van K. niet-ontvankelijk;
  - verklaart het beroep van het BMCV gegrond;

- vernietigt de uitspraak van het regionale college van bezwaren en geschillen in Utrecht van 1 mei 2009, RCGB 20/09;
- bepaalt dat het bezwaarschrift van K. tegen de beslissing van het BMCV van 24 december 2008 om niet te beslissen op het verzoek van K. hem op grond van ordinantie 3-25-1 emeritus te verklaren wegens blijvende arbeidsongeschiktheid om de werkzaamheden van een gemeentepredikant te verrichten en om de uitspraak van het generale college voor het opzicht in de ten aanzien van K. aangespannen tuchtrechtelijke procedure af te wachten, ontvankelijk is, maar ongegrond, alsmede dat deze uitspraak in de plaats komt van de bestreden uitspraak van het regionale college van 1 mei 2009;
- bepaalt dat de kosten van behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 16 december 2009

Door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mw mr J.C. Nouwt, mr G.H. Bunt, ds W. Nawijn, ds J. Vroegindewey, dhr J.B.W. van Vark R.A.



21/09

Uitspraak op het beroep van [...] [appellant] te [...]1. Procedure

- 1.1 Bij brief van 27 juni 2009, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen op 2 juli 2009, heeft [appellant] te [...], mede namens [...], beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Gelderland (hierna: het regionale college) van 10 juni 2009, verzonden op 18 juni 2009, waarbij zijn bezwaar tegen het besluit van het college van diakenen van de Protestantse Gemeente te [...] (hierna: de diaconie) van 3 februari 2009 niet-ontvankelijk is verklaard.
- 1.2 Bij brief van 22 oktober 2009 heeft de diaconie op het beroepschrift gereageerd.
- 1.3 Bij brief van 6 november 2009 heeft [appellant] op het verweerschrift van de diaconie gereageerd.
- 1.4 Bij brief van 4 december 2009 heeft de diaconie een reactie op de in 1.3 genoemde brief gegeven.
- 1.5 Het generale college heeft kennisgenomen van de stukken die het regionale college ter beschikking stonden.
- 1.6 Partijen hebben niet verzocht om een mondelinge behandeling en het generale college ziet geen aanleiding om daartoe ambtshalve over te gaan.

2. Achtergronden

- 2.1 Voor de achtergronden neemt het generale college tot uitgangspunt hetgeen in de uitspraak van het regionale college onder 1.1 tot en met 1.9 en in 1.11 is overwogen, nu de in die overwegingen vermelde feiten en omstandigheden in beroep niet zijn bestreden.
- 2.2 Voorts volgt het generale college het regionale college in overweging 1.10 van diens uitspraak dat de daar bedoelde brief van de diaconie van 5 maart 2009 een toelichting bevat op het besluit van de diaconie van 3 februari 2009.

3. Beoordeling

- 3.1 Het regionale college heeft het bezwaar van [appellant] op goede gronden niet-ontvankelijk verklaard.
- 3.2 Het betoog van [appellant] dat het besluit van de diaconie van 3 februari 2009 door het mailbericht van 6 februari 2009 niet deugdelijk is bekendgemaakt en de beroepstermijn derhalve eerst is aangevangen door de brief van de diaconie van 5 maart 2009, kan niet worden gevolgd. Ingevolge ordinantie 12-3-4 vangt de bezwaartermijn aan op de dag na die waarop de beslissing werd verzonden of na die waarop daarvan redelijkerwijze kennis kon worden genomen. Niet in geschil is dat het besluit van de diaconie per mailbericht van 6 februari 2009 is bekendgemaakt aan de voorzitter van de werkgroep en dat deze dat bericht op diezelfde datum aan [appellant] heeft doorgestuurd. Er is geen kerkordelijk voorschrift dat mededeling van een besluit per mailbericht verbiedt. [appellant] heeft op of kort na 6 februari 2009 via het aan hem doorgezonden mailbericht van het besluit van de diaconie kunnen kennisnemen. Dat hij op een veel later tijdstip van dit bericht heeft kennisgenomen, zoals hij in beroep stelt, is een omstandigheid die voor zijn rekening dient te blijven, nu hij geen feiten of omstandigheden heeft aangevoerd die de gestelde latere kennisneming verschoonbaar maken. De gestelde onbekendheid met de kerkorde is voorts evenmin als verschoonbaar aan te merken.
- 3.3 Het regionale college heeft terecht overwogen dat de bezwaartermijn is overschreden en dat deze termijnoverschrijding niet verschoonbaar is.
- 3.4 Uit het voorgaande volgt dat het beroep van [appellant] ongegrond is en de uitspraak van het regionale college dient te worden bevestigd, zodat niet kan worden toegekomen aan een inhoudelijk beoordeling van de bezwaren tegen het bestreden besluit.
- 3.5 Ten overvloede geeft het generale college zowel de diaconie als [...] in overweging om zich in te spannen voor de totstandkoming van een constructief gesprek ter bevordering van het herstel van hun onderlinge verhouding.

4. Beslissing

- 4.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- bevestigt de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Gelderland van 10 juni 2009;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gwezen op 11 maart 2010

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewey, mw mr J.C. Nouwt en de heer J.B.W. van Vark RA.

22/09

Uitspraak op het bezwaar van de kerkenraad van de Hersteld Hervormde gemeente te [...]1. Procedure

- 1.1 Bij brief van 30 juni 2009 heeft de kerkenraad van de Hersteld Hervormde gemeente te [...] (hierna: de HHG) aan de Commissie van Bijzondere Zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten (hierna: de CBZ) medegedeeld dat de HHG niet akkoord gaat met de door de CBZ ten aanzien van haar getroffen voorziening.
- 1.2 Bij brief van 6 juli 2009 heeft de CBZ deze brief ter behandeling doorgezonden aan het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college).
- 1.3 Bij brief van 13 juli 2009 heeft het generale college de HHG verzocht te berichten of zij met haar brief van 30 juni 2009 bedoeld heeft bezwaar aan te tekenen tegen de getroffen voorziening, als bedoeld in overgangsbepaling 33d van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: de PKO).
- 1.4 Bij mailbericht van 18 juli 2009 heeft de kerkenraad van de HHG bevestigd dat de brief van 30 juni 2009 moet worden aangemerkt als een bezwaarschrift.
- 1.5 Bij brief van 23 juli 2009 heeft het generale college de HHG verzocht om voor 1 september 2009 het bezwaar aan te vullen met de gronden daarvan.
- 1.6 Bij brief van 23 december 2009 heeft het generale college, daar de HHG niet had gereageerd op de brief van 23 juli 2009, de HHG nogmaals een termijn van dertig dagen gegeven voor inzending van de gronden en er tevens op gewezen dat bij het uitblijven van een reactie het bezwaar van de HHG niet-ontvankelijk kan worden verklaard.
- 1.7 Het generale college heeft, gelet op het bepaalde in artikel 20 lid 2 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak, geen aanleiding gezien om een reactie van de CBZ op het bezwaarschrift te vragen.

2. Ontvankelijkheid

- 2.1 In de hiervoor onder 1.3 vermelde overgangsbepaling 33d is neergelegd dat bezwaren tegen het besluit waarin een voorziening van de CBZ is vervat, worden ingediend naar het bepaalde in ordinantie 12 van de PKO.
- 2.2 In ordinantie 12-5-1 is bepaald dat een bezwaarschrift, voorzover hier van belang, een met redenen omklede uiteenzetting van het bezwaar moet bevatten. In ordinantie 12-5-2 staat dat de bezwaarde in de gelegenheid wordt gesteld het bezwaarschrift aan te vullen, indien het niet aan de in lid 1 neergelegde vereisten voldoet.
- 2.3 In artikel 18 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak is bepaald, voorzover hier van belang, dat indien een bezwaarschrift niet voldoet aan de vereisten als bedoeld in ordinantie 12-5 dan wel de verstrekte gegevens onvoldoende zijn voor de behandeling van het bezwaarschrift, het bezwaar niet ontvankelijk kan worden verklaard, mits betrokkene in de gelegenheid is gesteld het bezwaarschrift binnen een door het desbetreffende college voor de behandeling van bezwaren en geschillen gestelde termijn aan te vullen.
- 2.4 Het bezwaarschrift van de HHG van 30 juni 2009 bevat niet meer dan de mededeling dat aanvaarding van de voorziening onmogelijk is omdat het voor de HHG een principiële zaak is en omdat de voorwaarden vermeld onder punt 7 van de voorziening voor de HHG onaanvaardbaar zijn.
- 2.5 Hetgeen de HHG aan het bezwaar ten grondslag heeft gelegd is onvoldoende om dit te kunnen behandelen. Nu de HHG geen gebruik heeft gemaakt van de gelegenheid om het bezwaarschrift aan te vullen, zal het bezwaarschrift niet-ontvankelijk worden verklaard.

4. Beslissing

- 4.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen
  - verklaart het bezwaar van de Hersteld Hervormde gemeente te [...] van 30 juni 2009 niet-ontvankelijk;
  - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gwezen op 11 maart 2010

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewij, mw mr J.C. Nouwt en de heer J.B.W. van Vark RA.

23B/09 S

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennisgenomen van

- a. het op 21 juli 2009 bij het generale college ingekomen bezwaarschrift van W. en H., beiden wonende te [...] en lid van de hervormde wijkgemeente [...]kerk aldaar, gericht tegen de bij besluit van de Commissie van Bijzondere Zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten (hierna: CBZ) van 9 juni 2009 getroffen voorziening met betrekking tot de Hersteld Hervormde Gemeente te [...] (hierna: HHG) en het verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging van die voorziening totdat op het bezwaarschrift is beslist;
- b. de reactie van de CBZ van 29 juli 2009 op het verzoek om opschorting;
- c. een bij brief van 3 augustus 2009 door bezwaarden toegezonden persbericht van de Protestantse Kerk in Nederland betreffende (onder meer) deze voorziening;
- d. de op 21 augustus 2009 door de CBZ ingezonden voorziening als bedoeld onder a.

#### Beoordeling

1. In het bezwaarschrift wordt gesteld dat het bezwaar gericht is tegen de beslissing van de kleine synode die strekt tot instemming met de door de CBZ voorgestelde voorziening. De kerkorde kent evenwel geen afzonderlijke instemmingsbeslissing van de kleine synode met betrekking tot voorzieningen als hier aan de orde. Ingevolge overgangsbepaling 33a is het de CBZ die de voorziening treft. De getroffen voorziening is op 26 juni 2009 bindend geworden doordat de kleine synode geen gebruik heeft gemaakt van haar bevoegdheid om de voorziening af te wijzen. Op grond van overgangsbepaling 33d kan bezwaar worden ingediend tegen het besluit waarin de voorziening is vervat, derhalve het besluit van de CBZ. Het bezwaarschrift wordt derhalve geacht te zijn gericht tegen dat besluit, waarvan bezwaarden – naar onbestreden is gesteld – door middel van het onder c bedoelde persbericht kennis hebben genomen.
2. Voor zover bezwaarden met het verzoek om spoedvoorziening beogen de samenvoeging van de hervormde wijkgemeente [...]kerk met de hervormde wijkgemeente van bijzondere aard [...] op te schorten, kan het verzoek geen doel treffen. De getroffen voorziening ziet immers niet op die samenvoeging. Over de samenvoeging is door een ander kerkelijk lichaam een besluit genomen dat in deze procedure niet ter beoordeling staat.
3. Het verzoek van bezwaarden strekt met name tot opschorting van de tenuitvoerlegging van de voorziening op het onderdeel van de vestiging van een erfpachtrecht voor vijftig jaar op de [...]kerk ten gunste van de HHG.  
In zoverre komt het verzoek voor toewijzing in aanmerking, teneinde hangende de behandeling van het bezwaarschrift een onomkeerbare situatie te voorkomen. Dat de betrokken belangen zich tegen opschorting van de tenuitvoerlegging van de voorziening verzetten is voorts niet gebleken. De CBZ heeft in haar reactie doen weten dat zij tegen opschorting in die zin geen bezwaar heeft, terwijl de HHG harerzijds bezwaar tegen de getroffen voorziening heeft gemaakt.
4. Het verzoek om opschorting van de voorziening zal, met inachtneming van het hiervoor onder 2 overwogene, worden toegewezen. Daarmee wordt niet vooruitgelopen op de uitspraak in de hoofdzaak.

#### Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen bepaalt dat de tenuitvoerlegging van het onder a bedoelde besluit van de CBZ van 9 juni 2009 wordt opgeschort totdat het college uitspraak heeft gedaan op het daartegen ingediende bezwaarschrift.

Gedaan te 's-Gravenhage op 25 augustus 2009  
door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, voorzitter.

23A/09 en 23B/09

Uitspraak op het bezwaarschrift van de kerkenraad, de diaconie en het college van kerkvoogden en notabelen van de Hersteld Hervormde Gemeente te [...], alsmede op het bezwaarschrift van W. en H., leden van de hervormde gemeente [...]kerk te [...]

1. De procedure

- 1.1 Op 22 juli 2009 is bij het generale college ingekomen het bezwaarschrift, op nader aan te voeren gronden, van 20 juli 2009 van de kerkenraad, de diaconie en het college van kerkvoogden en notabelen van de Hersteld Hervormde Gemeente te [...] (hierna: de HHG), gericht tegen de bij het besluit van 9 juni 2009 van de Commissie van Bijzondere Zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten (hierna: de CBZ) getroffen voorziening met betrekking tot de Hersteld Hervormde Gemeente te [...] (hierna: de HHG), dat de HHG op 26 juni 2009 -na behandeling in de kleine synode op 26 juni 2009- is toegezonden (procedure nummer 23A).
  - 1.2 Het bezwaarschrift van de HHG is nader gemotiveerd bij brief van 14 oktober 2009 van de gemachtigde van de HHG, mr P.
  - 1.3 Bij brief van 20 oktober 2009 heeft mr P. aan het generale college een afschrift van het bestreden besluit toegezonden.
  - 1.4 Bij brief van 12 november 2009 heeft de CBZ een verweerschrift ingediend op het bezwaarschrift van de HHG.
  - 1.5 Op 21 juli 2009 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen het bezwaarschrift van 20 juli 2009 van W. en H. (gemachtigde mr T.), beiden wonende te [...] en lid van de Hervormde wijkgemeente [...]kerk aldaar, gericht tegen de door de CBZ getroffen voorziening (procedure nummer 23B). Tevens bevat het bezwaarschrift een verzoek tot opschorting van het besluit van de CBZ.
  - 1.6 Bij brief van 3 augustus 2009 heeft mr T. een afschrift van het bestreden besluit toegezonden aan het generale college.
  - 1.7 Bij brief van 29 juli 2009 heeft de CBZ een reactie gegeven op het verzoek tot opschorting.
  - 1.8 Op het verzoek tot opschorting heeft de voorzitter van het generale college beslist op 25 augustus 2009. Daarbij is het verzoek tot opschorting van de tenuitvoerlegging van het sub 1.1 genoemde besluit van de CBZ van 9 juni 2009 toegewezen totdat het generale college uitspraak heeft gedaan op het daartegen ingediende bezwaarschrift.
  - 1.9 Op 23 september 2009 heeft de CBZ een verweerschrift ingediend op dit bezwaarschrift van de heer W. en de heer H.
  - 1.10 Het generale college heeft besloten de zaken gevoegd te behandelen omdat de bezwaren grotendeels tegen dezelfde onderdelen van de voorziening zijn gericht. Tevens zijn de heren W. en H. aangemerkt als belanghebbende in de zaak 23A en de HHG als belanghebbende in de zaak 23B.
  - 1.11 Bij brief van 29 december 2009 heeft Mr. T. nog twee bijlagen toegezonden aan het generale college.
  - 1.12 Bij brief van 2 februari 2010 heeft het generale college zowel de Hervormde gemeente [...] als de voormalige tijdelijke kerkenraad [...]kerk [...] als belanghebbende uitgenodigd aanwezig te zijn bij de mondelinge behandeling van de bezwaren.
  - 1.13 De mondelinge behandeling van de bezwaren heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 16 februari 2010.  
Namens de CBZ zijn verschenen ds G., mr J., ds A., mr B.  
Namens de HHG zijn verschenen ds R. en mr P. als gemachtigde van de HHG, de heer L., de heer K., de heer V., de heer X.  
Voorts zijn verschenen de heer W. en de heer H. alsmede hun gemachtigde mr T.  
Namens de kerkenraad van de Hervormde gemeente (voormalig [...]) [...] zijn verschenen de heer Y. en de heer Z.  
Namens de voormalige tijdelijke kerkenraad [...]kerk zijn verschenen de heer G. en de heer Q en mr A.
  - 1.14 Ter zitting hebben de CBZ, mr P. en mr T. een pleitnota overgelegd.
2. De getroffen voorziening  
De door de CBZ op 9 juni 2009 getroffen voorziening met betrekking tot de overdracht van vermogensrechtelijke onderdelen van de Hervormde gemeente [...] aan de HHG komt in hoofdzaak op het volgende neer:

1. Het kerkgebouw ([...]kerk) wordt voor 50 jaar in erfpacht uitgegeven aan de hersteld hervormde gemeente, tegen een canon van € 1,- per jaar.
2. De hervormde gemeente behoudt het recht om – tegen vergoeding van onkosten- twee kerkdiensten per zondag te houden. Voorts behoudt de hervormde gemeente het recht om rouw- en trouwdiensten en in overleg met de hersteld hervormde gemeente, andere kerkelijke activiteiten te houden in het kerkgebouw tegen vergoeding van onkosten.
3. Het verenigingsgebouw “[...]” wordt voor een bedrag van € 1,- overgedragen aan de hersteld hervormde gemeente.
4. De pastorie blijft eigendom van de hervormde gemeente, maar wordt tegen een door de hervormde gemeente nader vast te stellen gebruiksvergoeding ter beschikking gesteld van de hersteld hervormde gemeente om daarin ds. R. te huisvesten zolang hij dienstdoend predikant van de hersteld hervormde gemeente te [...] is.
5. De hervormde gemeente zal afstand doen van de vordering van de hersteld hervormde gemeente, welke vordering is ontstaan door de onttrekkingen ad in totaal € 60.000,- door de hersteld hervormde gemeente aan het vermogen van de hervormde gemeente in de jaren 2004, 2005 en 2006.
6. De hervormde gemeente zal de komende vijf jaar (onvoorziene vertragende omstandigheden daargelaten) 1/3 deel van de niet-subsidiabele kosten van onderhoud van de [...]kerk zoals in de voorziening in paragraaf 4 punt 15 is omschreven, voor haar rekening nemen.
7. Door de hervormde gemeente wordt overgedragen een schuld aan de hersteld hervormde gemeente ad € 6.489,- (betreft lening van de diaconie tegen 4% rente).
8. De leningen van de diaconie aan de hervormde gemeente uit 1980 en 1984 ter grootte van € 12.270,- en € 7.020,- worden overgedragen aan de hersteld hervormde gemeente, respectievelijk haar diaconie.
9. Ten laste van de diaconie zal worden overgedragen aan de diaconie van de hersteld hervormde gemeente een bedrag van € 90.000,-. Op dit bedrag wordt in mindering gebracht het bedrag van € 25.000,- dat reeds in 2007 aan de hersteld hervormde gemeente is overgedragen alsmede een bedrag van € 24.025,- zijnde de bedragen die de hersteld hervormde gemeente in de jaren 2004 en 2006 aan het vermogen van de hervormde diaconie heeft onttrokken.
10. Een lening aan een hersteld hervormd gezin ter grootte van € 16.172,- wordt overgedragen aan de diaconie van de hersteld hervormde gemeente.
11. Aan de diaconie van de hersteld hervormde gemeente wordt overgedragen een copy/printer.
12. De kosten van de notariële aktes komen voor rekening van de hersteld hervormde gemeente.
13. De effectuering van de voorziening vindt plaats onder acht in de voorziening genoemde voorwaarden.

### 3. Het toetsingskader

- 3.1 Het generale college verstaat onder het treffen van een voorziening krachtens de overgangsbepaling 33 PKO, gelet op de tekst van deze bepaling en de toelichting hierop, dat de voorziening niet meer hoeft te omvatten dan hetgeen noodzakelijk is voor het komen tot nieuw kerkelijk leven van de ontstane nieuwe kerkgemeenschap met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden en onverminderd de maatregelen die nodig zijn voor het voortbestaan van de hervormde gemeente.
- 3.2 Primair dient derhalve de voorziening gericht te zijn op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN en vervolgens -waar dat mogelijk en verantwoord is- op het geven van een handreiking om nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken waarbij de “basisbehoefte” van het kerkelijk leven uitgangspunt vormt.
- 3.3 Dit brengt mede dat de nieuwe kerkgemeenschap in ieder geval moet kunnen beschikken over de kerkelijke gegevens van de leden, die hun registratie in de plaatselijke hervormde gemeente hebben beëindigd en thans behoren tot de HHG. Met het oog op nieuw kerkelijk leven van de betrokkenen is het van belang dat een voorziening aan de HHG de gelegenheid biedt -om gedurende een bepaalde periode- te beschikken over een ruimte voor het houden van erediensten en doordeweekse kerkelijke activiteiten en een ruimte voor het huisvesten van de predikant(en). Ook andere vermogensrechtelijke aspecten worden daarbij in aanmerking genomen.

- 3.4 Aangezien de CBZ, uit hoofde van haar in de overgangsbepalingen neergelegde taak, een grote mate van vrijheid toekomt bij de invulling van de door haar te treffen voorziening, dient het besluit van de CBZ door het generale college terughoudend te worden getoetst. Dat betekent dat het generale college slechts beoordeelt of de CBZ bij de totstandkoming van het besluit de nodige zorgvuldigheid in acht heeft genomen en, gelet op de overgangsbepaling, in redelijkheid tot de invulling van de voorziening heeft kunnen komen.
4. Bezwaren
- 4.1 De bezwaren van de HHG tegen de door de CBZ getroffen voorziening zijn in het bijzonder gericht tegen de voorgestelde erfpachtconstructie en de door haar voorziene financieel nadelige gevolgen daarvan voor de HHG. Daarnaast heeft de HHG bezwaar tegen de gebruiksvergoeding voor de pastorie en tegen het aan de diaconie van de HHG over te dragen bedrag ad € 90.000,- met een lening onder verrekening van verschillende leningen en overdrachten. De overdracht van dit bedrag aan de HHG draagt niet wezenlijk bij tot “nieuw kerkelijk diaconaal leven”, aldus de HHG.  
Met betrekking tot de aanvullende bepalingen verzet de HHG zich tegen de in de voorziening opgenomen voorwaarde dat de HHG aanvaardt en respecteert dat de naam en aanduiding “hervormde gemeente [...]” is toebedeeld en voorbehouden aan de plaatselijke hervormde gemeente, die deel blijft uitmaken van de PKN.
- 4.2 De bezwaren van de heren W. en H. richten zich tegen het besluit van de kleine synode met betrekking tot de voorziening als hier aan de orde. Zij voeren aan dat het besluit zonder de vereiste zorgvuldigheid bij de besluitvorming is genomen omdat zij niet als belanghebbenden in staat zijn gesteld hun bezwaren bij de kleine synode toe te lichten.
- 4.3 Het bezwaarschrift is voorts eveneens gericht tegen de overdracht in erfpacht van de [...]kerk aan de HHG. Aangevoerd wordt dat deze kerk behouden moet blijven voor gebruik door de hervormde gemeente. Bezwaarden voorzien dat door de samenvoeging van de hervormde wijkgemeente [...]kerk met de hervormde wijkgemeente van bijzondere aard [...], extra diensten nodig zullen zijn voor dat deel van de hervormde gemeente dat niet instemt met het houden van diensten waarin gezangen worden gezongen. Zij bepleiten dat kan worden volstaan met gedeeltelijk in gebruik geven van deze kerk aan de HHG middels een huurovereenkomst met meer invloed op de mogelijkheid zelf erediensten te houden op de door dit deel van de hervormde gemeente gewenste tijden. Een overdracht in erfpacht heeft tot gevolg dat de hervormde gemeente bij het beleggen van erediensten in een ongewenste (volkomen) afhankelijke positie komt te verkeren jegens de erfpachtster, de HHG, aldus bezwaarden.
5. Besluit kleine synode; ontvankelijkheid bezwaarden;
- 5.1 Het generale college acht zowel de HHG als heren W. en H., zijnde leden van de Hervormde wijkgemeente [...]kerk te [...], ontvankelijk in hun bezwaren. Beide bezwaarschriften zijn tijdig ingediend.
- 5.2 Het generale college neemt over het oordeel van haar voorzitter in de uitspraak genoemd onder 1.8 van 25 augustus 2009 er toe strekkende dat het bezwaarschrift van de heren W. en H. geacht moet worden te zijn gericht tegen het besluit van de CBZ inzake de voorziening [...]. De kerkorde kent geen afzonderlijke instemmingsbeslissing van de kleine synode met betrekking tot voorzieningen als hier aan de orde. Ingevolge overgangsbepaling 33a is het de CBZ die de voorziening treft. De getroffen voorziening is op 26 juni 2009 bindend geworden doordat de kleine synode geen gebruik heeft gemaakt van haar bevoegdheid om de voorziening af te wijzen. Op grond van overgangsbepaling 33d kan bezwaar worden ingediend tegen het besluit waarin de voorziening is vvat, derhalve het besluit van de CBZ. Het bezwaarschrift vat het generale college derhalve op als te zijn gericht tegen dat besluit, waarvan bezwaarden – naar onbestreden is gesteld- door middel van een persbericht van 26 juni 2009 kennis hebben genomen.
- 5.3 Dit oordeel heeft tevens tot gevolg dat het bezwaar van bezwaarden dat zij door de kleine synode niet als belanghebbenden zijn gehoord, ongegrond is.
6. Beoordeling bezwaren
- 6.1 Met betrekking tot de bezwaren van de HHG tegen de erfpachtsconstructie voor overdracht van de [...]kerk, mede gelet op de teruggelopen financiële omstandigheden van deze gemeente en de bijdrage van de Hervormde gemeente [...] aan de restauratie van de kerk, heeft de CBZ aangevoerd dat het haar vaste beleid is rijksmonumentale kerkgebouwen niet in

- eigendom over te dragen. Bovendien wordt de HHG door deze voorziening niet in haar gemeentelijke activiteiten belemmerd, onverminderd het feit dat er in financiële zin geen verzwaring is van lasten en de HHG kan beschikken over een ruimte voor erediensten. Middels de voorziening wordt een voldoende handreiking gegeven aan de HHG om nieuw kerkelijk leven mogelijk te maken, gelet op het feit dat de basisbehoefte van het kerkelijk leven uitgangspunt vormt en de voorziening primair is bedoeld te zijn gericht op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN. Bovendien voorziet de voorziening in een bijdrage in de restauratiekosten aan de HHG als erfpachter, welke is bepaald op een derde deel van de niet subsidiabele kosten.
- 6.2 Het generale college is van oordeel dat de CBZ in redelijkheid dit standpunt heeft mogen innemen, dat in voldoende mate rekening gehouden met de financiële omstandigheden van de HHG, alsmede dat in voldoende mate het primaire belang van de hervormde gemeente in het oog is gehouden, zodat dit bezwaar geen doel kan treffen en het dient te worden verworpen.
- 6.3 Dit geldt ook voor het bezwaar van de heren W. en H., voor zover deze bepleiten de [...]kerk middels een huurovereenkomst in gebruik te geven aan de HHG en niet middels erfpacht.
- 6.4 Het generale college is van oordeel dat de afspraken die zijn gemaakt over het gebruik van de [...]kerk door de hervormde gemeente [...] in voldoende mate tegemoet komen aan de wensen van bezwaarden om de [...]kerk te kunnen gebruiken. Voor zover de bezwaren zijn gericht tegen de samenvoeging van de Hervormde wijkgemeente [...]kerk en de Hervormde gemeente van bijzondere aard [...], kunnen deze bezwaren in deze procedure niet aan de orde komen. Over de samenvoeging is door een ander kerkelijk lichaam een besluit genomen dat in deze procedure niet ter beoordeling staat. De bezwaren hierop betrekking hebbende acht het generale college eveneens ongegrond.
- 6.5 Het bezwaar van de HHG met betrekking tot de pastorie acht het generale college eveneens ongegrond. Zij is van oordeel dat de CBZ, gelet op de hiervoor genoemde uitgangspunten, in redelijkheid in de voorziening heeft mogen regelen dat het gebruik van de pastorie is ingeperkt tot de periode waarin ds. R. aan de HHG als dienstdoend predikant is verbonden en dat bij de bepaling van de gebruiksvergoeding van een marktconforme huurprijs wordt uitgegaan. Ook de verwijzing van de CBZ naar het landelijk solidariteitsfonds van de Hersteld Hervormde Kerk acht het generale college niet onredelijk, zodat ook dit bezwaar ongegrond zal worden verklaard.
- 6.6 Het generale college is voorts van oordeel dat de CBZ, - voor zover het betreft de toedeling van een bedrag van € 90.000,- met een lening met verrekening van verschillende leningen en overdrachten aan de diaconie van de HHG- voldoende in aanmerking heeft genomen, dat de voorziening primair gericht dient te zijn op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN en dat vervolgens, waar dat mogelijk en verantwoord is een handreiking kan worden gegeven om nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken, waarbij de basisbehoefte van het kerkelijk leven uitgangspunt vormt. De CBZ heeft dit bedrag een voldoende handreiking voor de HHG kunnen achten om een eigen diaconie op te zetten
- 6.7 Het bezwaar van de HHG tegen de in de voorziening opgenomen voorwaarde dat de HHG geen gebruik zal maken van de naam en aanduiding Hervormde gemeente [...], acht het generale college eveneens ongegrond. Nu de naamgeving in de Hersteld Hervormde Kerk en de Hersteld Hervormde gemeenten nog niet definitief geregeld is, kon de CBZ de voorwaarde betreffende de onthouding van het gebruik van de naam en aanduiding Hervormde gemeente [...] in redelijkheid in de voorziening aan de HHG opleggen.
- 6.8 Op grond van bovengenoemde omstandigheden is het generale college van oordeel dat de hervormde gemeente niet onevenredig is benadeeld en dat met de voorziening van de CBZ een "ruimhartige handreiking" wordt gegeven aan de HHG en dat met de belangen van de heren W. en H. in voldoende mate rekening is gehouden.
- 6.9 De voorziening is voldoende gemotiveerd. De CBZ heeft naar het oordeel van het generale college voldoende overleg gepleegd met de daarvoor in aanmerking komende kerkelijke organen.
- 6.10 Uit het bovenstaande blijkt dat de ingediende bezwaren ongegrond zijn en de voorziening in stand kan blijven.
7. Beslissing
- 7.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:  
- verklaart de bezwaren van de HHG en de heren W. en H. ongegrond;



- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 11 maart 2010

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds L.Korevaar, mw mr J.C. Nouwt en de heer J.B.W. van Vark RA.

24/09

Uitspraak op het beroep van de kerkenraad van de Protestantse gemeente [...].

1. Procedure

- 1.1 Bij brief van 24 september 2009, ingekomen bij het generale college op 25 september 2009, heeft de kerkenraad van de Protestantse gemeente [...] (hierna: de kerkenraad) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing (hierna: het GCA) van 27 augustus 2009, betreffende de toepassing van ordinantie 3-20 ten aanzien van de aan de gemeente verbonden predikant dr. X. (hierna: de predikant) en het instellen van onderzoek naar een mogelijke toepassing van ordinantie 3-21 ten aanzien van de predikant.
- 1.2 Bij brief van 1 oktober 2009 heeft de kerkenraad de onder 1.1 bedoelde uitspraak ingezonden.
- 1.3 Bij brief van 31 maart 2010 heeft de predikant op het beroep gereageerd.
- 1.4 Bij brief van 29 juli 2010 heeft het generale college de kerkenraad verzocht om voor 1 september 2010 nader te reageren. Van die gelegenheid heeft de kerkenraad geen gebruik gemaakt.
- 1.5 Partijen hebben niet verzocht om een mondelinge behandeling en het generale college ziet geen aanleiding daartoe ambtshalve over te gaan.

2. Het beroep en het verweer

- 2.1 Het beroep van de kerkenraad is uitsluitend gericht tegen onderdeel 5.a., onder 'Beslissing' van de uitspraak van het GCA, inhoudende het oordeel dat nader onderzoek nodig is naar de vraag of de predikant wel bekwaam is om enige gemeente met stichting te dienen of in een andere functie met vrucht als predikant werkzaam te zijn. Dit onderdeel betreft de mogelijke toepassing van ordinantie 3-21 ten aanzien van de predikant. De kerkenraad voert aan dat de Protestantse gemeente [...] daar niet om heeft verzocht en dit ook niet heeft bedoeld. Tegen de toepassing van ordinantie 3-20 op de predikant, waarop de uitspraak voor het overige ziet, heeft de kerkenraad geen beroep ingesteld.
- 2.2 In zijn reactie vermeldt de predikant dat hij zich met de kerkenraad kan vinden in de toepassing van ordinantie 3-20, strekkende tot zijn losmaking van de Protestantse gemeente [...]. De predikant onderschrijft voorts het door de kerkenraad aangevoerde bezwaar met betrekking tot het instellen van onderzoek naar toepassing van ordinantie 3-21.

3. Beoordeling

- 3.1 In ordinantie 3-21-1 is bepaald dat het GCA bij het oordeel dat een predikant de gemeente waaraan hij verbonden is niet langer met stichting kan dienen, ook een oordeel kan geven dat de predikant niet bekwaam is om enige gemeente met stichting te dienen of in een andere functie met vrucht als predikant werkzaam te zijn.
- 3.2 Het GCA heeft derhalve bij toepassing van ordinantie 3-20 ambtshalve de bevoegdheid om een oordeel te geven over mogelijke toepassing van ordinantie 3-21 op de betrokken predikant.
- 3.3 Uit het voorgaande volgt dat niet van belang is of de kerkenraad om toepassing van ordinantie 3-21 op de predikant heeft verzocht, danwel dit heeft bedoeld. Het beroep van de kerkenraad kan reeds hierom geen doel treffen.
- 3.4 De vraag of het GCA terecht van bedoelde bevoegdheid gebruik heeft gemaakt ligt in deze procedure niet voor. Die vraag komt aan de orde bij de beoordeling van het door de predikant ingestelde beroep tegen toepassing op hem van ordinantie 3-21, welk beroep bij het generale college aanhangig is onder zaaknummer 13/10.
- 3.5 Het beroep van de kerkenraad dient, gelet op het hiervoor overwogene, ongegrond verklaard te worden.

4. Beslissing

- Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen
- verklaart het beroep van de kerkenraad tegen de uitspraak van het GCA van 27 augustus 2009, nummer 2009/01, ongegrond;
  - bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus geweest op 21 oktober 2010 door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds L. Korevaar, ds J.C. Fockens, dhr J.B.W. van Vark RA.

25/09

Uitspraak op het bezwaar van de kerkenraad en de kerkvoogdij van de Hersteld Hervormde gemeente [X]-[Y] tegen de voorziening van de Commissie van Bijzondere Zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten van 17 juni 2009

1. De procedure

- 1.1 Op 22 juli 2009 hebben de kerkenraad en de kerkvoogdij van de Hersteld Hervormde gemeente [X]-[Y] (hierna: de HHG) bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) bezwaar aangetekend tegen het besluit van de Commissie van Bijzondere Zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten (hierna: de CBZ), gedateerd 17 juni 2009, door de kleine synode aanvaard in de vergadering van 26 juni 2009, verzonden bij brief van 26 juni 2009, waarbij een voorziening is getroffen ingevolge overgangsbepaling 33 van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: PKO) ten aanzien van de HHG.
- 1.2 Op 23 september 2009 heeft de CBZ een verweerschrift ingediend.
- 1.3 De mondelinge behandeling van het bezwaar heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 10 december 2009.  
Namens de CBZ zijn verschenen ds G., ds P., mr B. en mr D.  
Namens de HHG zijn verschenen de heer A. (ouderling-kerkvoogd), de heer S. (ouderling-kerkvoogd), alsmede de heer N. (directeur kerkelijk bureau).
- 1.4 Ter zitting heeft de CBZ een pleitnota overgelegd.

2. De getroffen voorziening

- 2.1 De door de CBZ op 17 juni 2009 getroffen voorziening komt in hoofdzaak op het volgende neer:
1. ten laste van de Hervormde gemeente te [X] (hierna: de Hervormde gemeente) wordt aan de HHG een bedrag van € 81.000,- overgedragen, zijnde het door de CBZ vastgestelde bedrag ad € 150.000,- onder aftrek van het reeds door de Hervormde gemeente aan de HHG overgedragen bedrag van € 25.000,- en het voor haar rekening genomen traktement gedurende acht maanden ad ca. € 44.000,-;
  2. aan de diaconie van de HHG wordt een bedrag van € 125.000,- overgedragen, zijnde het door de CBZ -ten laste van de diaconie van de Hervormde gemeente aan de HHG over te dragen-, vastgestelde bedrag ad € 150.000,- onder aftrek van het reeds aan de diaconie van de HHG ter beschikking gestelde bedrag van € 25.000,-.
- 2.2 De effectuering van de voorziening vindt plaats onder de voorwaarden:
1. dat de naam van de Hervormde gemeente te [X] blijft toebehoren aan de Hervormde gemeente dan wel die protestantse gemeente, waarin zij verenigd is, die deel blijft uitmaken van de Protestantse Kerk in Nederland;
  2. dat de HHG conform de gesloten overeenkomst van 31 augustus 2004 tussen de Hersteld Hervormde Kerk en de Protestantse Kerk in Nederland en ingevolge het vonnis van de voorzieningenrechter te Arnhem van 15 mei 2006 inzake de "naamskwestie" geen gebruik zal maken van de naam (of afgeleiden hiervan) van de Hervormde gemeente te [X];
  3. dat dientengevolge de overdracht van vermogensrechtelijke bestanddelen conform deze voorziening alleen plaats zal vinden aan de rechtspersoon "Hersteld Hervormde gemeente te [X]/[Y]" (en haar diaconie) overeenkomstig artikel 1.2 van de vaststellingsovereenkomst tussen de Hersteld Hervormde Kerk en de Protestantse Kerk in Nederland;
  4. dat de HHG geen gebruik zal maken van het logo (zegel) en andere vormen van presentatie van de Hervormde gemeente te [X];
  5. dat in publiksuitingen en correspondentie de correcte naam van de gemeente en organen van de Protestantse Kerk in Nederland wordt gebruikt.

3. Ontvankelijkheid

- 3.1 Het generale college acht de HHG ontvankelijk in haar bezwaren. Het bezwaarschrift is binnen de termijn van 30 dagen ingediend.

4. De bezwaren

- 4.1 De bezwaren van de HHG tegen de door de CBZ getroffen voorziening vallen uiteen in bezwaren van principiële aard en bezwaren van inhoudelijke aard.
- 4.2 De vertegenwoordigers van de HHG hebben ter zitting van het generale college ondersteund de door de Hervormde gemeente (eerst ter zitting) ingediende bezwaren tegen een gevoegde behandeling van de bezwaren van die gemeente tegen de voorziening van de CBZ (zaaknummer 26/09) en de bezwaren van de HHG tegen die voorziening in deze zaak. Zij achten de Hervormde gemeente geen partij in deze zaak en ervaren gevoegde behandeling als een behandeling van hun bezwaarschrift in een openbare zitting.
- 4.3 De bezwaren van principiële aard van de HHG komen voorts in hoofdzaak hierop neer dat de HHG zichzelf beschouwt als de voortzetting van de Hervormde gemeente zoals die bestond voor 1 mei 2004 en dat er derhalve geen sprake van is dat de HHG een nieuw kerkelijk leven is begonnen.
- 4.4 De HHG verwijst voorts naar afspraken gemaakt in de kerkenraadsvergadering van 21 april 2004 onder meer erop neerkomende dat zij na 1 mei 2004 het kerkgebouw aan de [...] gezamenlijk zou gaan gebruiken met de Hervormde gemeente. In dit verband voert zij ook aan dat ds C., in strijd met gemaakte afspraken, de pastorie heeft moeten verlaten.
- 4.5 De inhoudelijke bezwaren richten zich tegen de in de voorziening genoemde aantallen personen die niet meewilden met de kerkvereniging en het niet treffen van een voorziening voor de uitgetreden leden van de Hervormde gemeente te [Y].
- 4.6 Voorts maakt zij bezwaar tegen de hoogte van toedeling van de kerkrentmeesterlijke en diaconale gelden.
5. Het toetsingskader
- 5.1 Het generale college verstaat onder het treffen van een voorziening krachtens de overgangsbepaling 33 PKO, gelet op de tekst van deze bepaling en de toelichting hierop, dat de voorziening niet meer hoeft te omvatten dan hetgeen noodzakelijk is voor het komen tot nieuw kerkelijk leven van de ontstane nieuwe kerkgemeenschap met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden en onverminderd de maatregelen die nodig zijn voor het voortbestaan van de hervormde gemeente.
- 5.2 Primair dient derhalve de voorziening gericht te zijn op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN en vervolgens -waar dat mogelijk en verantwoord is- op het geven van een handreiking om nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken waarbij de "basisbehoefte" van het kerkelijk leven uitgangspunt vormt.
- 5.3 Dit brengt mee dat de nieuwe kerkgemeenschap in ieder geval moet kunnen beschikken over de kerkelijke gegevens van de leden, die hun registratie in de plaatselijke hervormde gemeente hebben beëindigd en thans behoren tot de HHG. Met het oog op nieuw kerkelijk leven van de betrokkenen is het van belang dat een voorziening aan de HHG de gelegenheid biedt -om gedurende een bepaalde periode- te beschikken over een ruimte voor het houden van erediensten en doordeweekse kerkelijke activiteiten en een ruimte voor het huisvesten van de predikant(en). Ook andere vermogensrechtelijke aspecten worden daarbij in aanmerking genomen.
- 5.4 Aangezien de CBZ, uit hoofde van haar in de overgangsbepalingen neergelegde taak, een grote mate van vrijheid toekomt bij de invulling van de door haar te treffen voorziening, dient het besluit door het generale college terughoudend worden getoetst. Dat betekent dat het generale college slechts beoordeelt of de CBZ bij de totstandkoming van het besluit de nodige zorgvuldigheid in acht heeft genomen en, gelet op de overgangsbepalingen, in redelijkheid tot de invulling van de voorziening heeft kunnen komen.
6. Beoordeling
- 6.1 Ten aanzien van het bezwaar van de HHG en de Hervormde gemeente tegen de gevoegde behandeling van de bezwaren van de HHG en de Hervormde gemeente heeft het generale college reeds ter zitting aangegeven dat het bevoegd is om samenhangende zaken tot een zaak te voegen, maar dat het niet verplicht is daartoe over te gaan. Om procestechnische redenen en omdat het bezwaren van verschillende aard zijn en het bezwaar zowel door de HHG als door de Hervormde gemeente is aangevoerd, heeft het generale college in dit geval besloten dat niet te doen, hoewel het generale college betreurt dat het verzoek door partijen eerst ter zitting is gedaan.
- 6.2 Het generale college is voorts van oordeel dat de kerkvereniging op 1 mei 2004 heeft meegebracht dat alle hervormde gemeenten van rechtswege zijn gaan behoren tot de PKN. Voor de motivering van dit standpunt verwijst het generale college naar zijn eerdere

- uitspraken en naar de uitspraken van de commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de Nederlandse Hervormde Kerk. De bezwaren van de HHG, erop neerkomend dat de HHG zich zelf beschouwt als de voortzetting van de hervormde gemeente zoals die bestond voor de kerkvereniging op 1 mei 2004 en uit dien hoofde bezwaar maakt tegen de voorziening, die door de CBZ is getroffen op basis van de overgangsbepalingen 32 en 33 van de PKO, zijn daarom gebaseerd op het onjuiste uitgangspunt van de HHG. Nu de HHG geen beroep heeft ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank Utrecht van 12 maart 2008 staat bovendien in rechte vast, door het in kracht van gewijsde zijn van het vonnis van de rechtbank Utrecht van 12 maart 2008 ten opzichte van de HHG, dat zij niet de rechtsopvolger is van de Hervormde gemeente te [X] en dat zij geen civielrechtelijke aanspraken heeft op (delen van) het vermogen van de Hervormde gemeente te [X]. Deze bezwaren zijn derhalve ongegrond.
- 6.3 De HHG beroept zich voorts op de in de kerkenraadsvergadering van 21 april 2004 gemaakte afspraken over het gebruik van het kerkgebouw aan de [...]. Het generale college acht ook dit bezwaar ongegrond. De in deze vergadering gemaakte afspraken hadden niet mogen worden gemaakt, nu de kerkorde welke op 1 mei 2004 van kracht zou worden, reeds was aanvaard en een deel (minderheid) van de kerkenraad het voorbehoud had gemaakt dat de gemaakte afspraken nog de goedkeuring van de CBZ zouden behoeven, dit onverminderd de spanningen die zich aanvankelijk bij gezamenlijk gebruik van het kerkgebouw hebben voorgedaan. Dat deze spanningen in de persoonlijke verhoudingen nog steeds bestaan wordt bevestigd door de gevoerde procedures tussen de Hervormde gemeente en de Restauratie Adviescommissie, welke commissie grote sommen geld wist bijeen te brengen voor met name de restauratie van het kerkgebouw aan de [...].
- 6.4 Deze afspraken konden ook niet worden gemaakt voor de voortgezette bewoning van de pastorie door ds C. Daarnaast is van belang dat ds C., zoals alle predikanten die waren overgegaan naar de Hersteld Hervormde Kerk bij zijn losmaking uit het ambt van predikant van de Protestantse Kerk in Nederland van de synode het recht heeft gekregen de ambtswoning nog tot 1 november 2004 te bewonen.
- 6.5 Met betrekking tot het bezwaar tegen de in de voorziening genoemde aantallen personen die niet mee zijn gegaan met de kerkvereniging en zijn overgegaan tot de vorming van een nieuwe kerkgemeenschap, de Hersteld Hervormde gemeente te [X], is het generale college van oordeel dat dit geen invloed heeft gehad op de getroffen voorziening.
- 6.6 Zoals ook de CBZ heeft overwogen, geeft overgangsbepaling 33 PKO aan dat een voorziening dient te worden getroffen met het oog op het komen tot een nieuw kerkelijk leven, indien een aanzienlijk deel van gemeenteleden en/of ambtsdragers van de Hervormde gemeente te [X] van overtuiging zijn, dat zij niet langer deel kunnen uitmaken van de Protestantse Kerk in Nederland, respectievelijk hun ambt niet kunnen vervullen binnen de Protestantse Kerk in Nederland. Dat sprake was van een aanzienlijk deel staat niet ter discussie tussen partijen.
- 6.7 Terecht heeft de CBZ voorts overwogen dat er geen aanleiding was een voorziening te treffen voor het aantal leden dat vanuit de Hervormde gemeente te [Y] naar de HHG was overgegaan, omdat dit aantal leden te gering was om ten laste van de Hervormde gemeente te [Y] een voorziening te treffen.
- 6.8 De CBZ heeft met betrekking tot de kerkrentmeesterlijke aspecten tot uitgangspunt genomen dat een aanzienlijk deel van de meelevende gemeenteleden van de Hervormde gemeente te [X] is overgegaan naar de HHG en dit in deze situatie tot gevolg heeft gehad dat de financiële draagkracht van de Hervormde gemeente aanzienlijk is verzwakt. Voorts is de Hervormde gemeente na vertrek van een aanzienlijk deel van de gemeenteleden verantwoordelijk gebleven voor de minder meelevende leden van de gemeente. Hiermee dient, aldus de CBZ, met het oog op het voortbestaan van de hervormde gemeente (overgangsbepaling 32 PKO) bij het treffen van een voorziening rekening te worden gehouden.
- 6.9 Niettemin heeft de CBZ bepaald dat de financiële situatie van de Hervormde gemeente het toelaat dat een bijdrage wordt betaald ten behoeve van het opbouwen van nieuw kerkelijk leven van de HHG in het bijzonder ten behoeve van het aflossen van schulden die de HHG is aangegaan voor het weer ter beschikking krijgen van ruimte voor kerkdiensten en doordeweekse activiteiten en huisvesting van haar predikant. Dit standpunt heeft zij ter zitting nader toegelicht en daarbij aangegeven dat zij na de bijeenkomst met de kerkenraad op 26 februari 2009 de indruk had gekregen dat er begrip en overeenstemming binnen de kerkenraad van de Hervormde gemeente was over dit deel van de voorziening.

- 6.10 In haar bezwaarschrift in de met deze zaak samenhangende procedure zaaknummer 26/09, nader toegelicht ter zitting van het generale college, heeft de Hervormde gemeente gewezen op de slechte financiële situatie van de Hervormde gemeente, welke slechts een bescheiden overdracht aan de HHG uit haar geldmiddelen toelaat. Verminderde inkomsten uit levend geld staan tegenover toegenomen lasten, waaronder aanzienlijke lasten voor onderhoud van het kerkgebouw, jeugdhonk en verenigingsgebouw en de herstelkosten van de pastorie. Mede in aanmerking genomen de financiële draagkracht van de HHG, acht zij het standpunt van de CBZ tot overdracht van € 150.000,- aan de HHG, hoewel onder aftrek van reeds betaalde bedragen, niet begrijpelijk. Zij betwist dat er binnen de kerkenraad overeenstemming en begrip was over toedeling van € 150.000,- aan de HHG uit het kerkrentmeesterlijk vermogen van de Hervormde gemeente.
- 6.11 In haar reactie op het bezwaarschrift van de Hervormde gemeente, maar ook ter zitting van het generale college heeft de CBZ erkend dat het meerjarenperspectief van de Hervormde gemeente zorgelijk is. Evenwel is de CBZ van oordeel dat een overdracht van € 81.000,- niet van zodanige aard is dat de Hervormde gemeente hierdoor in financiële moeilijkheden zou geraken. Daartoe verwijst zij naar het advies van de RCBB Zuid-Holland van 24 juni 2009, waarin wordt gesteld dat de Hervormde gemeente beleid moet ontwikkelen om op termijn te komen tot een sluitende exploitatie. Ook heeft zij de kerkenraad geadviseerd een begin te maken met voorlichting aan en de voorbereiding van de gemeenteleden.
- 6.12 Zoals voortvloeit uit hetgeen het generale college onder 5.1 tot en met 5.4 heeft overwogen dient bij het treffen van een voorziening in voorkomend geval te worden onderzocht of het mogelijk en verantwoord is aan een nieuwe kerkgemeenschap, zoals in dit geval de HHG, de gelegenheid te bieden om gedurende een bepaalde periode te beschikken over: a) een ruimte voor het houden van erediensten en doordeweekse kerkelijke activiteiten en b) ruimte(n) voor het huisvesten van de predikant(en). Uitgangspunt is dat lopende verplichtingen van de HHG betaald dienen te worden uit zogeheten "levend geld", dus hetgeen de leden van de HHG bijdragen.
- 6.13 Het generale college is er in het licht van het voorgaande en hetgeen in de bezwaarschriften en ter zitting is aangevoerd niet van overtuigd dat de CBZ tijdens de voorbereiding van de voorziening met voldoende zorgvuldigheid heeft beoordeeld of toedeling van een bedrag van € 150.000,- ten laste van het kerkrentmeesterlijk vermogen van de hervormde gemeente een te zware last zou leggen bij deze gemeente en daarmee een bedreiging zou vormen voor het voortbestaan van deze gemeente. Mede in aanmerking genomen de erkenning van de CBZ ter zitting dat het financiële meerjarenperspectief van de Hervormde gemeente als zorgelijk moet worden aangemerkt, is het generale college van oordeel dat de CBZ onvoldoende de verminderde financiële draagkracht van de Hervormde gemeente, zoals door haar zelf verwoord en hiervoor is aangegeven onder 6.8 in haar uiteindelijke besluit heeft betrokken. Zij heeft ook onvoldoende aannemelijk gemaakt dat een bedrag van € 150.000,- (binnen de uitgangspunten verwoord onder 6.10) nodig was als basisbehoefte en als handreiking voor het komen tot nieuw kerkelijk leven van de HHG.
- 6.14 Daarom heeft het generale college in de met deze zaak samenhangende procedure, zaaknummer 26/09 de bezwaren van de Hervormde gemeente te [X] wat betreft de kerkrentmeesterlijke aspecten, gegrond verklaard en de voorziening voor zover het betreft het kerkrentmeesterlijk vermogen, zoals vervat in 5.1 van de voorziening vernietigd en het aan de HHG toekomende kerkrentmeesterlijk bedrag opnieuw vastgesteld.
- 6.15 Omdat de voorziening voor zover het betreft het kerkrentmeesterlijk vermogen zoals vervat in 5.1 van de voorziening in de procedure, zaaknummer 26/09 is vernietigd heeft dit tot gevolg dat ook in deze procedure de voorziening op dit kerkrentmeesterlijk aspect niet in stand kan blijven en zal worden vernietigd. Het aan de HHG toekomende kerkrentmeesterlijk bedrag zal het generale college opnieuw vaststellen, en wel op het bedrag dat reeds aan de HHG is uitgekeerd. Voor het overige kan de voorziening in stand blijven.
- 6.16 Het generale college is van oordeel dat de CBZ, - voor zover het betreft de toedeling van een bedrag van € 125.000,- (zijnde € 150.000,- onder aftrek van de reeds aan de HHG ter beschikking gestelde bedrag van € 25.000,-) aan de diaconie van de HHG- voldoende in aanmerking heeft genomen, dat de voorziening primair gericht dient te zijn op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN en dat vervolgens, waar dat mogelijk en verantwoord is een handreiking kan worden gegeven om nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken, waarbij de basisbehoefte van het kerkelijk leven uitgangspunt vormt. Met de CBZ acht het generale college dit bedrag een voldoende handreiking aan de HHG om een eigen diaconie op te zetten.

- 6.17 Op grond van bovengenoemde feiten en omstandigheden is het generale college van oordeel dat met de voorziening van de CBZ een genoegzame handreiking wordt gegeven aan de HHG.
- 6.18 Behoudens het toegedeelde kerkrentmeesterlijk vermogen, is de voorziening op voldoende zorgvuldige wijze tot stand gekomen. De voorziening is voldoende gemotiveerd. De CBZ heeft naar het oordeel van het generale college voldoende overleg gepleegd met de daarvoor in aanmerking komende kerkelijke organen.
- 6.19 Uit het bovenstaande blijkt dat de ingediende bezwaren van de HHG ongegrond zijn.

## 7. Beslissing

- 7.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart de bezwaren van de Hersteld Hervormde gemeente te [X]-[Y] zoals weergegeven in overweging 4.3 tot en met 4.6 ongegrond;
  - vernietigt het besluit van de CBZ voor zover het betreft de toedeling van het kerkrentmeesterlijk vermogen zoals vervat in 5.1 van de voorziening en bepaalt dit bedrag op € 69.000,- , zijnde het bedrag dat reeds door de Hervormde gemeente te [X] ter beschikking is gesteld aan de HHG;
  - bevestigt het besluit van de CBZ voor wat betreft het overige;
  - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 9 april 2010

door mw mr M.G. J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr H.W.A. Haeck, prof mr J. van Baars, ds J. Vroegindeweyj, ds J.C. Fockens, dhr P.J. Oudshoorn RA.



26/09

Uitspraak op het bezwaar van de kerkenraad van de Hervormde gemeente te [X] tegen de voorziening van de Commissie van Bijzondere Zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten van 17 juni 2009

1. De procedure

- 1.1 Op 22 juli 2009 heeft de kerkenraad van de Hervormde gemeente te [X] (hierna: de Hervormde gemeente) op nader aan te voeren gronden bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) bezwaar aangetekend tegen het besluit van de Commissie van Bijzondere Zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten (hierna: de CBZ), gedateerd 17 juni 2009, door de kleine synode aanvaard in de vergadering van 26 juni 2009, verzonden bij brief van 26 juni 2009, waarbij een voorziening is getroffen ingevolge overgangsbepaling 33 van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: PKO) ten aanzien van de Hersteld Hervormde gemeente [X]-[Y] (hierna: de HHG).
- 1.2 Het bezwaarschrift is nader toegelicht bij brief van 27 augustus 2009.
- 1.3 Op 6 oktober 2009 heeft de CBZ een verweerschrift met vijf bijlagen ingediend.
- 1.4 De mondelinge behandeling van het bezwaar heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 10 december 2009.  
Namens de CBZ zijn verschenen ds G., ds P., mr B. en mr D.  
Namens de Hervormde gemeente zijn verschenen ds H. (voorzitter van de kerkenraad) en de heer P. (ouderling).  
Ter zitting heeft de CBZ een pleitnota overgelegd.
- 1.5 De CBZ en de Hervormde gemeente hebben op schriftelijk verzoek van het generale college bij brieven van 25 januari 2010 en 2 februari 2010 aan het generale college toegezonden de adviezen die aan de CBZ over de voorziening [X] zijn uitgebracht, respectievelijk de meerjarenbegroting van de Hervormde gemeente aangevuld met de vastgestelde begrotingen van 2009 en 2010. Daarbij heeft de Hervormde gemeente er op gewezen dat de vrijwillige bijdrage voor 2004 vrijwel geheel gelijk bleef aan die in de periode na 2004, alsmede dat hierdoor de financiële last voor "hen, die bleven" in deze gemeente enorm is toegenomen en de maximale draagkracht is bereikt.

2. De getroffen voorziening

- 2.1 De door de CBZ op 17 juni 2009 getroffen voorziening komt in hoofdzaak op het volgende neer:
1. ten laste van de Hervormde gemeente wordt aan de HHG een bedrag van € 81.000,- overgedragen, zijnde het door de CBZ vastgestelde bedrag ad € 150.000,- onder aftrek van het reeds door de Hervormde gemeente aan de HHG overgedragen bedrag van € 25.000,- en het voor haar rekening genomen traktement gedurende acht maanden ad ca. € 44.000,-;
  2. aan de diaconie van de HHG wordt een bedrag van € 125.000,- overgedragen, zijnde het door de CBZ -ten laste van de diaconie van de Hervormde gemeente aan de HHG over te dragen-, vastgestelde bedrag ad € 150.000,- onder aftrek van het reeds aan de diaconie van de HHG ter beschikking gestelde bedrag van € 25.000,-.
- 2.2 De effectuering van de voorziening vindt plaats onder de voorwaarden:
1. dat de naam van de Hervormde gemeente te [X] blijft toebehoren aan de Hervormde gemeente dan wel die protestantse gemeente, waarin zij verenigd is, die deel blijft uitmaken van de Protestantse Kerk in Nederland;
  2. dat de HHG conform de gesloten overeenkomst van 31 augustus 2004 tussen de Hersteld Hervormde Kerk en de Protestantse Kerk in Nederland en ingevolge het vonnis van de voorzieningenrechter te Arnhem van 15 mei 2006 inzake de "naamskwestie" geen gebruik zal maken van de naam (of afgeleiden hiervan) van de Hervormde gemeente te [X];
  3. dat dientengevolge de overdracht van vermogensrechtelijke bestanddelen conform deze voorziening alleen plaats zal vinden aan de rechtspersoon "Hersteld Hervormde gemeente te [X]/[Y]" (en haar diaconie) overeenkomstig artikel 1.2 van de vaststellingsovereenkomst tussen de Hersteld Hervormde Kerk en de Protestantse Kerk in Nederland;

4. dat de HHG geen gebruik zal maken van het logo (zegel) en andere vormen van presentatie van de Hervormde gemeente te [X];
5. dat in publieksuitingen en correspondentie de correcte naam van de gemeenten en organen van de Protestantse Kerk in Nederland wordt gebruikt.

### 3. Ontvankelijkheid

- 3.1 Het generale college acht de Hervormde gemeente ontvankelijk in haar bezwaren. Het bezwaarschrift is binnen de termijn van 30 dagen ingediend.

### 4. De bezwaren

- 4.1 De vertegenwoordigers van de Hervormde gemeente hebben (eerst ter zitting van het generale college) bezwaar gemaakt tegen een gevoegde behandeling van de bezwaren van deze gemeente en de met deze zaak samenhangende bezwaren van de HHG tegen de voorziening van de CBZ (zaaknummer 25/09). Zij achten de HHG geen partij in deze zaak en ervaren gevoegde behandeling als een behandeling van hun bezwaarschrift in een openbare zitting.
- 4.2 Toegelicht vanuit historisch perspectief maakt de Hervormde gemeente bezwaar tegen de overgangsbepalingen, van waar uit de CBZ haar werkzaamheden dient te verrichten.
- 4.3 Vanuit juridisch perspectief maakt de Hervormde gemeente bezwaar tegen de hoogte van de aan de HHG over te dragen kerkrentmeesterlijke en diaconale gelden.
- 4.4 Tot slot wijst de Hervormde gemeente op emotionele bezwaren tegen en ingrijpende gevolgen van pastorale aard van de getroffen voorziening en de investeringen die zij heeft moeten doen om de onrust binnen de gemeente weg te nemen en op te roepen tot verdraagzaamheid over en weer.

### 5. Het toetsingskader

- 5.1 Het generale college verstaat onder het treffen van een voorziening krachtens de overgangsbepaling 33 PKO, gelet op de tekst van deze bepaling en de toelichting hierop, dat de voorziening niet meer hoeft te omvatten dan hetgeen noodzakelijk is voor het komen tot nieuw kerkelijk leven van de ontstane nieuwe kerkgemeenschap met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden en onverminderd de maatregelen die nodig zijn voor het voortbestaan van de hervormde gemeente.
- 5.2 Primair dient derhalve de voorziening gericht te zijn op het voortbestaan van de verantwoord is- op het geven van een handreiking om nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken waarbij de "basisbehoefte" van het kerkelijk leven uitgangspunt vormt.
- 5.3 Dit brengt mee dat de nieuwe kerkgemeenschap in ieder geval moet kunnen beschikken over de kerkelijke gegevens van de leden, die hun registratie in de plaatselijke hervormde gemeente hebben beëindigd en thans behoren tot de HHG. Met het oog op nieuw kerkelijk leven van de betrokkenen is het van belang dat een voorziening aan de HHG de gelegenheid biedt -om gedurende een bepaalde periode- te beschikken over een ruimte voor het houden van erediensten en doordeweekse kerkelijke activiteiten en een ruimte voor het huisvesten van de predikant(en). Ook andere vermogensrechtelijke aspecten worden daarbij in aanmerking genomen.
- 5.4 Aangezien de CBZ, uit hoofde van haar in de overgangsbepalingen neergelegde taak, een grote mate van vrijheid toekomt bij de invulling van de door haar te treffen voorziening, dient het besluit door het generale college terughoudend worden getoetst. Dat betekent dat het generale college slechts beoordeelt of de CBZ bij de totstandkoming van het besluit de nodige zorgvuldigheid in acht heeft genomen en, gelet op de overgangsbepalingen, in redelijkheid tot de invulling van de voorziening heeft kunnen komen.

### 6. Beoordeling

- 6.1 Ten aanzien van het bezwaar van de Hervormde gemeente tegen de gevoegde behandeling van de bezwaren van de HHG en de Hervormde gemeente, heeft het generale college reeds ter zitting aangegeven dat het bevoegd is om samenhangende zaken tot een zaak te voegen, maar dat het niet verplicht is daartoe over te gaan. Om proces technische redenen en omdat het bezwaren van verschillende aard zijn en het bezwaar zowel door de HHG als door de Hervormde gemeente is aangevoerd, heeft het generale college in dit geval besloten dat niet te doen, hoewel het generale college betreurt dat het verzoek door partijen eerst ter zitting is gedaan.

- 6.2 Voor wat betreft het bezwaar van de Hervormde gemeente in zijn algemeenheid tegen overdracht van vermogensrechtelijke goederen aan de HHG, toegelicht vanuit historisch perspectief, is het generale college met de CBZ van oordeel dat het niet aan de CBZ, noch aan het generale college is om in zijn algemeenheid de juistheid van de overdracht van vermogensrechtelijke goederen aan de (diaconie van de) HHG ter discussie te stellen. De CBZ en het generale college verrichten hun werkzaamheden immers krachtens de rechtmatig tot stand gekomen overgangsbepalingen. Deze zijn onderdeel van de protestantse kerkorde en op zorgvuldige en wettige wijze tot stand gekomen. Deze bezwaren zijn derhalve ongegrond.
- 6.3 Met betrekking tot de bezwaren tegen de hoogte van de in de voorziening aan de HHG toegedeelde gelden voor diaconie en kerkvoogdij overweegt het generale college als volgt. De CBZ heeft met betrekking tot de kerkrentmeesterlijke aspecten tot uitgangspunt genomen dat een aanzienlijk deel van de meelevende gemeenteleden van de Hervormde gemeente te [X] is overgegaan naar de Hersteld Hervormde gemeente en dat dit in deze situatie tot gevolg heeft gehad dat de financiële draagkracht van de gemeente aanzienlijk is verzwakt. Voorts is de Hervormde gemeente na vertrek van een aanzienlijk deel van de gemeenteleden verantwoordelijk gebleven voor de minder meelevende leden van de gemeente. Hiermee dient, aldus de CBZ, met het oog op het voortbestaan van de Hervormde gemeente (overgangsbepaling 32 PKO) bij het treffen van een voorziening rekening te worden gehouden.
- 6.4 Niettemin heeft de CBZ bepaald dat de financiële situatie van de Hervormde gemeente het toelaat dat een bijdrage wordt betaald ten behoeve van het opbouwen van nieuw kerkelijk leven van de HHG in het bijzonder ten behoeve van het aflossen van schulden die de HHG is aangegaan voor het weer ter beschikking krijgen van ruimte voor kerkdiensten en doordeweekse activiteiten en huisvesting van haar predikant. Dit standpunt heeft zij ter zitting nader toegelicht en daarbij aangegeven dat zij na de bijeenkomst met de kerkenraad op 26 februari 2009 de indruk had gekregen dat er begrip en overeenstemming binnen de kerkenraad van de Hervormde gemeente was over dit deel van de voorziening.
- 6.5 In haar bezwaarschrift, nader toegelicht ter zitting van het generale college, heeft de Hervormde gemeente gewezen op de slechte financiële situatie van de Hervormde gemeente, welke slechts een bescheiden overdracht aan de HHG uit haar geldmiddelen toelaat. Verminderde inkomsten uit levend geld staan tegenover toegenomen lasten, waaronder aanzienlijke lasten voor onderhoud van het kerkgebouw, verenigingsgebouw en jeugdhonk en de herstelkosten van de pastorie. Mede in aanmerking genomen de financiële draagkracht van de HHG, acht zij het standpunt van de CBZ met betrekking tot overdracht van € 150.000,- aan de HHG, hoewel onder aftrek van reeds betaalde bedragen, niet begrijpelijk. Zij betwist dat er binnen de kerkenraad overeenstemming en begrip was over toedeling van € 150.000,- aan de HHG uit het kerkrentmeesterlijk vermogen van de Hervormde gemeente.
- 6.6 In haar reactie op het bezwaarschrift, maar ook ter zitting van het generale college heeft de CBZ erkend dat het meerjarenperspectief van de Hervormde gemeente zorgelijk is. Evenwel is de CBZ van oordeel dat een overdracht van € 81.000,- niet van zodanige aard is dat de Hervormde gemeente hierdoor in financiële moeilijkheden zou geraken. Daartoe verwijst zij naar het advies van de RCBZ Zuid-Holland van 24 juni 2009, waarin wordt gesteld dat de Hervormde gemeente beleid moet ontwikkelen om op termijn tot een sluitende exploitatie te komen. Ook heeft zij de kerkenraad geadviseerd een begin te maken met voorlichting en de voorbereiding van de gemeenteleden.
- 6.7 Zoals voortvloeit uit hetgeen het generale college onder 5.1 tot en met 5.4 heeft overwogen dient bij het treffen van een voorziening in voorkomend geval te worden onderzocht of het mogelijk en verantwoord is aan een nieuwe kerkgemeenschap, zoals in dit geval de HHG, de gelegenheid te bieden om gedurende een bepaalde periode te beschikken over: a) een ruimte voor het houden van erediensten en doordeweekse kerkelijke activiteiten en b) ruimte(n) voor het huisvesten van de predikant(en). Uitgangspunt is dat lopende verplichtingen van de HHG betaald dienen te worden uit zogeheten "levend geld", dus hetgeen de leden van de HHG bijdragen.
- 6.8 Het generale college is er in het licht van het voorgaande en hetgeen in de bezwaarschriften en ter zitting is aangevoerd niet van overtuigd dat de CBZ tijdens de voorbereiding van de voorziening met voldoende zorgvuldigheid heeft beoordeeld of toedeling van een bedrag van € 150.000,- ten laste van het kerkrentmeesterlijk vermogen van de Hervormde gemeente een te zware last zou leggen bij deze gemeente en daarmee een bedreiging zou vormen voor het voortbestaan van deze gemeente. Mede in aanmerking genomen de erkenning van de CBZ

ter zitting dat het financiële meerjarenperspectief van de Hervormde gemeente als zorgelijk moet worden aangemerkt, is het generale college van oordeel dat de CBZ onvoldoende de verminderde financiële draagkracht van de Hervormde gemeente, zoals door haar zelf verwoord en hiervoor is aangegeven in haar uiteindelijke besluit heeft betrokken. Zij heeft ook onvoldoende aannemelijk gemaakt dat een bedrag van € 150.000,- (binnen de uitgangspunten verwoord onder 6.10) nodig was als basisbehoefte en als handreiking voor het komen tot nieuw kerkelijk leven van de HHG.

- 6.9 Daarom zal het generale college de bezwaren van de Hervormde gemeente te [X], wat betreft de kerkrentmeesterlijke aspecten, gegrond verklaren en de voorziening voor zover het betreft het kerkrentmeesterlijk vermogen, zoals vervat in 5.1 van de voorziening, vernietigen en het aan de HHG toekomende kerkrentmeesterlijk bedrag opnieuw vaststellen en wel op het bedrag dat reeds aan de HHG is uitgekeerd, zijnde € 69.000,-. Voor het overige kan de voorziening in stand blijven.
- 6.10 Het generale college is van oordeel dat de CBZ, - voor zover het betreft de toedeling van een bedrag van € 125.000,- (zijnde € 150.000,- onder aftrek van de reeds aan de HHG ter beschikking gestelde bedrag van € 25.000,-) aan de diaconie van de HHG- voldoende in aanmerking heeft genomen, dat de voorziening primair gericht dient te zijn op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN en dat vervolgens, waar dat mogelijk en verantwoord is een handreiking kan worden gegeven om nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken, waarbij de basisbehoefte van het kerkelijk leven uitgangspunt vormt. Met de CBZ acht het generale college dit bedrag een voldoende handreiking aan de HHG om een eigen diaconie op te zetten.
- 6.11 Op grond van bovengenoemde feiten en omstandigheden is het generale college van oordeel dat met de voorziening van de CBZ een genoegzame handreiking wordt gegeven aan de HHG.
- 6.12 Behoudens het toegedeelde kerkrentmeesterlijk vermogen, is de voorziening op voldoende zorgvuldige wijze tot stand gekomen. De voorziening is voldoende gemotiveerd. De CBZ heeft naar het oordeel van het generale college voldoende overleg gepleegd met de daarvoor in aanmerking komende kerkelijke organen.
- 6.13 Uit het bovenstaande blijkt dat de ingediende bezwaren van de Hervormde gemeente gegrond zijn voor wat betreft de kerkrentmeesterlijke aspecten.

## 7. Beslissing

- 7.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart de bezwaren van de Hervormde gemeente te [X] voor wat betreft de kerkrentmeesterlijke aspecten gegrond;
  - vernietigt het besluit van de CBZ voor zover het betreft de toedeling van het kerkrentmeesterlijk vermogen zoals vervat in 5.1 van de voorziening en bepaalt dit bedrag op € 69.000,- , zijnde het bedrag dat reeds door de Hervormde gemeente te [X] ter beschikking is gesteld aan de HHG;
  - bevestigt het besluit van de CBZ voor wat betreft het overige;
  - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 9 april 2010

door mw mr M.G. J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr H.W.A. Haeck, prof mr J. van Baars, ds J. Vroegindeweyj, ds J.C. Fockens, dhr P.J. Oudshoorn RA.

27/09 S

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennisgenomen van:

- a. het bezwaarschrift, bij het generale college ingekomen op 30 juli 2009, van ds X. te [...] (hierna: bezwaarde), gericht tegen het besluit van de Beleidscommissie Predikanten (hierna: beleidscommissie) van 8 juli 2009, strekkende tot verrekening van de neveninkomsten van bezwaarde als geestelijk verzorger met het haar toegekende wachtgeld, en het in het bezwaarschrift vervatte verzoek om opschorting van de werking van dat besluit;
- b. de reactie van de beleidscommissie van 26 augustus 2009 op, onder meer, het verzoek om opschorting;
- c. het onder a bedoelde besluit van de beleidscommissie.

#### Beoordeling

1. In het bezwaarschrift wordt gesteld dat het besluit van de beleidscommissie is gebaseerd op onjuiste feiten en dat artikel 26 van de generale regeling predikantstraktementen daarin onjuist wordt uitgelegd.
2. Een uitvoerig feitenonderzoek strekt in het kader van de beoordeling van dit opschortingsverzoek te ver. Naar voorlopig oordeel van de voorzitter zijn er geen duidelijke aanknopingspunten dat het gedetailleerde chronologische feitenoverzicht in de onder b bedoelde brief van de beleidscommissie onjuist is. Daarbij is in aanmerking genomen dat de daarin vermelde gegevens deels steun vinden in de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing van 11 december 2008, van welke uitspraak het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen op grond van artikel 10 lid 2 onder g ambtshalve kennis heeft genomen.
3. Voorts is door bezwaarde niet weersproken dat haar inkomsten sinds de verrekening van haar neveninkomsten met het wachtgeld, liggen op het niveau van de inkomsten die zij in de periode 2003-2008 heeft ontvangen.
4. Gelet op het voorgaande is niet gebleken van een concreet en zwaarwegend belang van bezwaarde dat aanleiding zou geven tot opschorting van de werking van het door haar bestreden besluit.  
Het verzoek om opschorting zal daarom worden afgewezen. Daarmee wordt niet vooruitgelopen op de uitspraak in de hoofdzaak.

#### Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen wijst het verzoek om opschorting af.

Gedaan te 's-Gravenhage op 26 september 2009  
door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, voorzitter

27/09

Uitspraak op het bezwaar van ds X. te [...]1. Procedure

- 1.1 Bij brief van 29 juli 2009, met bijlage, ingekomen bij het generale college op 30 juli 2009, heeft ds X te [...] (hierna: bezwaarde) bezwaar gemaakt tegen het per brief van 8 juli 2009 aan bezwaarde kenbaar gemaakte besluit van de Beleidscommissie Predikanten (hierna: de Beleidscommissie) om de inkomsten van bezwaarde uit haar werkzaamheden als geestelijk verzorger te verrekenen met het aan haar op grond van ordinantie 3-20-5 toegekende wachtgeld.
- 1.2 Bij brief van 26 augustus 2009, met bijlage, heeft de Beleidscommissie tegen het bezwaar verweer gevoerd.
- 1.3 Bij brief van 21 december 2009, met bijlagen, heeft bezwaarde op het verweer van de Beleidscommissie gereageerd.
- 1.4 Bij brief van 11 januari 2010 heeft de Beleidscommissie nader gereageerd.
- 1.5 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 12 mei 2010. Aldaar zijn verschenen
  - namens bezwaarde: mr H. (gemachtigde) en dhr J. (echtgenoot);
  - namens de Beleidscommissie: dhr P. (hoofd HRM) en dhr R. (teamleider arbeidsvoorwaarden).

2. Het bestreden besluit

- 2.1 Aan haar besluit heeft de Beleidscommissie ten grondslag gelegd dat uit nadere informatie van het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...], waaraan bezwaarde voorheen als predikant was verbonden, was gebleken dat bezwaarde haar nevenwerkzaamheden als geestelijk verzorger niet aan de kerkenraad had gemeld. Daardoor heeft bezwaarde, aldus de motivering van het besluit, de kerkenraad van genoemde gemeente geen gelegenheid gegeven om te beoordelen of die werkzaamheden zouden gaan plaatsvinden in de werktijd van de gemeente en of om die reden verrekening van de neveninkomsten met het traktement zou moeten plaatsvinden, zoals bedoeld in artikel 26 van de generale regeling predikantstraktementen. Voorts heeft de Beleidscommissie relevant geacht dat het college van kerkrentmeesters haar gemeld heeft dat bezwaarde de nevenwerkzaamheden aanvaard heeft in de periode van vrijstelling van werkzaamheden, als bedoeld in ordinantie 3-19, en zij in de gemeente uitdrukkelijk heeft aangegeven nooit meer dan 50% te willen werken.
- 2.2 Op grond van deze informatie heeft de Beleidscommissie besloten de neveninkomsten, die bezwaarde als geestelijk verzorger ontving, in tegenstelling tot wat was bepaald bij de oorspronkelijke toekenning van het wachtgeld bij besluit van 15 mei 2009, met het wachtgeld te verrekenen.

3. Het bezwaar

- 3.1 Bezwaarde heeft aangevoerd dat het bestreden besluit is genomen in strijd met de vereiste zorgvuldigheid omdat zij niet tevoren is gekend in het besluit, dat strekt tot een beperking van het haar oorspronkelijk toegekende wachtgeld, en omdat het besluit is gebaseerd op onjuiste feiten. Bezwaarde betoogt dat onjuist is dat de nevenwerkzaamheden als geestelijk verzorger zijn verricht in haar werktijd als predikant, aangezien zij op deeltijdbasis voor 50% aan de Protestantse gemeente te [...] was verbonden en het haar dus vrijstond om in de resterende tijd andere werkzaamheden te verrichten. Zij betwist te hebben verklaard dat zij nooit meer dan 50% zou willen werken en voert aan dat zij in de periode dat zij aan genoemde gemeente verbonden was, naast haar werkzaamheden als predikant, ook andere werkzaamheden heeft vervuld als docent.
- 3.2 Voorts betoogt bezwaarde dat zij op grond van artikel 26 van de generale regeling predikantstraktementen niet verplicht was melding te maken van, c.q. toestemming te vragen voor, het verrichten van nevenwerkzaamheden, aangezien zij predikant in deeltijd was en de nevenwerkzaamheden niet tijdens die deeltijd werden verricht. Voorzover wel toestemming was vereist had deze volgens bezwaarde niet kunnen worden onthouden, omdat de gemeente door de nevenwerkzaamheden niet in haar belangen werd geschaad. In ieder geval kan het niet melden van, c.q. vragen van toestemming voor, de nevenwerkzaamheden volgens bezwaarde niet leiden tot een korting op het wachtgeld.

#### 4. Feitelijke achtergrond

- 4.1 Het generale college gaat uit van de volgende, uit de stukken blijkende dan wel blijkens het verhandelde ter zitting tussen partijen niet in geschil zijnde, feiten.
- 4.2 Bezwaarde was sinds 2003 in deeltijd voor 50% als predikant verbonden aan de Protestantse gemeente te [...]. Zij is in februari 2008 op grond van ordinantie 3-19 vrijgesteld van die werkzaamheden en heeft tegen de verlenging van die vrijstelling, per 15 april 2008, bezwaar gemaakt. Per 1 juni 2009 is zij op grond van ordinantie 3-20 van genoemde gemeente losgemaakt.
- 4.3 Bezwaarde is haar werkzaamheden als geestelijk verzorger gaan verrichten in september 2008 op een deeltijdbasis van 40%.
- 4.4 De verrekening heeft betrekking op de periode juni 2009 t/m april 2010. Vanaf mei 2010 ontvangt bezwaarde het volledige wachtgeld.

#### 5. Beoordeling

- 5.1 Voorzover bezwaarde heeft aangevoerd dat zij voor de nevenwerkzaamheden als geestelijk verzorger geen toestemming hoefde te vragen aan de kerkenraad, gaat dat betoog niet op. Ten tijde van de aanvang van die werkzaamheden luidde artikel 26 lid 1 van de generale regeling predikantstraktementen aldus, dat de predikant voor het verrichten van nevenwerkzaamheden als bedoeld in ordinantie 3-24 vooraf schriftelijk toestemming aan de kerkenraad vraagt. Een voorbehoud met betrekking tot een predikant in deeltijdfunctie bestond niet langer in die regeling.
- 5.2 Met het voorgaande is evenwel niet de vraag beantwoord of het niet melden van, c.q. vragen van toestemming voor, de nevenwerkzaamheden reeds dient te leiden tot verrekening van de inkomsten uit die werkzaamheden met het wachtgeld. Zodanig gevolg was in de kerkordelijke bepalingen, zoals die luiden ten tijde van het bestreden besluit, niet verbonden aan het achterwege laten van een melding, c.q. verzoek om toestemming. De in dit opzicht inmiddels aangebrachte wijziging in de wachtgeldregeling kan, daar het om een voor de betrokken predikant nadeliger bepaling gaat, niet met terugwerkende kracht op bezwaarde worden toegepast.
- 5.3 Na het voorgaande resteert ter beoordeling of de Beleidscommissie aan de overige informatie – los van het aspect van de melding van de nevenwerkzaamheden – die haar door het college van kerkrentmeesters is verstrekt, de gevolgtrekking heeft kunnen verbinden dat de nevenwerkzaamheden van bezwaarde als geestelijk verzorger zijn verricht in de voor de predikantswerkzaamheden beschikbare werktijd van 50% en daarom voor verrekening in aanmerking komen.
- Aan die gevolgtrekking heeft de Beleidscommissie de volgende informatie ten grondslag gelegd:
- bezwaarde heeft de nevenwerkzaamheden aanvaard in de periode dat haar vrijstelling van werkzaamheden was verleend op grond van ordinantie 3-19;
  - bij haar beroep te [...] heeft bezwaarde uitdrukkelijk medegedeeld nooit meer dan 50% te willen werken, in verband met haar wens om naast het predikantschap te studeren en haar hobby uit te oefenen en wegens haar zwakke gezondheid;
  - bezwaarde is in de loop van 2008 zonder medeweten van de kerkenraad verhuisd naar een plaats op 145 kilometer afstand van [...] en heeft geen afspraken gemaakt over haar beschikbaarheid en bereikbaarheid voor het predikantswerk te [...].
- 5.4 Ten aanzien hiervan wordt als volgt overwogen.
- Uit het feit dat de nevenwerkzaamheden zijn aangevangen tijdens de periode waarin bezwaarde van haar predikantswerkzaamheden was vrijgesteld, kon de Beleidscommissie niet zonder meer afleiden dat de nevenwerkzaamheden in de voor het predikantschap beschikbare werktijd zijn verricht. Naar uit de stukken blijkt heeft bezwaarde immers vóór de aanvang van de nevenwerkzaamheden bezwaar gemaakt tegen de vrijstelling. Bovendien is niet in geschil dat de nevenwerkzaamheden werden verricht in een deeltijdfunctie van 40%, hetgeen in omvang derhalve geen beletsel hoefde te vormen voor het (blijven) uitoefenen van predikantswerkzaamheden in een deeltijd van 50%.
- Bezwaarde heeft voorts gemotiveerd betwist dat zij heeft verklaard nooit meer dan 50% te willen werken. Zij heeft daarbij gewezen op de omstandigheid dat zij ook na aanvaarding van het beroep in [...] naast haar predikantswerkzaamheden andere werkzaamheden heeft verricht als docent. In de stukken heeft het generale college voorts geen aanknopingspunt voor een dergelijke verklaring kunnen vinden.

Dat bezwaarde om gezondheidsredenen niet meer dan 50% zou kunnen werken heeft de Beleidscommissie op grond van de aan haar verstrekte informatie niet kunnen aannemen. Ter zitting is gebleken dat die informatie uitsluitend is ontleend aan mededelingen van de kerkenraad dat bezwaarde in een eerdere gemeente meer dan 50% had gewerkt en zij in het begin van haar predikantschap te [...] regelmatig ziek was. Het bestreden besluit is niet gebaseerd op enig (medisch) bewijs uit objectieve bron dat bezwaarde slechts voor 50% arbeidsgeschikt was.

Gelet op het voorgaande heeft de Beleidscommissie ook aan de verhuizing van bezwaarde – die volgens haar overigens pas is geformaliseerd in december 2008, nadat in de procedure in het kader van ordinantie 3-20 was bepaald dat zij de pastorie uiterlijk in februari 2009 zou moeten hebben verlaten – niet de gevolgtrekking kunnen verbinden dat bezwaarde niet langer voor predikantswerkzaamheden beschikbaar was.

- 5.5 Uit hetgeen in 5.4 is overwogen volgt dat de Beleidscommissie het bestreden besluit heeft genomen zonder voldoende onderzoek te doen naar de relevante feiten en omstandigheden en aldus bij het nemen van het besluit niet de vereiste zorgvuldigheid in acht heeft genomen. Het bestreden besluit kan daarom niet in stand blijven.

## 6. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- vernietigt het besluit van de Beleidscommissie Predikanten, dat bij brief van 9 juli 2008 kenbaar is gemaakt aan bezwaarde;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 1 juli 2010

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindeweyj, dhr J.B.W. van Vark R.A.



29/09

Uitspraak op de beroep van de heer F., wonende te [...].1. De procedure

- 1.1 Op 10 augustus 2009 heeft de heer F. – hierna te noemen F. – bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) beroep aangetekend tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het regionale college), gedateerd 1 juli 2008 – verzonden op 3 augustus 2009 – waarbij het bezwaarschrift van F. niet-ontvankelijk is verklaard.
- 1.2 Op 6 oktober 2009 heeft het college van kerkrentmeesters van de hervormde gemeente te [...] (hierna: het college van kerkrentmeesters) een verweerschrift ingediend.
- 1.3 F. heeft op 15 oktober 2009 schriftelijk gereageerd op het verweerschrift van het college van kerkrentmeesters.
- 1.4 Partijen hebben niet verzocht te worden gehoord en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. De uitspraak van het regionaal college en het beroep

- 2.1 In zijn onder 1.1 vermelde uitspraak heeft het regionale college het bezwaarschrift van F. van 10 augustus 2009 niet-ontvankelijk verklaard, omdat het niet binnen de in ordinantie 12.3.4 van de kerkorde voorgeschreven termijn was ingediend. Het regionale college heeft overwogen dat F. bij het bezwaarschrift een afschrift van zijn brief van 10 maart 2009 gericht aan het regionale college voor de behandeling van beheerszaken had bijgevoegd, waaruit het regionale college afleidt dat F. al op 10 maart 2009 op de hoogte was van het bestaan van het bewuste huurcontract.
- 2.2 F. voert in beroep – zakelijk weergegeven – aan dat het regionale college voor de behandeling van beheerszaken hem bij brief van 13 mei 2009 heeft gewezen op de mogelijkheid zijn bezwaren voor te leggen aan het regionale college, zodat hij het onterecht acht dat het regionale college hem niet-ontvankelijk heeft verklaard nadat hij van deze mogelijkheid gebruik heeft gemaakt. Voor het overige voert F. in beroep aan dat hij zich niet kan voorstellen dat het doorverhuren of onderverhuren van de kosterwoning een rechtmatige zaak is.

3. Beoordeling

- 3.1 Op grond van ordinantie 12.3.4 dienen bezwaren door middel van een bezwaarschrift bij het bevoegde college voor de behandeling van bezwaren en geschillen te worden ingediend binnen 30 dagen na de dag waarop de beslissing werd verzonden of na de dag waarop daarvan redelijkerwijs kennis kon worden genomen.
- 3.2 In 2003 is J. aangesteld als koster van de [...]kerk te [...] voor 20 uur per week. J. huurt met goedvinden van het college van kerkvoogden de woning aan de [...]weg te [...] ten gunste van zijn dochter, die daar woonachtig is.
- 3.3 Het college van kerkrentmeesters heeft gesteld dat het adres van J. al in 2003 is opgenomen in het kerkblad en dat ook in de jaarrekeningen vanaf 2003 melding gemaakt wordt van het feit dat J. de kosterwoning niet zelf in gebruik heeft.
- 3.4 Het generale college is van oordeel dat uit de brief, die F. op 10 maart 2009 aan het regionale college voor de behandeling van beheerszaken heeft doen toekomen en die door F. in het geding is gebracht, valt af te leiden dat hij in ieder geval op laatstgenoemde datum kennis droeg van het feit, dat de kosterwoning aan derden werd verhuurd.
- 3.5 Het bezwaarschrift is derhalve niet tijdig bij het regionale college ingediend. Dat het regionale college voor de behandeling van beheerszaken bij brief van 13 mei 2009 wijst op de mogelijkheid het bezwaar voor te leggen aan het regionale college doet daaraan niets af. Uit de bewoordingen van deze brief blijkt niets anders dan dat het regionale college voor de behandeling van beheerszaken slechts heeft willen wijzen op de in de kerkorde opgenomen rechtsgang bij het regionale college zonder zich uit te laten of zulks op dat moment nog tijdig kon gebeuren.
- 3.6 Het regionale college heeft het bezwaarschrift van F. terecht niet-ontvankelijk verklaard. Het beroep van F. is derhalve ongegrond.

4. Beslissing

- 4.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart het beroep van F. ongegrond;
  - bevestigt de tussen partijen gewezen uitspraak van het regionale college van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland van 1 juli 2008, verzonden op 30 augustus 2009;
  - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 5 februari 2010

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewey, mw mr J.C. Nouwt, dhr J.B.W. van Vark RA.

29/09 H

Uitspraak op het verzoek van F. te [...] om herziening van de uitspraak van het generale college van 5 februari 2010

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 3 maart 2010, ingekomen op 5 maart 2010, heeft F. verzocht om herziening van de uitspraak van het generale college van 5 februari 2010, nr. 29/09, waarbij het generale college het beroep van F. tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland, verzonden op 3 augustus 2009, ongegrond heeft verklaard.
- 1.2 Bij brief van 7 juni 2010 heeft het college van kerkrentmeesters van de Hervormde gemeente te [...] op het herzieningsverzoek gereageerd.
- 1.3 Per e-mail van 1 juli 2010 en per e-mail van 6 juli 2010 heeft F. nog een aanvulling gegeven op zijn verzoek om herziening, waarop het college van kerkrentmeesters bij brief van 4 augustus 2010 heeft gereageerd.

2. Beoordeling

- 2.1 Ingevolge ordinantie 12-11 kan herziening uitsluitend aan de orde komen indien het generale college feiten en omstandigheden ontmoet waarmee bij het nemen van de betreffende eindbeslissing geen of onvoldoende rekening is gehouden en die, als zij in aanmerking genomen waren, naar de mening van het generale college tot een andere uitspraak aanleiding zouden hebben gegeven.
- 2.2 In het herzieningsverzoek voert F. in de eerste plaats aan dat de leden van de Hervormde gemeente te [...] nooit zijn ingelicht over de in de uitspraak van 5 februari 2010 bedoelde verhuur van de kosterswoning aan derden. Voorts voert hij in het verzoek – deels opnieuw – inhoudelijke bezwaren tegen deze verhuur aan.
- 2.3 Het aldus aangevoerde levert geen grond op voor herziening. Het generale college heeft in de uitspraak van 5 februari 2010 beslist dat F. niet tijdig bezwaar heeft gemaakt tegen de verhuur van de kosterswoning, aangezien hij in ieder geval op 10 maart 2009 daarvan kennis droeg. Met betrekking tot deze vaststelling behelst het herzieningsverzoek geen feiten of omstandigheden waarmee bij het doen van de uitspraak van 5 februari 2010 geen rekening is gehouden. Of andere leden van de Hervormde gemeente te [...] over de verhuur zijn ingelicht, is nu die niet betrokken zijn in deze procedure, niet van belang. De inhoudelijke bezwaren die F. in zijn herzieningsverzoek aanvoert zijn, nu de uitspraak van 5 februari 2010 uitsluitend betrekking heeft op de termijnoverschrijding, geen feiten en omstandigheden die tot een andere uitspraak aanleiding zouden hebben gegeven. Het verzoek zal daarom worden afgewezen.

3. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- wijst het verzoek om herziening af;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van het bezwaar, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de Kerk.

Aldus gewezen op 15 september 2010 door

mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindeweyj, dhr J.B.W. van Vark RA.

30/09 S

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennisgenomen van:

- a. het op 20 augustus 2009 bij het generale college ingekomen beroepschrift van de Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten in de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: Pensioenfonds), gericht tegen de uitspraak van de Commissie van Beroep van het Pensioenfonds van 22 juli 2009 op het bezwaar van A., voorheen predikant, (hierna: A.) tegen het besluit van het Pensioenfonds van 15 april 2009 tot bevestiging van de afwijzing – bij besluit van 16 januari 2009 – van het verzoek van A. om hem een arbeidsongeschiktheidspensioen toe te kennen;
- b. het in het beroepschrift vervatte verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging van de uitspraak van de Commissie van Beroep, die inhoudt dat het besluit van het Pensioenfonds wordt vernietigd en aan het Pensioenfonds wordt opgedragen binnen vier weken na dagtekening van de uitspraak een besluit te nemen tot toekenning, met ingang van 7 januari 2009, van een arbeidsongeschiktheidspensioen aan A. wegens algehele arbeidsongeschiktheid;
- c. de brief van A. van 1 september 2009 met reactie op het verzoek om opschorting, die eveneens een antwoord bevat op door de voorzitter gevraagde inlichtingen;
- d. de brief van het Pensioenfonds van 31 augustus 2009, in antwoord op de door de voorzitter gevraagde inlichtingen;
- e. de stukken die de Commissie van Beroep ter beschikking stonden.

#### Beoordeling

1. Het Pensioenfonds en A. verschillen van mening over de vraag of een (voormalig) deelnemer van het Pensioenfonds al dan niet een arbeidsongeschiktheidspensioen kan worden toegekend zonder dat aan die deelnemer emeritaat is verleend wegens arbeidsongeschiktheid. Daarbij gaat het met name om de uitleg van artikel 14-1 van het pensioenreglement.
2. Welke uitleg voor juist moet worden gehouden zal het generale college, mede in het licht van hetgeen de Commissie van Beroep hierover heeft overwogen, beoordelen in de hoofdzaak. In het kader van dit verzoek om opschorting wordt niet vooruitgelopen op dit oordeel, aangezien de in beroep voorliggende vraag niet eerder door het generale college is beoordeeld en de beantwoording daarvan zaakoverstijgende gevolgen kan hebben. Bovendien zijn bij het generale college nog twee, met deze zaak samenhangende, beroepen aanhangig (20A/09 en 20B/09) over het niet-inwilligen door het breed moderamen van de classicale vergadering van het verzoek van A. om hem, met name met het oog op de toekenning van arbeidsongeschiktheidspensioen, emeritus te verklaren. In die beroepen gaat het om de – ook voor de eerste maal aan de beoordeling van het generale college onderworpen – uitleg van ordinantiebepaling 3-25-1.
3. Gelet op het voorgaande wordt thans uitsluitend beoordeeld of er gezien de betrokken belangen aanleiding bestaat om de tenuitvoerlegging van de uitspraak van de Commissie van Beroep te schorsen.
  - 3.1 Het door A. gestelde belang dat opschorting van de tenuitvoerlegging tot schade voor de Protestantse Kerk in Nederland c.q. het Pensioenfonds zal leiden door het oplopen van bedragen wegens verdragingsrente, kan geen gewicht in de schaal leggen aan de zijde van A. Daargelaten dat de Protestantse Kerk in Nederland als zodanig niet als partij in deze procedure is betrokken, is het oplopen van rente een omstandigheid die niet ten nadele strekt van A., maar – indien de uitspraak van de Commissie van Beroep zou worden bevestigd – van het Pensioenfonds, dat evenwel door zijn in beroep ingenomen standpunt te kennen heeft gegeven dit risico te aanvaarden.
  - 3.2 Tegenover het belang van A. om zijn – uit de antwoorden van partijen blijkende – achteruitgang in inkomsten niet langer te laten voortduren, staat het belang van het Pensioenfonds om geen besluit te nemen tot toekenning – en daarmee uitbetaling – van arbeidsongeschiktheidspensioen zolang de bevoegdheid tot toekenning en uitbetaling van zodanig pensioen niet in beroep is komen vast te staan.
  - 3.3 De voorzitter hecht aan laatstgenoemde belang meer gewicht. Daarbij is in aanmerking genomen dat het terugdraaien van een toekenningsbesluit van het Pensioenfonds en op grond daarvan gedane uitbetalingen – na een eventuele vernietiging van de uitspraak van de Commissie van Beroep – tot verdere procedures en verrekeningsperikelen zou kunnen leiden. Het door A. gestelde ontbreken van een restitueringsrisico – wat daarvan ook zij – is daarbij van

onvoldoende gewicht, aangezien het verkrijgen van ouderdomspensioen voor A., gelet op diens leeftijd, in de komende jaren nog niet aan de orde is.

Om tegemoet te komen aan het belang van A. om binnen afzienbare tijd duidelijkheid te verkrijgen over zijn recht op arbeidsongeschiktheidspensioen, heeft het generale college de mondelinge behandeling van het beroep van het Pensioenfonds en van de beroepen in de samenhangende zaak 20A/09 en 20B/09 bij voorrang bepaald op 28 oktober aanstaande.

- 3.4 Uit het voorgaande volgt dat het verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging van de uitspraak van de Commissie van Beroep zal worden toegewezen.

#### Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen bepaalt dat de tenuitvoerlegging van de uitspraak van de Commissie van Beroep van 22 juli 2009 wordt opgeschort totdat het generale college uitspraak heeft gedaan op het daartegen ingestelde beroep.

Gedaan te 's-Gravenhage op 26 september 2009  
door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, voorzitter

30/09

Uitspraak op het beroep van de Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten in de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: Pensioenfonds), gevestigd te Utrecht tegen de uitspraak van de Commissie van Beroep van het Pensioenfonds van 22 juli 2009, zaaknummer CVB 09/01

1. De procedure
  - 1.1 Bij brief van 19 augustus 2009, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen op 20 augustus 2009, is het Pensioenfonds in beroep gekomen tegen de uitspraak van de Commissie van Beroep van het Pensioenfonds van 22 juli 2009 op het bezwaar van A., voorheen predikant (hierna: A.), tegen het besluit van het Pensioenfonds van 15 april 2009 tot bevestiging van de afwijzing- bij besluit van 16 januari 2009- van het verzoek van A. om hem een arbeidsongeschiktheidspensioen toe te kennen.
  - 1.2 Tevens bevat het beroepschrift een verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging van de uitspraak van de Commissie van Beroep, die inhoudt dat het besluit van het Pensioenfonds wordt vernietigd en aan het Pensioenfonds wordt opgedragen binnen vier weken na dagtekening van de uitspraak een besluit te nemen tot toekenning met ingang van 7 januari 2009, van een arbeidsongeschiktheidspensioen aan A. wegens algehele arbeidsongeschiktheid.
  - 1.3 Op het verzoek tot opschorting heeft de voorzitter van het generale college beslist op 26 september 2009 en daarbij bepaald dat de tenuitvoerlegging van de uitspraak van de Commissie van Beroep van 22 juli 2009 wordt opgeschort totdat het generale college uitspraak heeft gedaan op het daartegen ingestelde beroep.
  - 1.4 Op 1 oktober 2009 heeft mr. drs. T., advocaat te [...], bij het generale college een reactie ingediend op het beroep van het Pensioenfonds.
  - 1.5 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 28 oktober 2009.  
Aldaar zijn verschenen:  
namens het Pensioenfonds: drs. P. ;  
namens de heer A.: de heer en mevrouw A., de heer B. (adviseur van de heer A.), zijn raadsman mr. drs. T. met de heer G. (stagiaire).  
Mr. drs. T. heeft ter zitting een pleitnota overgelegd.
2. Beroepstermijn
  - 2.1 Het beroep in deze zaak is tijdig binnen de in ordinantie 12-8-2 voorgeschreven termijn ingediend.
3. De bestreden uitspraak en de gronden van beroep
  - 3.1 A. heeft bij brief van 30 juli 2008 het Pensioenfonds verzocht hem een arbeidsongeschiktheidspensioen toe te kennen als bedoeld in artikel 14 van het pensioenreglement.
  - 3.2 De directie van het Pensioenfonds heeft dit verzoek afgewezen bij besluit van 16 januari 2009, nader toegelicht bij e-mailbericht van de directeur aan de advocaat van A., mr. T., van 21 januari 2009. Bij brief van 16 februari 2009 heeft A. het bestuur van het Pensioenfonds verzocht het besluit te herzien. Bij besluit van 15 april 2009 heeft het bestuur van het Pensioenfonds het besluit van de directie bevestigd.
  - 3.3 Op verzoek van partijen heeft de Commissie van Beroep het herzieningsverzoek genoemd onder 3.2 als bij de Commissie van Beroep ingediend bezwaarschrift in de zin van ordinantie 12-5 in behandeling genomen, gericht tegen het besluit van het bestuur van 15 april 2009.
  - 3.4 Het Pensioenfonds heeft bij brieven van 26 november 2008 het breed moderamen van de klassicale vergadering van [...] en de heer A. bericht dat de keuringsarts A. volledig (80-100%) ongeschikt heeft verklaard voor het ambt van gemeentepredikant en dat er geen indicaties waren voor reïntegratie. Het Pensioenfonds heeft de klassicale vergadering tevens gevraagd om A. met ingang van een in overleg met de predikant en de gemeente vast te stellen datum, volledig emeritaat te verlenen wegens arbeidsongeschiktheid.
  - 3.5 Een vergelijkbaar verzoek is ingediend door de raadsman van de heer A. bij brief van 11 december 2008.
  - 3.6 Bij brief van 23 december 2008 heeft het breed moderamen besloten vooralsnog geen emeritaatsverklaring wegens arbeidsongeschiktheid af te geven om de volgende redenen:

- a) in de Kerkorde is geen termijn bepaald, waarbinnen moet worden beslist op een emeritaatsverzoek;
- b) de overtuiging dat er geen gronden zijn om de tuchtrechtelijke procedure te beïnvloeden, door in te gaan op uw suggestie de beslissingen van het moderamen en het regionaal college voor het opzicht op elkaar af te stemmen.
- 3.7 Tegen het besluit van het breed moderamen de emeritaatsverklaring vooralsnog niet af te geven, heeft A. bezwaar ingesteld bij het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in de kerkprovincie Utrecht. Dit college heeft bij beslissing van 1 mei 2009 geoordeeld dat de classicale vergadering binnen dertig dagen na dagtekening van de uitspraak een beslissing neemt inzake het verzoek van A. tot toekenning van emeritaat wegens arbeidsongeschiktheid.
- 3.8 Het breed moderamen en A. hebben tegen deze uitspraak beroep ingesteld bij het generale college. Bij separate uitspraak heeft het generale college op de beroepen in deze samenhangende zaken 20A/09 en 20B/09 heden beslist.
- 3.9 Artikel 14-1 van het pensioenreglement luidt als volgt:  
 “Het arbeidsongeschiktheidspensioen gaat in op de dag waarop de deelnemer emeritaat is verleend wegens arbeidsongeschiktheid dan wel vanwege gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid vermindering van werktijd ontvangt dan wel losgemaakt wordt van de gemeente. Het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt uitgekeerd zolang de arbeidsongeschiktheid duurt, doch uiterlijk tot de pensioendatum.”
- 3.10 Overwegende dat het Pensioenfonds een onjuiste uitleg heeft gegeven aan dit artikel 14-1 van het pensioenreglement heeft de Commissie van Beroep het bestreden besluit vernietigd en het Pensioenfonds op gedragen binnen vier weken na dagtekening van haar beslissing een nieuw besluit te nemen dat er toe strekt de heer A. wegens algehele arbeidsongeschiktheid een arbeidsongeschiktheidspensioen als bedoeld in artikel 14 van het pensioenreglement toe te kennen met ingang van 7 januari 2009. Aan haar beslissing legt de Commissie van Beroep de volgende overwegingen ten grondslag:
- de strekking van artikel 14-1, welke er van uitgaat dat “aanspraak” op arbeidsongeschiktheidspensioen als bedoeld in artikel 3 van de generale regeling predikantpensioenen en artikel 4-2 van het pensioenreglement, ontstaat als de predikant als gevolg van arbeidsongeschiktheid niet meer (geheel) zijn werkzaamheden kan vervullen en diens dienstbetrekking op grond daarvan geheel of gedeeltelijk eindigt. Voorwaarde voor de aanspraak op dit pensioen is het ontstaan en voortduren van arbeidsongeschiktheid, terwijl het tijdstip waarop dit pensioen ingaat samenvalt met het tijdstip waarop de dienstbetrekking wegens arbeidsongeschiktheid eindigt of overeenkomstig de mate van arbeidsongeschiktheid in omvang wordt verminderd. Aldus treedt het pensioen onmiddellijk in de plaats van het traktement voor zover dat wegvalt door het einde van het dienstverband of door de vermindering van de omvang daarvan;
  - het onderscheid dat de bepaling voor de wijze van beëindiging maakt tussen emeritaat wegens arbeidsongeschiktheid en losmaking wegens arbeidsongeschiktheid vindt slechts zijn grond in het al dan niet blijvend karakter van de arbeidsongeschiktheid. De losmaking, genoemd in artikel 14-1 ziet kennelijk op losmaking als gevolg van arbeidsongeschiktheid die niet van zodanig blijvende aard is dat emeritaat op zijn plaats is, waarbij de Commissie van Beroep verwijst naar ordinantie 3-25 (blijvend niet in staat zijn werkzaamheden van een predikant te verrichten); alsmede de in artikel 3-32-1 (oud) van de generale regeling predikantstraktementen voorgeschreven losmaking in het geval van gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid die leidde tot een arbeidsgeschikt deel dat kleiner was dan de minimale werktijd van een derde als bedoeld in ordinantie 3-17-1. Voorts verwijst de Commissie van Beroep naar de mogelijkheid van losmaking die artikel 24-5 van de generale regeling voor de predikantstraktementen geeft in het geval waarin een predikant gedurende twee jaar geen werkzaamheden heeft verricht wegens ziekte, zonder dat hoeft vast te staan dat de predikant blijvend niet in staat zal zijn de werkzaamheden van een predikant te verrichten;
  - zowel het Pensioenfonds als A. gaan er van uit dat A. blijvend arbeidsongeschikt is voor het uitoefenen van het ambt van gemeentepredikant overeenkomstig de constatering van de keuringsarts dat voor reïntegratie geen indicatie bestaat;

- vaststaat dat de heer A. arbeidsongeschikt is geworden in de periode dat hij deelnemer was in de pensioenregeling;
  - de hiervoor genoemde strekking van artikel 14-1 brengt mee dat nu vaststaat dat de heer A. arbeidsongeschikt is geworden in de periode dat hij deelnemer was in de pensioenregeling, hij "aanspraak" heeft gekregen op het arbeidsongeschiktheidspensioen, en dat "voor het tijdstip waarop dit pensioen ingaat" beslissend moet worden geacht het tijdstip waarop zijn dienstverband wegens arbeidsongeschiktheid is beëindigd. Dat is het tijdstip waarop hij door het generale college voor het opzicht uit het ambt is ontzet, nu de gronden daarvoor nauw samenhangen met de arbeidsongeschiktheid. Doordat het dienstverband is geëindigd heeft voor de toepassing van artikel 14-1 de emeritaatsverklaring geen betekenis meer;
  - de Commissie heeft nog gezien of voor de ingangsdatum van het arbeidsongeschiktheidspensioen het verzuimprotocol van 1 januari 2009, volgens welke als datum van ingang van het arbeidsongeschiktheidspensioen de datum geldt die in de keuringsuitslag is vermeld, in deze zaak toepassing hoort te vinden. De Commissie is van oordeel dat dat niet zo is en acht daarbij van belang dat de aanvraag tot toekenning van het emeritaatspensioen, de keuring en het verzoek om emeritaatsverlening dateren van voor het van kracht worden van het nieuwe verzuimprotocol en dat, indien het emeritaat was verleend ook dit zou zijn gebeurd op een daarvoor gelegen tijdstip;
  - de Commissie van Beroep heeft voorts nog overwogen dat bij de uitleg van artikel 14-1 geen rol kunnen spelen bijzondere feiten en omstandigheden die zouden kunnen meebrengen dat een deelnemer die in beginsel aanspraak heeft op het arbeidsongeschiktheidspensioen nochtans daarvan dient te worden uitgesloten, zoals in de gevallen waarop artikel 14-7 ziet. Daarop is door het Pensioenfonds ook geen beroep gedaan.
- 3.11 Het Pensioenfonds heeft zich in beroep verweerd tegen deze uitleg van artikel 14-1 van de Commissie van Beroep en daarbij aangevoerd dat deze uitleg en meer in het bijzonder de opvatting van het Pensioenfonds: "Doordat het dienstverband is geëindigd heeft voor de toepassing van artikel 14-1 de emeritaatsverlening geen betekenis meer" de vrijheid geeft af te wijken van de procedure, zoals deze tussen haar en de kerk is overeengekomen.
4. De beoordeling
- 4.1 Het Pensioenfonds en A. verschillen van mening over de vraag of een (voormalig) deelnemer van het Pensioenfonds al dan niet een arbeidsongeschiktheidspensioen kan worden toegekend zonder dat de deelnemer emeritaat is verleend wegens arbeidsongeschiktheid. Daarbij gaat het om de uitleg van artikel 14-1 van het pensioenreglement.
- 4.2 In zijn beroep heeft het Pensioenfonds aangegeven in beginsel te kunnen instemmen met de door de Commissie van Beroep gegeven uitleg aan artikel 14-1 van het pensioenreglement en de door de Commissie genoemde verschillende wijzen waarop een predikant in aanmerking kan komen voor een geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschiktheidspensioen. Het Pensioenfonds heeft slechts bezwaren tegen het onder 3.11 geciteerde overweging van de Commissie van Beroep omdat naar zijn oordeel hiermee wordt getreden buiten de procedure zoals deze tussen de kerk en het Pensioenfonds is overeengekomen. Die bevoegdheid komt het Pensioenfonds niet toe. Het Pensioenfonds is immers slechts uitvoerder van de regeling die inhoudt dat het pensioen pas ingaat op de dag waarop de deelnemer emeritaat is verleend, aldus het Pensioenfonds.
- 4.3 Uit de hiervoor weergegeven overwegingen van de Commissie van Beroep blijkt duidelijk dat met de door de Commissie gegeven uitleg van artikel 14-1 van het pensioenreglement niet wordt afgeweken van de tekst en de strekking van de wettelijke regeling die er zoals ook de Commissie van Beroep heeft overwogen toe strekt dat de aanspraak op arbeidsongeschiktheidspensioen moet worden onderscheiden van het moment waarop dit pensioen ingaat. Dat aanspraak bestaat op arbeidsongeschiktheidspensioen wegens algehele arbeidsongeschiktheid in de zin van artikel 14-1 van het pensioenreglement betwist ook het Pensioenfonds niet. Dat in de onderhavige zaak gelet op de door de Commissie van Beroep genoemde feiten en omstandigheden het arbeidsongeschiktheid pensioen zal moeten ingaan op een ander moment dan dat van een emeritaatsverklaring hangt samen met de omstandigheid dat A. reeds op 7 januari 2009 door het generale college voor het



opzicht uit het ambt is ontzet op gronden die nauw samenhangen met de arbeidsongeschiktheid. Onder deze omstandigheden heeft de Commissie van Beroep terecht geoordeeld dat voor de toepassing van artikel 14-1 van het pensioenreglement de emeritaatsverlening geen betekenis meer heeft.

4.4 Het generale college komt niet toe aan overige bezwaren en gronden van beroep.

4.5 Het voorgaande leidt ertoe dat de uitspraak van de Commissie van Beroep die strekt tot vernietiging van het besluit van het bestuur van het Pensioenfonds en opdracht aan het Pensioenfonds een besluit te nemen dat er toe strekt de heer A. wegens algehele arbeidsongeschiktheid een arbeidsongeschiktheidspensioen als bedoeld in artikel 14 van het pensioenreglement toe te kennen met ingang van 7 januari 2009 zal worden bevestigd, met dien verstande dat het Pensioenfonds zal worden opgedragen binnen vier weken na dagtekening van deze uitspraak voornoemde beslissing te nemen. Het beroep van het Pensioenfonds zal daarom ongegrond worden verklaard.

## 5. De beslissing

5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- bevestigt de uitspraak van de Commissie van Beroep van 22 juli 2009, met dien verstande dat het Pensioenfonds wordt opgedragen binnen vier weken na deze uitspraak een besluit te nemen dat er toe strekt de heer A. wegens algehele arbeidsongeschiktheid een arbeidsongeschiktheidspensioen als bedoeld in artikel 14 van het pensioenreglement toe te kennen met ingang van 7 januari 2009;
- verklaart het beroep van het Pensioenfonds tegen die uitspraak ongegrond;
- bepaalt dat de kosten van behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 16 december 2009

Door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mw mr J.C. Nouwt, mr G.H. Bunt, ds W. Nawijn, ds J. Vroegindewij, dhr J.B.W. van Vark R.A.

31/09

Uitspraak op het bezwaar van de kerkelijke rechtspersoon Hersteld Hervormde gemeente te [...] tegen de voorziening van de Commissie van Bijzondere Zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten van 25 september 2009

## 1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 20 oktober 2009, met bijlagen, heeft [gemachtigde] namens de rechtspersoon Hersteld Hervormde gemeente te [...] (hierna: de HHG) bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) 'voor zover vereist' bezwaar aangetekend tegen het besluit van de Commissie van Bijzondere Zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten (hierna: de CBZ), gedateerd 8 september 2009, door de kleine synode aanvaard in de vergadering van 25 september 2009, verzonden bij brief van 25 september 2009, waarbij een voorziening is getroffen ingevolge overgangsbepaling 33 van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: PKO) ten aanzien van de Hersteld Hervormde gemeente te [...].
- 1.2 Op 19 november 2009 heeft de CBZ een verweerschrift met bijlagen ingediend.
- 1.3 De mondelinge behandeling van het bezwaar heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 16 februari 2010.  
Namens de CBZ zijn verschenen ds W., mr B., de heer B. ds B.  
Namens de HHG is niemand verschenen.  
De gemachtigde van de HHG heeft bij brief van 5 februari 2010 meegedeeld dat van de zijde van de HHG geen behoefte (meer) bestaat om een nadere toelichting te geven. In die brief geeft de HHG een nadere reactie op het verweerschrift.
- 1.4 Ter zitting heeft de CBZ een pleitnota overgelegd, met als bijlagen twee brieven van het moderamen van de Generale Synode, beide d.d. 23 april 2004 en gericht aan de kerkenraad en het college van kerkvoogden van de Hervormde Gemeente te [...] en aan het bestuur van de Stichting Vermogensbeheer van die Hervormde gemeente.

## 2. De getroffen voorziening

- 2.1 De door de CBZ op 25 september 2009 getroffen voorziening komt in hoofdzaak op het volgende neer:
1. Het kerkgebouw wordt voor 50 jaar in erfpacht uitgegeven aan de HHG tegen een canon van € 1,- per jaar. De Hervormde gemeente verkrijgt het recht om na overleg met de HHG - rouw- en trouwdiensten, op zondag twee diensten en op feestdagen één dienst te houden in het kerkgebouw, zulks tegen een reële vergoeding, gebaseerd op de werkelijke kosten.
  2. Het verenigingsgebouw "C." wordt in erfpacht uitgegeven aan de HHG voor een periode van 50 jaar en tegen een canon van € 1,- per jaar.
  3. De pastorie wordt om niet overgedragen aan de HHG.
  4. De landerijen, groot 22 ha zullen aan de HHG om niet worden overgedragen.
  5. Onder inhouding van een bedrag van € 75.000,- voor de Hervormde gemeente zullen alle overige activa en passiva worden overgedragen aan de HHG.
  6. Een perceel grond, groot 0.95.70 ha, in eigendom van de diaconie van de Hervormde gemeente wordt om niet overgedragen aan de diaconie van de HHG.
  7. Onder inhouding van een bedrag van € 25.000,- zullen alle overige activa en passiva van de diaconie van de Hervormde gemeente worden overgedragen aan de diaconie van de HHG.
- 2.2 De effectuering van de voorziening vindt plaats onder de voorwaarden:
1. dat de overdracht van de onder 2.1 genoemde zaken geschiedt nadat:
    - de kerkenraad, de kerkvoogdij en de diaconie van de HHG, overeenkomstig het bepaalde in overgangsbepaling 33 sub c PKO, het beheer van de registers, het doop-,lidmaten- en trouwboek, de notulenboeken, de financiële administratie en andere bescheiden – onder welke benaming ook – hebben overgedragen aan het college van kerkrentmeesters c.q. het college van diakenen van de Hervormde gemeente;
    - de Hervormde gemeente weer de beschikking heeft gekregen over de haar toekomende vermogensbestanddelen, met uitzondering van hetgeen overgedragen zal worden;
    - de eigendomsrechten op het kerkgebouw, het verenigingsgebouw "C.", de

- pastorie en 22 ha grond zijn teruggeleverd aan de Hervormde gemeente vanuit de stichting vermogensbeheer;
- de diaconie weer de beschikking heeft gekregen over de haar toekomstige liquide middelen, met uitzondering van hetgeen overgedragen zal worden.
2. De notariële akte(n) waarin de eigendomsoverdracht zal worden vastgelegd dient (dienen) ter voorafgaande goedkeuring aan de CBZ te worden voorgelegd.
  3. De vestiging van het onder 2.1 genoemde erfpachtrecht geschiedt onder de in de voorziening vastgelegde voorwaarden.
  4. En voorts onder de volgende voorwaarden:
    - dat de naam van de Hervormde gemeente blijft toebehoren aan de Hervormde gemeente, dan wel de Protestantse gemeente waarin zij verenigd is, die deel blijft uitmaken van de Protestantse Kerk in Nederland (overgangsbepaling 33 sub c PKO);
    - dat de HHG conform de gesloten overeenkomst van 31 augustus 2004 tussen de Hersteld Hervormde Kerk en de Protestantse Kerk in Nederland en ingevolge het vonnis van de voorzieningenrechter te Arnhem van 15 mei 2006 inzake de "naamskwestie" geen gebruik zal maken van de naam (of afgeleiden hiervan) van de Hervormde gemeente te [...];
    - dat de HHG geen gebruik dient te maken van het logo en andere vormen van presentatie van de Hervormde gemeente te [...];
    - dat in publieksuitingen en correspondentie de correcte naam van de gemeenten en organen van de Protestantse Kerk in Nederland wordt gebruikt.
  5. Tenslotte is in de voorziening bepaald:
    - Omdat er bij de voorgenomen overdracht registergoederen zijn betrokken, zullen er notariële aktes moeten worden gemaakt.
    - De kosten die aan het opstellen van deze aktes verbonden zijn komen voor rekening van de HHG.
    - Namens de Hervormde gemeente te [...] en haar diaconie zal de overdracht plaatsvinden door de, door het breed moderamen van de klassicale vergadering, ingestelde, kerkenraad.

### 3. Ontvankelijkheid

- 3.1 Het generale college acht de HHG ontvankelijk in haar bezwaren. Het bezwaarschrift is binnen de termijn van 30 dagen ingediend.

### 4. De bezwaren

- 4.1 De bezwaren van de HHG tegen de door de CBZ getroffen voorziening vallen uiteen in bezwaren van principiële aard en bezwaren van inhoudelijke aard.
- 4.2 Het bezwaar wordt door de HHG aangetekend 'voor zover vereist'. Het wordt, naar zij stelt, ingediend om te voorkomen dat de HHG in een civielrechtelijke procedure met een niet-ontvankelijkheid wordt geconfronteerd omdat een aangewezen kerkrechtelijke weg niet zou zijn bewandeld.
- 4.3 De bezwaren van principiële aard van de HHG komen voorts in hoofdzaak hierop neer dat de HHG zichzelf beschouwt als de voortzetting van de Hervormde gemeente zoals die bestond voor 1 mei 2004. De HHG meent dan ook dat de voorziening voor haar niet bindend is. De regels van de PKN regaderen volgens de HHG haar niet en het is in haar ogen onbestaanbaar dat de PKN dwingend een voorziening aan haar kan op-leggen. De HHG meent voor haar stelling steun te vinden in uitspraken van diverse voorzieningenrechters. De HHG voert ook aan dat het generale college niet bevoegd is om een voor haar bindende uitspraak te doen op het bezwaar. Zij dient in dit bezwaar niet ontvankelijk verklaard te worden.
- 4.4 De HHG stelt dat hetgeen inhoudelijk wordt aangevoerd tegen de voorziening als uiterst subsidiair dient te worden opgevat. De HHG voert aan dat jegens haar de getroffen voorziening naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is en onderbouwt dit onder meer met de volgende stellingen.
- 4.5 De HHG betwist het door de CBZ genoemde aantal leden die wensen te blijven behoren tot de Hervormde gemeente (binnen de PKN). Volgens de HHG betreft het 51 niet meelevende personen en niet de door de CBZ genoemde 98. Het aantal bedraagt nu hooguit 44 niet meelevende personen. Een kerkelijk leven binnen de Hervormde gemeente in [...] was niet mogelijk.

Niet een aanzienlijk deel, maar een zeer aanzienlijk deel, of wel praktisch alle kerkelijk meelevende leden maken deel uit van de HHG. Er is daarbij geen sprake van los-making, zodat er ook niet gesproken kan worden van 'degenen die zich willen (laten) losmaken van de PKN.

- 4.6 De voorziening gaat, volgens de HHG, dan ook ten onrechte uit van de suggestie dat het nodig is om maatregelen te treffen die nodig zijn voor het voortbestaan van de Hervormde gemeente. Door de samenvoeging met een andere (naburige) Hervormde gemeente is kerkordelijk een nieuwe Hervormde gemeente (buiten [...]) ontstaan. Bij het treffen van de voorziening behoeft de CBZ geen rekening (meer) te houden met het voortbestaan van een Hervormde gemeente binnen [...].  
De kleinere Hervormde gemeente kan dan ook niet verantwoordelijk zijn voor de minder meelevende leden van de gemeente.  
Het doet ook geen recht aan de plaatselijke situatie dat de CBZ overweegt dat 'aan de HHG de gelegenheid dient te worden geboden om gedurende een bepaalde periode te beschikken over (a) een ruimte voor het houden van erediensten en doordeweekse activiteiten, en (b) ruimte voor het huisvesten van de predikant(en). De voorziening miskent de feitelijke plaatselijke situatie en levert geen maatwerk.  
[...] heeft al sinds de zestiger jaren een Hervormde deelgemeente X., die eigen kerkelijke gebouwen en een eigen predikant heeft en geen aanspraak maakt op de kerkelijke eigendommen van de HHG, waarmee de HHG kennelijk bedoelt de in het geding zijnde kerkelijke eigendommen.
- 4.7 Betwist wordt dat ook de pastorie eigendom is van de Hervormde gemeente. De Stichting Vermogensbeheer Hervormde Gemeente te [...] bezit de eigendom van de kerkelijke goederen. De HHG stelt dat de voorziening deze private stichting niet regardeert. De voorziening geeft de financiële positie van de Hervormde gemeente en de diaconie correct weer.  
De HHG stelt zich op het standpunt dat er voor de beslissing over de toedeling van de vermogensbestanddelen geen redelijke grond aanwezig is. Leden die nimmer hebben bijgedragen aan 'levend' vermogen krijgen nu ineens een substantieel bedrag aan levend geld. Bovendien komt het geld ten goede aan de Hervormde gemeente waar-mee deze leden worden samengevoegd.

De HHG acht het in de rede liggen dat alle kerkelijke goederen, inclusief het vermogen, aan de HHG wordt toebedeeld.

## 5. Het toetsingskader

- 5.1 Het generale college verstaat onder het treffen van een voorziening krachtens de overgangsbepaling 33 PKO, gelet op de tekst van deze bepaling en de toelichting hierop, dat de voorziening niet meer hoeft te omvatten dan hetgeen noodzakelijk is voor het komen tot nieuw kerkelijk leven van de ontstane nieuwe kerkgemeenschap met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden en onverminderd de maatregelen die nodig zijn voor het voortbestaan van de hervormde gemeente.
- 5.2 Primair dient derhalve de voorziening gericht te zijn op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN en vervolgens – waar dat mogelijk en verantwoord is – op het geven van een handreiking om nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken waarbij de "basisbehoefte" van het kerkelijk leven uitgangspunt vormt.
- 5.3 Dit brengt mee dat de nieuwe kerkgemeenschap in ieder geval moet kunnen beschikken over de kerkelijke gegevens van de leden, die hun registratie in de plaatselijke hervormde gemeente hebben beëindigd en thans behoren tot de HHG. Met het oog op nieuw kerkelijk leven van de betrokkenen is het van belang dat een voorziening aan de HHG de gelegenheid biedt -om gedurende een bepaalde periode- te beschikken over een ruimte voor het houden van erediensten en doordeweekse kerkelijke activiteiten en een ruimte voor het huisvesten van de predikant(en). Ook andere vermogensrechtelijke aspecten worden daarbij in aanmerking genomen.
- 5.4 Aangezien de CBZ, uit hoofde van haar in de overgangsbepalingen neergelegde taak, een grote mate van vrijheid toekomt bij de invulling van de door haar te treffen voorziening, dient het besluit door het generale college terughoudend te worden getoetst. Dat betekent dat het generale college slechts beoordeelt of de CBZ bij de totstand-koming van het besluit de nodige zorgvuldigheid in acht heeft genomen en, gelet op de overgangsbepalingen, in redelijkheid tot de invulling van de voorziening heeft kunnen komen.

## 6. Beoordeling

- 6.1 De CBZ heeft de bezwaren van de HHG gemotiveerd weersproken. Dit verweer is in de beoordeling betrokken en voor zoveel nodig wordt op dat verweer hierna terug gekomen.
- 6.2 De HHG heeft de bevoegdheid van het generale college om een beslissing te geven op de ingediende bezwaren bestreden. Nu in de kerkorde en de daarvan deelsluitmakende overgangsbepalingen de bevoegdheid om een voorziening te treffen is gelegd bij de CBZ – wanneer een aanzienlijk deel van de gemeenteleden is overgegaan naar een nieuwe kerkgemeenschap – en de bevoegdheid om van bezwaren kennis te nemen tegen een zodanig besluit in overgangsbepaling 33 PKO is gelegd bij het generale college, dient dit bezwaar te worden verworpen. Het generale college gaat dan ook niet over tot niet ontvankelijkverklaring van de HHG in haar bezwaren.
- 6.3 Het generale college is voorts van oordeel dat de kerkvereniging op 1 mei 2004 heeft meegebracht dat alle hervormde gemeenten van rechtswege zijn gaan behoren tot de PKN. Voor de motivering van dit standpunt verwijst het generale college naar zijn eerdere uitspraken en naar de uitspraken van de generale commissie voor de behandel- deling van bezwaren en geschillen in de Nederlandse Hervormde Kerk. De bezwaren van de HHG, erop neerkomend dat de HHG zich zelf beschouwt als de voortzetting van de hervormde gemeente zoals die bestond voor de kerkvereniging op 1 mei 2004 en de HHG uit dien hoofde het niet eens is met de voorziening die door de CBZ is getroffen op basis van de overgangsbepalingen 32 en 33 van de PKO, zijn daarom gebaseerd op een onjuist uitgangspunt van de HHG. Nu de HHG geen beroep heeft ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank Utrecht, in welke zaak zij een van de eisende partijen was, staat bovendien ten opzichte van de HHG in rechte vast, door het in kracht van gewijsde gaan van het vonnis van de rechtbank Utrecht van 12 maart 2008, dat zij niet de rechtsopvolger is van de Hervormde gemeente te [...] en dat zij geen civielrechtelijke aanspraken heeft op (delen van) het vermogen van de Hervormde gemeente te [...]. De door de HHG aldus opgeworpen formele bezwaren zijn derhalve ongegrond.
- 6.4 Zoals ook de CBZ heeft overwogen, geeft overgangsbepaling 33 PKO aan dat een voorziening dient te worden getroffen met het oog op het komen tot een nieuw kerkelijk leven, indien een aanzienlijk deel van gemeenteleden en/of ambtsdragers van de Hervormde gemeente te [...] van overtuiging zijn, dat zij niet langer deel kunnen uitmaken van de Protestantse Kerk in Nederland, respectievelijk hun ambt niet kunnen vervullen binnen de Protestantse Kerk in Nederland.  
De HHG stelt dat er geen sprake is van een aanzienlijk deel, maar dat een zeer aanzienlijk deel, ofwel praktisch alle kerkelijk meelevende leden deel uitmaken van de HHG. De HHG bestrijdt voorts het door de CBZ genoemde aantal leden, dat hun lidmaatschap binnen de Hervormde gemeente te [...], behorende tot de PKN, voortzet.  
De HHG maakt in het bezwaar onderscheid tussen kerkelijk meelevende en niet meelevende leden, die zijn blijven behoren tot de Hervormde gemeente binnen PKN-verband en concludeert daarbij tot een klein aantal meelevende leden dat achter blijft.
- 6.5 Voor het treffen van een voorziening is het uitgangspunt ten aanzien van de vraag of er sprake is van een 'aanzienlijk deel' van gemeenteleden dat niet langer deel wil uitmaken van de PKN, het ledenbestand per 1 mei 2004. Daarbij gelden de criteria van de Hervormde Kerk ter bepaling van dat ledenbestand. In die criteria wordt geen onderscheid gemaakt tussen meelevende en niet meelevende leden. De overgangs-bepaling kent niet het begrip 'zeer aanzienlijk deel'.  
De HHG wil met de betwisting van de aantallen kennelijk het standpunt dat praktisch alle meelevende gemeenteleden tot de HHG behoren en er geen Hervormde gemeente meer aanwezig is waarmee rekening gehouden moet worden, onderbouwen. Daaraan gerelateerd is het bezwaar dat een bedrag van € 75.000,-- buiten het over te dragen vermogen dient te blijven. Dit bedrag is, volgens de voorziening, bestemd voor het pastoraat.
- 6.6 De CBZ heeft met betrekking tot de kerkrentmeesterlijke aspecten tot uitgangspunt genomen dat een aanzienlijk deel van de meelevende gemeenteleden van de Hervormde gemeente te [...] is overgegaan naar de Hersteld Hervormde gemeente en dit in deze situatie tot gevolg heeft gehad dat de financiële draagkracht van de gemeente aanzienlijk is verzwakt. Voorts is de Hervormde gemeente na vertrek van een aanzienlijk deel van de gemeenteleden verantwoordelijk gebleven voor de minder meelevende leden van de gemeente. Hiermee dient, aldus de CBZ, met het oog op het voortbestaan van de hervormde gemeente (overgangsbepaling 32 PKO) bij het treffen van een voorziening rekening te worden gehouden.

- 6.7 CBZ heeft vastgesteld dat na het vertrek van een aanzienlijk deel de hervormde gemeente te klein is om zelfstandig verder te functioneren en samengevoegd zal moeten worden met een andere hervormde gemeente. Die gemeente zal ook de pastorale verantwoordelijkheid dragen voor de minder meelevende leden van de gemeente.
- Rekening houdend met de extra pastorale zorg die door de nieuwe hervormde gemeente aan de achterblijvende hervormde gemeenteleden zal moeten worden verleend, acht het generale college het redelijk dat daarvoor een bedrag uit het vermogen bij de hervormde gemeente verblijft. Dit past bij het uitgangspunt, zoals hiervoor onder 5.2 geformuleerd. Door een bedrag van € 75.000,- van het vermogen bij de hervormde gemeente te laten, heeft de CBZ zorgvuldig en in alle redelijkheid gehandeld. Of de desbetreffende gemeenteleden, aan wie de pastorale zorg moet worden verleend, al of niet bijgedragen hebben aan dit 'levend geld', is niet ter zake dienend. Het verlenen van pastorale zorg hangt niet af van de bijdrage van de zorgvrager. Het bedrag zal ten goede komen aan de gemeente waarmee de achterblijvende hervormde gemeente zal worden samengevoegd.
- 6.8 De HHG heeft zich er op beroepen dat het gebouw C. haar in eigendom was toegezegd. De CBZ heeft ter gelegenheid van de mondelinge behandeling aangegeven, dat weliswaar daarover is gesproken tijdens een bezoek van delegatieleden aan [...], maar dat toen ook is uitgelegd dat de uiteindelijke beslissingen in de voltallige commissie genomen worden. Bij nader inzien bleek het gebouw hetzelfde kadastrale nummer te hebben als het kerkgebouw. Het CBZ heeft toen besloten om dezelfde voorziening ten aanzien van de kerk en gebouw C. te treffen.
- Het generale college acht deze beslissing niet in strijd met de zorgvuldigheid. Zo er sprake is van de gestelde toezegging dat het gebouw C. in eigendom aan de HHG zou worden toegescheiden, dan nog wist de HHG, althans kon zij weten, dat de delegatie niet bevoegd was tot het doen van een toezegging op dat punt.
- 6.9 De kerkelijke zaken, die in de voorziening aan de HHG in erfpacht (het kerkgebouw en gebouw C.) en in eigendom (pastorie en 22 ha landerijen) worden overgedragen zijn 29 december 1995 door de toenmalige hervormde gemeente in eigendom overgedragen aan de private stichting 'Stichting Vermogensbeheer der Hervormde Gemeente [...]'. De Provinciale Commissie voor de behandeling van bezwaren en geschillen in [kerkprovincie] (hierna: de PCBG) heeft bij beslissing van 1 oktober 1996 het besluit vernietigd van de hervormde gemeente [...] genomen door – althans toe te schrijven aan – de kerkenraad dan wel de gecombineerde vergadering van kerkvoogden en notabelen van 27 december 1995 om een stichting op te richten en goederen van de gemeente over te dragen aan de stichting en de gemeente bevolen zich te houden aan de kerkorde.
- 6.10 De Hervormde gemeente te [...] heeft aan voormelde beslissing niet voldaan. De voorzieningenrechter van de rechtbank Rotterdam heeft in de uitspraak van 25 september 2009 geconcludeerd dat 'kan worden aangenomen dat de eigendom van het (in de stichting onder gebrachte) bedoelde onroerend goed en vermogen bij de HG, als onderdeel van de PKN, berust, althans rechtens behoorde te berusten ten tijde van, en na de fusie'.
- De CBZ heeft aangevoerd dat het handelen (en de eigendommen) van een dergelijke beheersstichting kunnen worden toegerekend aan de HHG, omdat de HHG sedert haar oprichting (daarvoor was het de hervormde gemeente) in detail de gang van zaken bij de beheersstichting bepaalt.
- De HHG heeft aangevoerd dat die overdracht met de grootst mogelijke meerderheid van stemmen door de gemeenteleden is goedgekeurd. De stichting is een geheel zelfstandige rechtspersoon. De kerkvoogdij heeft geen bemoeienis met de stichting.
- De HHG is van mening dat de uitspraak van de PCBG geen enkele rechtskracht heeft, omdat de kerkenraad als partij was opgeroepen, maar volgens de HHG geen partij was bij dat besluit.
- Onder verwijzing naar de op 23 april 2004 verzonden brieven van de generale synode van de Nederlandse Hervormde kerk en de uitspraak van de Hoge Raad, stelt de CBZ dat de HHG de eigendommen eerst aan de hervormde gemeente dient terug te leveren en dat dit terecht als voorwaarde in de voorziening is opgenomen.
- 6.11 Het generale college is van oordeel dat destijds de hervormde gemeente en thans de HHG, die de onroerende zaken in gebruik heeft, er voor zorg diende/dient te dragen dat de juridische eigendomssituatie in overeenstemming gebracht wordt met de daarom-trent gedane uitspraken. Het generale college acht onder de gegeven omstandigheden de voorwaarde tot teruglevering niet onzorgvuldig, noch onredelijk.

- 6.12 Evenmin is onredelijk of onzorgvuldig de voorziening, dat aan de hervormde gemeente het recht wordt gegeven om na overleg met de HHG tegen vergoeding gebruik te maken van het kerkgebouw. Hoewel het in erfpacht aan de HHG wordt overgedragen, verblijft de eigendom bij de hervormde gemeente en moet deze desgewenst de gelegenheid krijgen om van het kerkgebouw gebruik te kunnen maken.
- 6.13 Op grond van bovengenoemde feiten en omstandigheden is het generale college van oordeel dat de voorziening van de CBZ zorgvuldig en in redelijkheid is getroffen.
- 6.14 Uit het bovenstaande blijkt dat de ingediende bezwaren van de HHG ongegrond zijn.

7. Beslissing

- 7.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart de bezwaren van de Hersteld Hervormde gemeente te [...] in alle onderdelen ongegrond;
  - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, voor rekening van de kerk komen.

Aldus gewezen op 15 september 2010 door  
mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mw mr J.C. Nouwt, mr G.H. Bunt, ds  
L. Korevaar, ds J.C. Fockens, dhr J.B.W. van Vark RA.

32/09

Uitspraak op het bezwaar van A. te [...]

1. Procedure

- 1.1. Bij brief van 20 november 2009, ingekomen op 24 november 2009, heeft A. te [...] (hierna: bezwaarde) bezwaar gemaakt tegen het besluit van de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland (hierna: de generale synode) van 13 november 2009 inzake seksualiteit.
- 1.2. Bij brief van 1 februari 2010, met bijlagen, heeft het moderamen van de generale synode (hierna: het moderamen) op het bezwaarschrift gereageerd.
- 1.3. Bij brief van 29 maart 2010 heeft het generale college aan bezwaarde een nadere reactie gevraagd. Bezwaarde heeft deze bij brief van 1 april 2010 ingezonden.
- 1.4. De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 1 juli 2010.  
Aldaar zijn verschenen: bezwaarde A., vergezeld van ds C., en namens het moderamen: dr P., ds L., mw M. en mr G.  
Bezwaarde heeft ter zitting een pleitnota overgelegd.  
Aan het slot van de mondelinge behandeling is afgesproken dat de uitspraak wordt aangehouden, in afwachting van nader beraad door partijen over de voortzetting van de procedure.
- 1.5. Bij brief van 12 juli 2010, met bijlage, heeft bezwaarde het generale college bericht dat hij zijn bezwaar wil intrekken onder een aantal in die brief – en in een brief van gelijke datum aan het moderamen – vermelde voorwaarden.
- 1.6. Bij brief van 2 september 2010 heeft het moderamen aan het generale college bericht niet op de voorwaarden te kunnen ingaan en verzocht om uitspraak te doen op het bezwaar.
- 1.7. Bij brief van 14 september 2010 heeft bezwaarde op die brief gereageerd en het generale college eveneens verzocht om uitspraak te doen.

2. Feitelijke achtergronden

2.1 Het bestreden besluit van 13 november 2009 luidt als volgt:

*“De generale synode heeft kennisgenomen van:*

1. *Het advies van de Generale Raad van Advies (GRA) d.d. 1 juni 2008 inzake Seksualiteit;*
2. *De brief van het moderamen d.d. 23 september 2009 met als bijlage Brief 1 uit de notitie ‘Bouwstenen voor het gesprek over seksualiteit (AZ 08.17).*

*De Generale synode overweegt:*

1. *Bij het gesprek over seksualiteit dient niet de indruk te ontstaan dat seksualiteit en homoseksualiteit tegenover elkaar worden gesteld;*
2. *Gezien het synodebesluit van 20 april 2007 inzake het bezwaar van dhr. A.W. de Ronde is het van belang te voorkomen dat de discussie over het thema seksualiteit wordt beperkt tot de ordinanties 5.3 en 5.4, met als doel deze opnieuw ten principale ter discussie te stellen;*
3. *De discussie rond het thema seksualiteit is meer gediend met een bijbels-theologische en ethische doordenking die bij voorkeur in een oecumenische zetting zou moeten plaatsvinden.*

*De generale synode besluit:*

1. *Geen (pastorale) brief te doen schrijven over het thema seksualiteit;*
  2. *Het moderamen op te dragen het bestuur van de Dienstenorganisatie te verzoeken opdracht te geven aan het Expertisecentrum*
    - a. *de bijbels-theologische en ethische vraagstukken rond het thema seksualiteit zoals deze leven in de breedte van de Protestantse kerk in Nederland nader in kaart te (doen) brengen, mede met gebruik van de hiervoor reeds beschikbare stukken;*
    - b. *de resultaten van de onder (a) benoemde opdracht te verwerken tot een handreiking die dienstig is aan het kerkelijke gesprek over het thema seksualiteit en relaties;*
    - c. *het moderamen op te dragen om het kerkelijk gesprek over het thema seksualiteit en relaties te verbreden naar de Raad van Kerken in Nederland;*
  3. *Allen te danken die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit besluit.”*
- 2.2 Zowel bezwaarde als het moderamen hebben in de door hen ingezonden geschriften verwezen naar het door bezwaarde in 2002 ingediende gravamen tegen de vaststelling door de generale synode van de Nederlandse Hervormde Kerk van ordinantie 5-4 van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland (PKO) en de naar aanleiding daarvan tot eind 2007 gevolgde procedure, waarvan de beëindiging aan partijen is bevestigd bij brief van het generale college van 28 januari 2008. De op die procedure betrekking hebbende stukken zijn het generale college ambtshalve bekend.

3. De bezwaren en het verweer



- 3.1 De bezwaren zijn in de eerste plaats gericht tegen overweging 2 bij het besluit, die er – samengevat – toe strekt te voorkomen dat de discussie over seksualiteit wordt beperkt tot een hernieuwde discussie ten principale over de ordinanties 5-3 en 5-4. Voorts wordt bezwaar gemaakt tegen onderdeel 1 van het besluit om geen (pastorale) brief over het thema seksualiteit te doen uitgaan.
- Volgens bezwaarde is de generale synode met het bestreden besluit afgeweken van en heeft zij ten onrechte geen gevolg gegeven aan haar besluit van 19 april 2007, genomen naar aanleiding van eerderbedoeld gravamen – door de generale synode aangemerkt als een bezwaar, niet zijnde een gravamen –, om het gesprek in de kerk op gang te brengen en/of te vervolgen over de achterliggende ethische en theologische vraagstukken bij ordinantie 5-4 van de PKO en hierover voorstellen aan de generale synode te doen.
- Bezwaarde betoogt dat de generale synode, door op 13 november 2009 te besluiten dat ordinantie 5-4 niet meer ter discussie staat, haar besluit van 19 april 2007 heeft verworpen en dat uit het bestreden besluit ten onrechte niet blijkt dat bij verdere gesprekken en besluitvorming artikel I, lid 9, 10 en 11 van de PKO het toetsingskader dient te zijn.
- 3.2 Onder verwijzing naar het verloop van het besluitvormingsproces na het synodebesluit van 19 april 2007 – in het bijzonder het ten behoeve van de uitvoering van dat besluit op 1 juni 2008 uitgebrachte advies van de Generale Raad van Advies, de notitie ‘Bouwstenen voor het gesprek over seksualiteit’ van het moderamen van november 2008, de oriënterende bespreking in de synodevergadering van 6 november 2008, de brief van het moderamen ‘Brief n.a.v. nota seksualiteit’ van april 2009, de notitie ‘Brief seksualiteit’ van het moderamen van november 2009 en de besluitvorming in de synodevergadering van 13 november 2009 – heeft het moderamen als verweer naar voren gebracht dat voor de generale synode geen verplichting bestond om de discussie over ordinantie 5-4 te heropenen. Het moderamen betoogt voorts dat de generale synode het besluit van 13 november 2009 heeft genomen omdat zij in meerderheid van mening was dat de discussie over ordinantie 5-4 niet ten principale diende te worden heropend en het kerkelijk gesprek over seksualiteit zich niet uitsluitend diende te concentreren op vragen rond homoseksualiteit, hoewel het verschil in visie daarop een belangrijke aanleiding voor verder gesprek is en blijft.
- Het moderamen betoogt tenslotte dat het besluit van de generale synode van 13 november 2009 een eerstvolgende stap is ter uitvoering van haar besluit van 19 april 2007, aangezien ook in de discussie en besluitvorming in de synodevergadering van april 2007 naar voren is gebracht dat het tegenover elkaar plaatsen van seksualiteit en homoseksualiteit moet worden vermeden en voorkomen moet worden dat het gesprek over seksualiteit beperkt wordt tot een discussie over ordinantie 5-3 en 5-4. De generale synode heeft, naar uit de besluitvorming blijkt, aangegeven dat het gesprek over deze onderwerpen in het licht van de Schrift en het belijden van de kerk dient te worden voortgezet.
4. Beoordeling
- 4.1 Vooropgesteld wordt dat thans uitsluitend de bezwaren tegen het besluit van de generale synode van 13 november 2009 ter beoordeling voorliggen en derhalve niet de inhoud van het in 2002 ingediende – en niet als zodanig erkende – gravamen. Bezwaarde heeft ter zitting ook zelf verklaard dat het niet zijn bedoeling is om de inhoud van het gravamen aan de orde te stellen.
- 4.2 Het besluit van de generale synode van 19 april 2007 staat in deze procedure evenmin ter beoordeling. Dat besluit is inmiddels onherroepelijk. Bij de beoordeling van de door bezwaarde aangevoerde bezwaren moet derhalve van de rechtmatigheid van dat besluit worden uitgegaan.
- 4.3 Voorzover bezwaarde heeft gesteld dat het bestreden besluit van 13 november 2009 luidt dat ordinantie 5-4 niet meer ter discussie staat, mist die stelling feitelijke grondslag. De door bezwaarde bestreden overweging 2 bij het besluit luidt immers dat voorkomen moet worden dat de discussie over het thema seksualiteit tot een discussie over de ordinanties 5-3 en 5-4 wordt beperkt. Ter zitting is door het moderamen toegelicht dat de inzet van de generale synode niet is het ter discussie stellen van de leden 3 en 4 van ordinantie 5, maar dat evident is dat gesprekken over het thema seksualiteit tot gevolgen kunnen leiden, waarbij mogelijke aanpassing van de ordinantie niet is uitgesloten.
- 4.4 Naar uit de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht blijkt, heeft de generale synode met het bestreden besluit beoogd om het gesprek over het thema seksualiteit te verbreden. Niet in geschil is dat de generale synode daartoe bevoegd was. Ook bezwaarde heeft ter zitting toegelicht dat hij zich tegen deze verbreding niet verzet.

- 4.5 Bezwaarde kan niet worden gevolgd in zijn standpunt dat de generale synode met het bestreden besluit haar eerdere besluit van 19 april 2007 heeft verworpen. Derhalve kon in het midden worden gelaten de vraag of en in hoeverre de generale synode de bevoegdheid heeft om terug te komen van eerder genomen besluiten.
- 4.6 Het bestreden besluit ligt, naar blijkt uit het besluitvormingsproces zoals dat is weergegeven in de stukken, in de lijn van het eerdere besluit van 19 april 2007 en kan worden aangemerkt als uitwerking en verdere uitvoering daarvan.  
Er bestaat geen grond voor het oordeel dat door het bestreden besluit het toetsingskader van artikel I, lid 9, 10 en 11 PKO wordt verlaten. De gewisselde stukken noch hetgeen bezwaarde naar voren heeft gebracht bieden daartoe enig aanknopingspunt.
- 4.7 Tenslotte kan de stelling van bezwaarde dat de generale synode ten onrechte geen (pastorale) brief over het thema seksualiteit heeft doen uitgaan, niet worden aanvaard.  
In het bestreden besluit heeft de generale synode gekozen om ten behoeve van de voortgang van het gesprek over het thema seksualiteit andere middelen, zoals opgesomd in de onderdelen 2 a t/m c van het besluit, aan te wenden. Niet gesteld of gebleken is dat bedoelde middelen in strijd zijn met de kerkorde. Die keuzevrijheid valt bovendien binnen de bevoegdheid van de generale synode.
- 4.8 Uit het voorgaande volgt dat de bezwaren ongegrond verklaard dienen te worden.
5. Beslissing  
Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen
- verklaart de bezwaren tegen het besluit van de generale synode van 13 november 2009 ongegrond;
  - bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 21 oktober 2010 door  
mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds  
L. Korevaar, ds J.C. Fockens, dhr J.B.W. van Vark RA.

35/09

Uitspraak op het beroep van ds. [...] [appellant], wonende te [...] tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Noord-Holland van 2 november 2009, nr. RCBG 01/10

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 27 november 2009, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna te noemen: "het generale college") ingekomen op 30 november 2009, is [appellant] (hierna te noemen: [appellant]) in beroep gekomen tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Noord-Holland (hierna te noemen: "het RCBG") van 2 november 2009. In deze uitspraak is het bezwaarschrift van [appellant] van 20 februari 2009 tegen het besluit van 22 januari 2009 van de kerkenraad van de protestantse gemeente [...] (hierna te noemen de kerkenraad), om de samenwerking met [appellant] met onmiddellijke ingang te beëindigen en hem op non-actief te stellen, met behoud van salaris tot het einde van de overeenkomst tot het verrichten van hulpdiensten, ongegrond verklaard.
- 1.2 Bij brief van 23 februari 2010 heeft de kerkenraad op het beroep gereageerd.
- 1.3 Op 1 juli 2010 heeft een hoorzitting plaatsgevonden, waarbij [appellant] in persoon aanwezig was.  
Namens de kerkenraad waren aanwezig: mevrouw ds. A., de heer P., voormalig voorzitter van de kerkenraad, en de huidige voorzitter van de kerkenraad: mevrouw J.
- 1.4 Tijdens de hoorzitting hebben de vertegenwoordigers van de kerkenraad een pleitnota overgelegd.

2. De uitspraak van het RCBG en de aangevoerde beroepsgronden

- 2.1 De kerkenraad heeft op 15 april 2008 voor een periode van een jaar een overeenkomst gesloten met [appellant] tot het verrichten van hulpdiensten als bedoeld in ordinantie 3-27-5 van de kerkorde PKN, bestaande uit bijstand in het pastoraat, waaronder begeleiding van wijkteams, een beleidsgroep en uitvaart- en trouwdiensten (nader te noemen: "de overeenkomst"). Bij besluit van 22 januari 2009 heeft de kerkenraad [appellant] met onmiddellijke ingang op non-actief gesteld met behoud van salaris tot het aflopen van de overeenkomst op 30 juni 2009.
- 2.2 De kerkenraad heeft haar besluit gebaseerd op bij de kerkenraad ingekomen klachten waarin, samengevat, wordt gewezen op een te joviale en te vrijpostige benadering van gemeenteleden; langdurige, vaak eenzijdige, niet op de ander gerichte gesprekken; en een bemoeienis met de organisatie van de gemeente. Vertegenwoordigers van de kerkenraad hebben naar aanleiding hiervan diverse keren gesproken met [appellant]. In deze gesprekken heeft hij beloofd zijn werkwijze te zullen aanpassen. Deze afspraken hebben evenwel, volgens de kerkenraad, niet tot wijziging van zijn gedrag geleid.
- 2.3 Omdat het niet mogelijk bleek de overeenkomst in onderling goedvinden te beëindigen, heeft de kerkenraad op 22 januari 2009 besloten [appellant] met onmiddellijke ingang op non-actief te stellen.
- 2.4 In het bij het regionale college ingediende bezwaarschrift van 20 februari 2009 heeft [appellant] bezwaar gemaakt tegen dit besluit van de kerkenraad. Samengevat richtten zijn bezwaren zich tegen de gevolgde procedure en de (onterechte) aantasting van zijn reputatie als emeritus predikant van de PKN, waarbij hij verwijst naar diverse lovende reacties van gemeenteleden over zijn functioneren.
- 2.5 Voor de beoordeling van het bezwaar heeft de RCBG ordinantie 23 lid 1 van de generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak tot uitgangspunt genomen en de bezwaren ongegrond geoordeeld.
- 2.6 Bij deze uitspraak heeft het RCBG beslist dat het besluit niet in strijd is met de kerkorde of met een wettelijke bepaling. De kerkenraad is evenmin buiten haar bevoegdheid getreden. Voorts heeft het RCBG geoordeeld dat de kerkenraad bij het nemen van het besluit de vereiste zorgvuldigheid in acht heeft genomen en, na afweging van de betrokken belangen, in redelijkheid tot dit besluit heeft kunnen komen.
- 2.7 Het beroep van [appellant] richt zich tegen:  
- de gevolgde procedure en het ontbreken van een agendering en een duidelijk besluit van de kerkenraad; hij verwijst daarbij naar de notulen van de betreffende kerkenraadsvergadering,

- het ontbreken van een uitnodiging van het RCBG voor een hoorzitting; het onvoldoende bieden van gelegenheid zijn bezwaren mondeling toe te lichten, waardoor het recht van hoor en wederhoor is geschonden,
- het niet in acht nemen van het gesloten karakter van de overeenkomst, dat in zijn visie verhinderde om na de twee evaluatiegesprekken die niet tot beëindiging van de overeenkomst hebben geleid alsnog tot op non-actief stellen te besluiten,
- de ongegrond verklaring van zijn bezwaren tegen zijn functioneren, waardoor zijn reputatie als emeritus predikant is aangetast.

### 3. Beoordeling

- 3.1 Het generale college overweegt ten aanzien van het ingestelde beroep het volgende.
- 3.2 Het generale college bevestigt het oordeel van het RCBG met betrekking tot het bezwaar van [appellant] tegen de gevolgdte procedure en het ontbreken van een expliciet besluit hem van zijn werkzaamheden te ontheffen. In dit geval kan het ontbreken van agendering van beëindiging van de overeenkomst niet als een onherstelbaar formeel gebrek in de besluitvorming worden aangemerkt, nu meer dan de helft van de kerkenraadsleden het voorstel van het moderamen om de werkzaamheden van [appellant] te doen beëindigen heeft aanvaard en dit besluit niet ongedaan is gemaakt in de opvolgende kerkenraadsvergadering.
- 3.3 Ook zijn bezwaar dat hij, voor het te nemen besluit, door de kerkenraad niet in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze aan de kerkenraad kenbaar te maken, acht het generale college ongegrond. [appellant] heeft zijn bezwaren (alsnog) volledig in de bezwaar- en beroepsfase kunnen inbrengen. Ook overigens is niet gebleken dat hij in zijn processuele belangen is geschaad. Daardoor kan dit gebrek in de voorbereiding van het besluit van de kerkenraad niet tot vernietiging van het besluit leiden. Bovendien heeft [appellant] in het overleg over een mogelijke minnelijke beëindiging ook gelegenheid heeft gehad zijn bezwaren tegen onmiddellijke stopzetting van zijn werkzaamheden naar voren te brengen.
- 3.4 Met betrekking tot het functioneren van [appellant] als predikant in de gemeente, meer in het bijzonder in zijn taak van bijstand in het pastoraat, constateert het generale college, mede op basis van hetgeen partijen tijdens de mondeling behandeling hebben aangevoerd, dat de bij de kerkenraad binnengekomen, deels anonieme klachten, ongenoegen en spanning in de gemeente hebben opgeleverd. Dit heeft tot gevolg gehad dat een aantal zeer trouwe kerkgangers geen (pastorale) begeleiding van [appellant] wilden, onder andere bij uitvaart- en trouwdiensten. Ter zitting is gebleken dat zijn functioneren ook tot spanningen heeft geleid binnen de organisatie van de gemeente.
- 3.5 Onder de gegeven omstandigheden mocht de kerkenraad, gelet op de gerezen spanningen en de bepalingen in de met [appellant] gesloten overeenkomst, een besluit nemen dat erop neerkomt dat [appellant] zijn werkzaamheden in de gemeente zou stoppen. Daarbij is niet van belang of [appellant] van het ontstaan van deze spanningen een verwijt kan worden gemaakt. Daarvan is het generale college op basis van de stukken en het verhandelde ter zitting ook niet gebleken. Het aanwezig zijn van spanningen is reeds voldoende.
- 3.6 Het nemen van een besluit als het onderhavige is pijnlijk voor alle betrokkenen. Dit betekent evenwel nog niet dat het besluit niet met de nodige zorgvuldigheid is genomen. Daarbij acht het generale college van belang dat de kerkenraad geprobeerd heeft de overeenkomst met wederzijds goedvinden voortijdig te beëindigen, maar dat [appellant] een voorstel daartoe niet heeft geaccepteerd. Ook de omstandigheid dat het salaris aan [appellant] is doorbetaald tot het aflopen van de overeenkomst, waardoor hij niet in zijn financiële belangen is geraakt, acht het generale college hierbij van belang.
- 3.7 Het generale college acht het bezwaar van [appellant], waarin hij aangeeft dat de kerkenraad niet bevoegd was de werkzaamheden met onmiddellijke ingang stop te zetten, eveneens ongegrond. In artikel 10 van de hiervoor onder 2.1. genoemde overeenkomst is overeengekomen om na 3 en 6 maanden met afgevaardigden van de kerkenraad te evalueren en na 6 maanden, aan de hand van de resultaten van het gesprek, gezamenlijk te beslissen of de overeenkomst wordt voortgezet. Deze afspraak, die kennelijk ziet op de situatie na het beëindigen van de overeenkomst aan het einde van de periode van een jaar, laat onverlet de bevoegdheid van de kerkenraad onder de sub 3.5 en 3.6 genoemde omstandigheden te besluiten [appellant] met onmiddellijke ingang op non-actief te stellen met behoud van salaris tot het einde van de overeenkomst.
- 3.8 Uit het bovenstaande blijkt dat het beroep ongegrond is en dat de uitspraak van het RCBG dient te worden bevestigd.

4. Beslissing

- 4.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart het beroep van [appellant] ongegrond en bevestigt de uitspraak van het RCBG van 2 november 2009;
  - bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, komen voor rekening van de Kerk.

Aldus gewezen op 15 september 2010

Door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mw mr J.C. Nouwt, mr G.H. Bunt, ds L. Korevaar, ds J.C. Fockens, dhr J.B.W. van Vark RA.

37/09

Uitspraak       ingevolge artikel 5 lid 4 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak op het beroep van de kerkenraad en het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...]

1.    De procedure

- 1.1 Bij brief van 27 december 2009, ingekomen bij het generale college op 28 december 2009 hebben de kerkenraad en het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...] (hierna tezamen: bezwaarden) beroep ingesteld tegen het besluit van het regionale college voor de behandeling van beheerszaken in Noord-Brabant en Limburg (hierna: het RCBB) van 27 november 2009, waarbij het RCBB toestemming heeft onthouden aan toekenning door bezwaarden van een extra vergoeding aan de nieuw te beroepen predikant wegens bijdrage gemis ambtswoning.
- 1.2 Bij brief van 8 februari 2010 heeft het RCBB op het beroepschrift gereageerd.
- 1.3 Bij brief van 29 maart 2010 heeft het generale college partijen verzocht om schriftelijk nadere inlichtingen te verstrekken.
- 1.4 Bezwaarden hebben bij brief van 6 april 2010 en het RCBB heeft bij brief van 24 april 2010 op dit verzoek gereageerd, elk onder inzending van nadere stukken.

2.    Spoedeisend karakter

- 2.1 In het besluit van 27 november 2009 is vermeld dat bezwaarden, bij het uitblijven van toestemming voor toekenning van de extra vergoeding, zouden overwegen de woning voor de predikant aan te kopen. Een verzoek tot instemming van zodanige aankoop was ten tijde van dat besluit nog niet aan het RCBB voorgelegd.
- 2.2 Bij brief van 12 april 2010 heeft het regionale college voor de visitatie in Noord-Brabant en Limburg eveneens aan het generale college meegedeeld dat bezwaarden overwegen de betrokken woning van de predikant te kopen, indien ook in de beroepsprocedure bij het generale college geen instemming wordt verkregen voor toekenning van de extra vergoeding. Het regionale college heeft daarbij aandacht gevraagd voor het verstrijken van de halfjaars-termijn waarbinnen een opvolgende koop zonder heffing van overdrachtsbelasting kan plaatsvinden, op 18 juni 2010.
- 2.3 Daargelaten of voor een dergelijke aankoop instemming van het RCBB is of zal worden verkregen en of een koop vóór 18 juni 2010 niet zal leiden tot heffing van overdrachtsbelasting – een onderzoek naar deze punten gaat het bestek van het onderhavige beroep te buiten – ziet het generale college aanleiding om, in verband met het spoedeisend karakter van de zaak, heden uitspraak te doen op het beroep en op grond van het bepaalde in artikel 5 lid 4 van de generale regeling kerkelijke rechtspraak de gronden van zijn uitspraak zo spoedig mogelijk daarna toe te zenden. Daarbij wordt gestreefd naar een termijn van vier weken.

3.    Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart het beroep ongegrond;
- bevestigt het besluit van het regionale college voor de behandeling van beheerszaken in Noord-Brabant en Limburg van 27 november 2009 om geen toestemming te verlenen aan bezwaarden tot het doen van extra uitkeringen als door hen verzocht;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gedaan op 31 mei 2010

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C.Nouwt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewij en dhr J.B.W. van Vark R.A.

37/09

Gronden van de uitspraak van 31 mei 2010 op het beroep van de kerkenraad en het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente te [...]

Gronden

1. Ingevolge artikel 10 van de generale regeling predikantstraktementen, zoals dat luidde ten tijde van het bestreden besluit van 27 november 2009, draagt de kerkenraad zorg voor de beschikbaarheid van een passende woning voor de predikant, voor het bewonen waarvan een inhouding op het traktement wordt toegepast. Van de verplichting tot het bewonen van de ambtswoning kon onder die regeling door de kerkenraad in bijzondere omstandigheden ontheffing worden verleend.
2. Met ingang van 1 januari 2010 is deze regeling, voorzover thans van belang, aldus gewijzigd dat de predikant en de kerkenraad overeen kunnen komen dat de predikant zelf in woonruimte voorziet. In dat geval vervalt de woonbijdrage-inhouding op het traktement.
3. De betrokken predikant is na 1 januari 2010 aan de Protestantse gemeente te [...] verbonden. Dit heeft het RCBB aanleiding gegeven om bij de beoordeling van het verzoek van bezwaarders om toestemming voor toekenning van de extra vergoeding uit te gaan van de gewijzigde regeling. De vraag of de predikant al dan niet om ontheffing heeft gevraagd, behoeft daarom geen beantwoording meer.
4. Ook onder de generale regeling zoals per 1 januari 2010 gewijzigd, blijft uitgangspunt dat de gemeente voorziet in een ambtswoning voor de predikant en zij de kosten daarvan voor haar rekening neemt (behoudens de normaal voor rekening van een huurder komende kosten) en dat op het traktement van de predikant daarover een voorgeschreven woonbijdrage wordt ingehouden. Voorzover is overeengekomen dat de predikant in eigen woonruimte voorziet, heeft de gemeente met betrekking tot die woonruimte geen financiële verplichtingen.
5. De door bezwaarders gewenste constructie waarbij de gemeente aan de predikant, die zelf een woning heeft gekocht, een vergoeding van € 8.500,- per jaar wegens bijdrage gemis ambtswoning zou toekennen, past niet in het systeem van de generale regeling. Het RCBB heeft, gelet op de strekking van de regeling om de huisvestingskosten voor gemeenten beheersbaar te houden en in het belang van een consistente uitvoering van de regeling op landelijk niveau, terecht geen aanleiding gezien om toestemming voor toekenning van deze vergoeding te geven, nog afgezien van de vraag of voor een afwijking van de regeling ruimte zou bestaan.
6. Uit de nader ingezonden stukken blijkt dat aan bezwaarders reeds voor het uitbrengen van het beroep te kennen is gegeven dat het niet de predikant is die huurt of koopt, maar dat de gemeente voor een ambtswoning dient te zorgen. Het betoog van bezwaarders dat zij de afspraak met de predikant te goeder trouw en in de veronderstelling dat daarvoor geen toestemming van het RCBB vereist was, hebben gemaakt, treft dan ook geen doel.
7. Voorzover bezwaarders met hun stelling dat naar hun indruk een dergelijke constructie binnen de Protestantse Kerk in Nederland meer voorkomt, een beroep op het gelijkheidsbeginsel beogen te doen, gaat dat niet op. Die stelling is niet met enige concrete gevallen gestaafd en het RCBB heeft verklaard dat toepassing van een dergelijke constructie in andere gemeenten niet bekend is.
8. Uit het voorgaande volgt dat het beroep ongegrond is en het bestreden besluit dient te worden bevestigd.